

7. ข้อมูลหลักทรัพย์และผู้ถือหุ้น

7.1 จำนวนทุนจดทะเบียนและทุนชำระแล้ว

ทุนจดทะเบียน	:	4,997,459,800 บาท ประกอบด้วย
		หุ้นสามัญจำนวน 4,997,459,800 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท
ทุนที่ออกและชำระแล้ว	:	2,973,095,330 บาท ประกอบด้วย
		หุ้นสามัญจำนวน 2,973,095,330 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท

7.2 ผู้ถือหุ้น

(ก) รายชื่อผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรก ณ วันที่ 10 สิงหาคม 2560 (วันปิดสมุดทะเบียนล่าสุดเพื่อสิทธิในการได้รับเงินปันผล)

ลำดับ	รายชื่อผู้ถือหุ้น ⁽¹⁾	จำนวน (หุ้น)	สัดส่วนการถือหุ้น (%)
1	บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	1,202,712,000	40.45
2	Singtel Strategic Investments Pte. Ltd.	693,359,000	23.32
3	บริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด	149,850,387	5.04
4	Littledown Nominees Limited	100,370,100	3.38
5	สำนักงานประกันสังคม	72,026,900	2.42
6	State Street Bank Europe Limited	39,847,498	1.34
7	Chase Nominees Limited	36,963,717	1.24
8	The Bank of New York Mellon	30,832,000	1.04
9	State Street Bank and Trust Company	26,540,300	0.89
10	GIC Private Limited	20,065,037	0.67
รวม		2,372,566,939	79.80

หมายเหตุ : ข้อมูลจากบริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด

(ข) กลุ่มผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่โดยพฤตินัยมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายการจัดการหรือการดำเนินงานของบริษัท

1. บมจ. อินทัช โฮลดิ้งส์ โดยผู้ถือหุ้นใหญ่ของบมจ. อินทัช โฮลดิ้งส์ ได้แก่

	รายชื่อผู้ถือหุ้น ⁽¹⁾	จำนวน (หุ้น)	สัดส่วนการถือหุ้น (%)
1	Singtel Global Investment Pte. Ltd. ⁽²⁾	673,348,264	21.00
2	The Hongkong and Shanghai Banking Corporation Limited ⁽²⁾	509,766,840	15.90
3	บริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด	438,202,756	13.67
4	บริษัท แอสเพน โฮลดิ้งส์ จำกัด ⁽⁴⁾	115,485,120	3.60

หมายเหตุ: (1) รายชื่อผู้ถือหุ้น ณ วันปิดสมุดทะเบียนล่าสุดวันที่ 21 สิงหาคม 2560 จัดทำโดย บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด (นายทะเบียนหลักทรัพย์)

(2) Singtel Global Investment Pte. Ltd. เป็นบริษัทย่อยทางอ้อมของ Singapore Telecommunications Ltd.

(3) บริษัท แอนเดอร์สัน อินเวสเมนต์ ฟิตส์ แอลทีดี ถือหุ้นในบริษัทจำนวน 509,766,840 หุ้น คิดเป็นร้อยละ 15.90 ซึ่งอยู่ภายใต้ชื่อ The Hongkong and Shanghai Banking Corporation Limited

(4) ข้อมูลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ดำเนินบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ 3 มกราคม 2561 ของบริษัท แอสเพน โฮลดิ้งส์ จำกัด เป็นบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย ถือหุ้นโดยบริษัท แอนเดอร์สัน อินเวสเมนต์ ฟิตส์ แอลทีดี สัดส่วนร้อยละ 99.99

2. Singtel Strategic Investments Pte. Ltd. ถือหุ้นในบริษัททางตรงร้อยละ 23.32 โดยผู้ถือหุ้นของ Singtel Strategic Investments Pte. Ltd. ได้แก่

รายชื่อผู้ถือหุ้น	สัดส่วนการถือหุ้น (%)
Singtel Asian Investments Pte. Ltd. *	100.00

* Singtel Asian Investments Pte. Ltd. ถือหุ้นโดย Singapore Telecommunications Limited ในอัตราร้อยละ 100 (ที่มา: Accounting and Corporate Regulatory Authority (ARCA), Singapore ณ วันที่ 26 มกราคม 2560)

- (ค) ข้อตกลงระหว่างกลุ่มผู้ถือหุ้นใหญ่ในเรื่องที่มีผลกระทบต่อการออกและเสนอขายหลักทรัพย์ หรือการบริหารงานของบริษัท โดยที่ข้อตกลงดังกล่าวมีบริษัทร่วมลงนามด้วย

- ไม่มี -

7.3 นโยบายการจ่ายเงินปันผล

บริษัทมีนโยบายจ่ายเงินปันผลไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ของกำไรสุทธิตามงบการเงินรวม โดยจะพิจารณาการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นปีละ 2 ครั้ง การจ่ายเงินปันผลครั้งแรกจะพิจารณาจากผลการดำเนินงานของบริษัทในงวดครึ่งปีแรก และการจ่ายเงินปันผลครั้งที่สองจะพิจารณาจากผลการดำเนินงานของบริษัทในงวดครึ่งปีหลัง ซึ่งจำนวนเงินปันผลรวมประจำปีจะต้องได้รับการอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น

สำหรับการจ่ายเงินปันผลของบริษัทย่อยจะพิจารณาจากผลการดำเนินงานของบริษัทย่อย สถานะการเงินและปัจจัยสำคัญอื่นๆ ของบริษัทย่อยนั้นๆ

ทั้งนี้ การจ่ายเงินปันผลในทุกกรณี จะขึ้นอยู่กับกระแสเงินสดและแผนการลงทุน รวมถึงความจำเป็นและ ความเหมาะสมอื่นๆ ในอนาคตของบริษัทและ/หรือบริษัทย่อย และการจ่ายเงินปันผลดังกล่าวจะต้องไม่เกินกำไรสะสมที่ปรากฏในงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท และ/หรือ มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินงานปกติของบริษัทและบริษัทย่อย

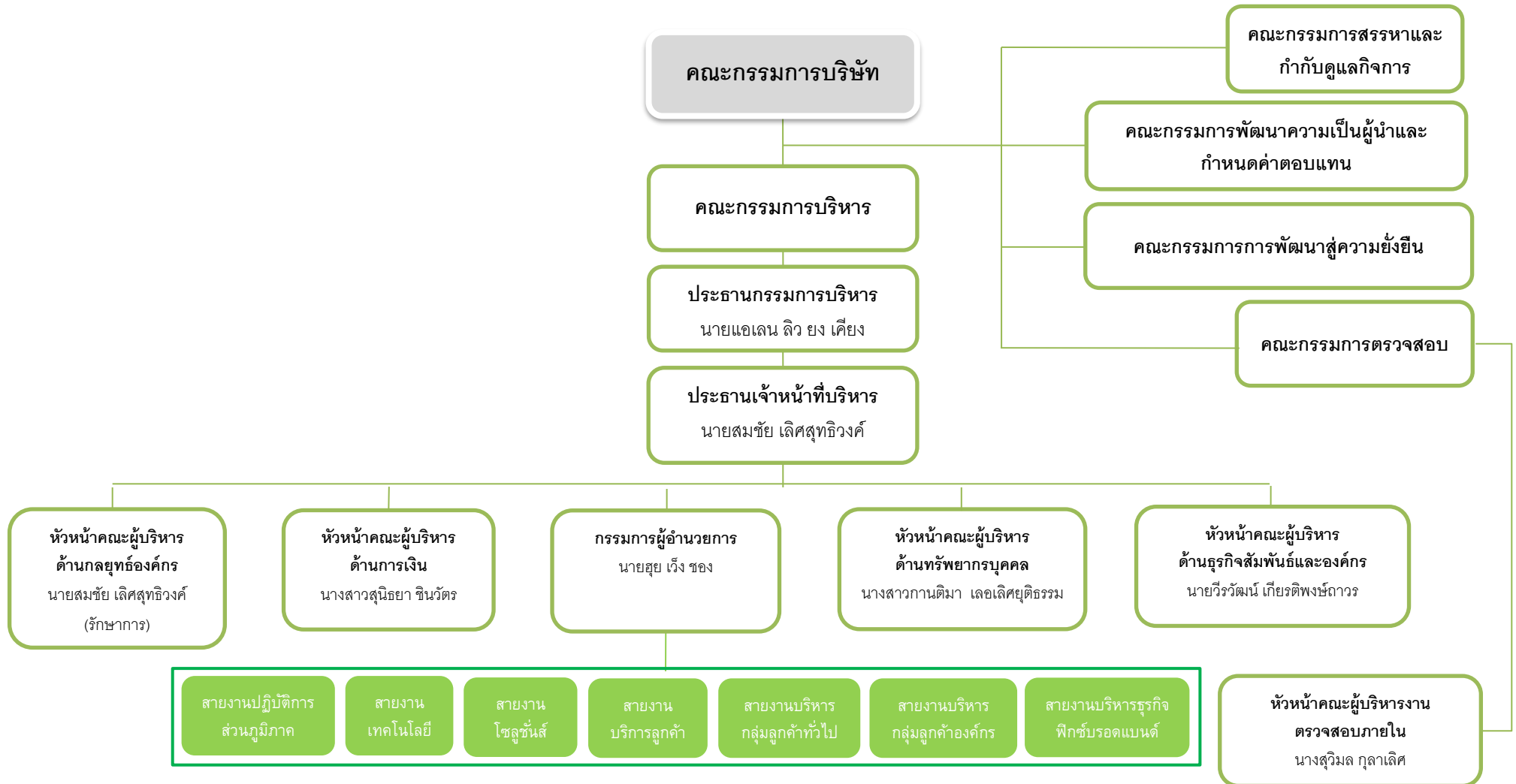
โดยข้อมูลการจ่ายเงินปันผลในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา มีดังนี้จาก

รายละเอียด	2556	2557	2558	2559	2560
การจ่ายเงินปันผล (บาท : หุ้น)	12.15	12.00	12.99	10.08	7.08
1. เงินปันผลระหว่างกาล	6.40	6.04	6.50	5.79	3.51
2. เงินปันผลประจำปี	5.75	5.96	6.49	4.29	3.57
อัตราส่วนการจ่ายเงินปันผลต่อกำไรสุทธิ	99.58%	99.01%	98.64%	97.72%	70%

หมายเหตุ: ข้อมูลในปี 2556-2559 จ่ายตามนโยบายเดิมที่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 100 สำหรับในปี 2560 จ่ายตามนโยบายปันผลใหม่ที่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

8. โครงสร้างการจัดการ

โครงสร้างการบริหารงานของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

8.1 คณะกรรมการและคณะกรรมการชุดย่อยของบริษัท

โครงสร้างการจัดการเอไอเอสประกอบด้วยคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อย 5 คณะ ได้แก่

1. คณะกรรมการตรวจสอบ
2. คณะกรรมการพัฒนาความเป็นผู้นำและกำหนดค่าตอบแทน
3. คณะกรรมการสรรหาและกำกับดูแลกิจการ
4. คณะกรรมการการพัฒนาสู่ความยั่งยืน
5. คณะกรรมการบริหาร

โดยรายชื่อกรรมการ ข้อมูลการดำรงตำแหน่ง และรายละเอียดการเข้าร่วมประชุมในปี 2560 ปรากฏดังนี้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	จำนวนครั้งที่เข้าร่วมประชุม ¹⁾ / จำนวนการจัดประชุมทั้งปี					
		คณะกรรมการบริษัท	คณะกรรมการตรวจสอบ	คณะกรรมการสรรหาและกำกับดูแลกิจการ	คณะกรรมการพัฒนาความเป็นผู้นำและกำหนดคำตอบแทน	คณะกรรมการบริหาร	คณะกรรมการการพัฒนาความยั่งยืน
นายกานต์ ตระกูลฮุน	กรรมการอิสระ ประธานกรรมการ ประธานกรรมการพัฒนาความเป็นผู้นำและกำหนดคำตอบแทน	8/8 (เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง)	-	-	4/4 (เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง)	-	2/2 ⁸⁾ (เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง)
นายสมประสงค์ บุญยะชัย ²⁾	รองประธานกรรมการบริษัท กรรมการพัฒนาความเป็นผู้นำและกำหนดคำตอบแทน กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	8/8 (เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง)	-	-	4/4 (เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง)	-	-
นายประสิทธิ์ เชื้อพานิช ^{3) 4) 7)}	กรรมการอิสระ กรรมการตรวจสอบ ประธานกรรมการพัฒนาความยั่งยืน	5/5 (เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง)	8/8 (เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง)	-	-	-	1/1 (เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง)
นายสุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์	กรรมการอิสระ กรรมการตรวจสอบ ประธานกรรมการสรรหาและกำกับดูแลกิจการ	8/8 (เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง)	12/12 (เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง)	6/6 (เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง)	-	-	-
นางสาวจิน ไล เจริญ จง ³⁾	กรรมการ กรรมการสรรหาและกำกับดูแลกิจการ	7/8 (เข้าร่วมประชุมทางไกลผ่านวิดีโอ 1 ครั้ง)	-	6/6 (เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง)	-	-	-
นายแอลเลน ลิว ยง เคียง ²⁾	กรรมการ กรรมการพัฒนาความเป็นผู้นำและกำหนดคำตอบแทน ประธานกรรมการบริหาร	4/8 (เข้าร่วมประชุมทางไกลผ่านวิดีโอ 1 ครั้ง)	-	-	3/4 (เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง)	11/11 (เข้าร่วมประชุมทางไกลผ่านวิดีโอ 4 ครั้ง)	-
นายไกรฤทธิ์ อุซูกานนท์ชัย	กรรมการอิสระ ประธานกรรมการตรวจสอบ กรรมการสรรหาและกำกับดูแลกิจการ	8/8 (เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง)	12/12 (เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง)	6/6 (เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง)	-	-	-
นายเมราร์โด ซี. อบลาลา จูเนียร์ ⁹⁾	กรรมการอิสระ กรรมการพัฒนาความยั่งยืน กรรมการบริหาร	3/4 (เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง)	-	-	-	6/7 (เข้าร่วมประชุมทางไกลผ่านวิดีโอ 1 ครั้ง)	-

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	จำนวนครั้งที่เข้าร่วมประชุม ¹⁾ / จำนวนการจัดประชุมทั้งปี					
		คณะกรรมการบริษัท	คณะกรรมการตรวจสอบ	คณะกรรมการสรรหาและกำกับดูแลกิจการ	คณะกรรมการพัฒนาความเป็นผู้นำและกำหนดค่าตอบแทน	คณะกรรมการบริหาร	คณะกรรมการการพัฒนาสู่ความยั่งยืน
นายสตีเฟ่น มิลเลอร์ ³⁾	• กรรมการ	7/8 (เข้าร่วมประชุมทางไกลผ่านวิดีโอ 2 ครั้ง)	-	-	-	-	-
นายฟิลิป เชียง ซอง แทน ⁴⁾	• กรรมการ • กรรมการบริหาร • กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	5/6 (เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง)	-	-	-	5/5 (เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง)	-
นายสมชัย เลิศสุทธีวงศ์ ²⁾	• กรรมการ • กรรมการการพัฒนาสู่ความยั่งยืน • กรรมการบริหาร • ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร • กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	8/8 (เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง)	-	-	-	11/11 (เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง)	2/2 (เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง)
นายสุย เวียง ซอง ⁶⁾	• กรรมการ • กรรมการผู้อำนวยการ • หัวหน้าคณะผู้บริหารด้านปฏิบัติการ • กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	2/2 (เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง)	-	-	-	-	-
นายไพพลัย ภาณุวัฒนวงศ์	• กรรมการบริหาร	-	-	-	-	10/11 (เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองทุกครั้ง)	-

หมายเหตุ

- ¹⁾ จำนวนครั้งในการเข้าร่วมประชุมที่แสดงในตารางด้านบน นับรวมการเข้าร่วมประชุมด้วยตนเองและการเข้าร่วมประชุมทางไกลผ่านวิดีโอ (Video Conference) อย่างไรก็ตาม การประชุมและมติที่ประชุมของคณะกรรมการบริษัทได้นับเฉพาะกรรมการที่มาประชุมด้วยตนเองเท่านั้น
- ²⁾ นายสมประสงค์ บุญยะชัย นายแอลเลน ลิว ยง เคียง นายเชราร์โด ซี. อบลาลา จูเนียร์ และนายสมชัย เลิศสุทธีวงศ์ เป็นกรรมการที่มีประสบการณ์ด้านกิจการโทรคมนาคมอย่างยาวนาน รายละเอียดประวัติการศึกษาและประสบการณ์การทำงานปรากฏตามประวัติคณะกรรมการและผู้บริหารในเอกสารแนบ 1
- ³⁾ นายประสัณห์ เชื้อพานิช นางสาวจิน ใด เจียบ และนายสตีเฟ่น มิลเลอร์ เป็นกรรมการที่มีประสบการณ์ด้านบัญชีและการเงิน โดยรายละเอียดประวัติการศึกษาและประสบการณ์การทำงานปรากฏตามประวัติคณะกรรมการและผู้บริหารในเอกสารแนบ 1
- ⁴⁾ นายประสัณห์ เชื้อพานิช ได้รับการแต่งตั้งจากที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2560 เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2560 แทนนางทัศนีย์ มโนกร กรรมการที่ได้ออกตามวาระในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2560 ซึ่งแสดงความประสงค์ที่จะไม่รับการพิจารณาเลือกตั้งกลับเข้าเป็นกรรมการของบริษัทอีกวาระหนึ่ง
- ⁵⁾ นายเชราร์โด ซี. อบลาลา จูเนียร์ ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการบริษัทและกรรมการบริหาร เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2560 และได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการการพัฒนาสู่ความยั่งยืน เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2560
- ⁶⁾ นายสุย เวียง ซอง ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2560 แทนนายฟิลิป เชียง ซอง แทนที่ได้ลาออกจากจากตำแหน่ง
- ⁷⁾ นายประสัณห์ เชื้อพานิช ได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการการพัฒนาสู่ความยั่งยืน เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2561
- ⁸⁾ นายกานต์ ตระกูลฮุน ได้ลาออกจากตำแหน่งกรรมการการพัฒนาสู่ความยั่งยืน เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2560

กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม

คือ นายสมชัย เลิศสุทธิวงศ์ นายสุย เวียง ของ นายสมประสงค์ บุญยะชัย กรรมการสองในสามคนนี้ ลงลายมือชื่อร่วมกัน และประทับตราสำคัญของบริษัท

คณะกรรมการบริษัท

คณะกรรมการบริษัท มีจำนวน 11 คน ประกอบด้วยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์หลากหลายในแต่ละสาขาวิชาชีพ โดยมีกรรมการ 4 คน เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านกิจการโทรคมนาคม และมีกรรมการ 3 คน ที่มีประสบการณ์ด้านบัญชีและการเงิน (รายละเอียดปรากฏในเอกสารแนบ 1) ทั้งนี้ ประธานกรรมการบริษัทไม่ได้เป็นบุคคลเดียวกับประธานเจ้าหน้าที่บริหาร เพื่อให้มีการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนและมีการถ่วงดุลอำนาจในการดำเนินงาน เอไอเอสมีกรรมการอิสระจำนวน 4 ท่าน คิดเป็นสัดส่วนเกินกว่า 1 ใน 3 ของกรรมการทั้งคณะ รวมทั้งมีกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารเพศหญิงจำนวน 1 ท่าน

ทั้งนี้ คณะกรรมการเป็นตัวแทนผู้ถือหุ้นโดยรวมมิใช่เป็นตัวแทนผู้ถือหุ้นกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่มีการกำหนดนโยบายให้มีจำนวนกรรมการที่เป็นไปตามสัดส่วนอย่างยุติธรรมของเงินลงทุนของผู้ถือหุ้นซึ่งมีอำนาจควบคุม (Controlling shareholders)

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท

1. ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ และข้อบังคับของบริษัท ตลอดจนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของบริษัท
2. กำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และทิศทางการดำเนินงานของบริษัท และกำกับดูแลให้ฝ่ายบริหารดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เพื่อเพิ่มมูลค่าสูงสุดให้แก่บริษัทและผู้ถือหุ้น
3. พิจารณานุมัติรายการที่สำคัญ เช่น โครงการลงทุนธุรกิจใหม่ การซื้อขายทรัพย์สิน ฯลฯ และการดำเนินการใดๆ ที่กฎหมายกำหนด
4. พิจารณานุมัติและ/หรือให้ความเห็นชอบต่อรายการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทและบริษัทย่อยให้เป็นไปตามประกาศข้อกำหนด และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานที่กำกับดูแล
5. ประเมินผลงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารระดับสูงอย่างสม่ำเสมอ และกำหนดค่าตอบแทน
6. รับผิดชอบต่อผลประโยชน์และการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร ด้วยความตั้งใจและความระมัดระวังในการปฏิบัติงาน
7. ดำเนินการให้ฝ่ายบริหารจัดให้มีระบบบัญชี การรายงานทางการเงิน และการสอบบัญชีที่เชื่อถือได้ รวมทั้งดูแลให้มีกระบวนการในการประเมินความเหมาะสมของการควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การบริหารจัดการความเสี่ยง การรายงานทางการเงิน และการติดตามผล
8. ดูแลไม่ให้เกิดปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท
9. กำกับดูแลกิจการให้มีการปฏิบัติงานอย่างมีจริยธรรม
10. ทบทวนนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท และประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
11. รายงานความรับผิดชอบของตนในการจัดทำรายงานทางการเงิน โดยแสดงควบคู่กับรายงานของผู้สอบบัญชีไว้ในรายงานประจำปี และครอบคลุมในเรื่องสำคัญๆ ตามนโยบายเรื่องข้อพึงปฏิบัติที่ดีสำหรับกรรมการบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การสงวนสิทธิเรื่องที่เป็นอำนาจอนุมัติของคณะกรรมการบริษัท

แม้ว่าคณะกรรมการบริษัทได้กระจายอำนาจให้แก่คณะกรรมการชุดย่อย ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และผู้บริหารระดับสูง คณะกรรมการบริษัทสงวนสิทธิเรื่องที่มีความสำคัญไว้เป็นอำนาจอนุมัติของคณะกรรมการบริษัท เพื่อรักษาประโยชน์สูงสุดต่อเอไอเอส และผู้ถือหุ้น อาทิ

- กลยุทธ์ แผนธุรกิจ และงบประมาณประจำปี
- ค่าใช้จ่ายฝ่ายทุน และค่าใช้จ่ายที่เกินกว่าวงเงินที่คณะกรรมการชุดย่อย หรือผู้บริหารได้รับมอบหมายให้อนุมัติได้
- การลงทุนในธุรกิจใหม่ และการขายเงินลงทุน
- นโยบายที่สำคัญ
- การตกลงเข้าทำสัญญาที่สำคัญ
- การฟ้องร้อง และดำเนินคดีที่สำคัญ
- นโยบายการจ่ายเงินปันผล

กรรมการอิสระ

คุณสมบัติของกรรมการอิสระของบริษัทมีหลักเกณฑ์ที่เข้มข้นกว่าที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกำหนด ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์และเป็นการถ่วงดุลอำนาจของคณะกรรมการอย่างเหมาะสม โดยคุณสมบัติของกรรมการอิสระของบริษัท มีดังนี้

1. ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 0.5 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือ นิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง ทั้งนี้ ให้นับรวมการถือหุ้นของผู้ที่เกี่ยวข้องของกรรมการอิสระรายนั้นๆ ด้วย
2. ไม่เป็นหรือเคยเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่ได้เงินเดือนประจำ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกัน หรือ นิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง สำหรับกรรมการตรวจสอบที่ได้รับการแต่งตั้งในหรือหลังวันที่ 1 กรกฎาคม 2553 ต้องพ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสองปีก่อนได้รับการแต่งตั้ง
3. ไม่มีหรือเคยมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง ในลักษณะที่อาจเป็นการขัดขวางการใช้วิจารณญาณอย่างอิสระของตน รวมทั้งไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย หรือผู้มีอำนาจควบคุมของผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งสำหรับกรรมการตรวจสอบที่ได้รับการแต่งตั้งในหรือหลังวันที่ 1 กรกฎาคม 2553 ต้องพ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสองปีก่อนได้รับการแต่งตั้ง

ความสัมพันธ์ทางธุรกิจตามวรรคหนึ่ง รวมถึงการทำรายการค้าที่กระทำเป็นปกติเพื่อประกอบกิจการ การเช่าหรือให้เช่า อสังหาริมทรัพย์ รายการที่เกี่ยวกับสินทรัพย์หรือบริการ หรือการให้หรือรับความช่วยเหลือทางการเงิน ด้วยการรับหรือให้กู้ยืม ค้ำประกัน การให้สินทรัพย์เป็นหลักประกันหนี้สิน รวมถึงพฤติกรรมอื่นทำนองเดียวกัน ซึ่งเป็นผลให้บริษัทหรือคู่สัญญา มีภาระหนี้ที่ต้องชำระต่ออีกฝ่ายหนึ่ง ตั้งแต่ร้อยละ 3 ของสินทรัพย์ที่มีตัวตนสุทธิของบริษัท หรือตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไป แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า ทั้งนี้ การคำนวณภาระหนี้ดังกล่าวให้เป็นไปตามวิธีการคำนวณมูลค่าของรายการที่เกี่ยวข้องกัน ตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันโดยอนุโลม แต่ในการพิจารณาภาระหนี้ดังกล่าว ให้นับรวมภาระหนี้ที่เกิดขึ้นในระหว่าง 1 ปีก่อนวันที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบุคคลเดียวกัน

4. ไม่เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต หรือโดยการจดทะเบียนตามกฎหมาย ในลักษณะที่เป็น บิดามารดา คู่สมรส พี่น้อง และบุตร รวมทั้งคู่สมรสของบุตร ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้มีอำนาจควบคุม หรือบุคคลที่จะได้รับการเสนอให้เป็นผู้บริหารหรือผู้ที่มีอำนาจควบคุมของบริษัท หรือบริษัทย่อย
5. ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของกรรมการบริษัท ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท
6. ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง และไม่เป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย ผู้มีอำนาจควบคุมหรือหุ้นส่วนของสำนักงานสอบบัญชี ซึ่งมีผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งสังกัดอยู่ สำหรับกรรมการตรวจสอบที่ได้รับการแต่งตั้งในหรือหลังวันที่ 1 กรกฎาคม 2553 ต้องพ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสองปีก่อนได้รับการแต่งตั้ง
7. ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพใดๆ ซึ่งรวมถึงการให้บริการเป็นที่ปรึกษากฎหมายหรือที่ปรึกษาทางการเงิน ซึ่งได้รับค่าบริการเกินกว่า 2 ล้านบาทต่อปีจากบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง และไม่เป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย ผู้มีอำนาจควบคุมหรือหุ้นส่วนของผู้ให้บริการทางวิชาชีพนั้นด้วย สำหรับกรรมการตรวจสอบที่ได้รับการแต่งตั้งในหรือหลังวันที่ 1 กรกฎาคม 2553 ต้องพ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสองปีก่อนได้รับการแต่งตั้ง
8. ไม่ประกอบกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันที่มีนัยกับกิจการของบริษัทหรือบริษัทย่อย หรือไม่เป็นหุ้นส่วนที่มีนัยในห้างหุ้นส่วน หรือเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่รับเงินเดือนประจำ หรือถือหุ้นเกินร้อยละ 1 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทอื่น ซึ่งประกอบกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันที่มีนัยกับกิจการของบริษัทหรือบริษัทย่อย
9. ไม่มีลักษณะอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถให้ความเห็นอย่างเป็นอิสระเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท

ภายหลังได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระที่มีลักษณะเป็นไปตามข้อ 1 ถึง 9 แล้ว กรรมการอิสระอาจได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท ให้ตัดสินใจในการดำเนินการของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกัน หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งโดยมีการตัดสินใจในรูปแบบขององค์คณะ (Collective Decision) ได้

เอไอเอสอาจแต่งตั้งบุคคลที่มีหรือเคยมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการให้บริการทางวิชาชีพเกินมูลค่าตามข้อ 3 หรือ 7 เป็นกรรมการอิสระได้ หากคณะกรรมการบริษัทได้พิจารณาคุณสมบัติอย่างระมัดระวังและมีความเห็นว่าการแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อการทำงานที่และการให้ความเห็นที่เป็นอิสระ และให้เปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้ในหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นในวาระพิจารณาแต่งตั้งกรรมการอิสระด้วย

- (1) ลักษณะความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการให้บริการทางวิชาชีพที่ทำให้บุคคลดังกล่าวมีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
- (2) เหตุผลและความจำเป็นที่ยังคงหรือแต่งตั้งให้บุคคลดังกล่าวเป็นกรรมการอิสระ
- (3) ความเห็นของคณะกรรมการของบริษัทในการเสนอให้มีการแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นกรรมการอิสระ

คณะกรรมการบริษัทกำหนดเป็นนโยบายว่ากรรมการอิสระอาจขาดความเป็นอิสระเมื่อได้ปฏิบัติงานเป็นระยะเวลา 9 ปี หรือ 3 วาระติดต่อกัน ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทจะพิจารณาทบทวนความเป็นอิสระหลังจากนั้นทุกๆ ปี

การแบ่งแยกหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัทและฝ่ายบริหาร

เอไอเอสได้แบ่งแยกบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างคณะกรรมการบริษัทและฝ่ายบริหารไว้อย่างชัดเจนโดยคณะกรรมการบริษัทมีหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์และข้อบังคับของบริษัท มติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น และนโยบายการกำกับดูแลกิจการของเอไอเอส ทั้งนี้ ในการกำกับดูแล กรรมการจะต้องใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจในทางธุรกิจ และปฏิบัติในสิ่งที่ตนเองเชื่ออย่างมีเหตุผลว่าจะเป็นประโยชน์สูงสุดต่อเอไอเอสและผู้ถือหุ้น ในขณะที่ฝ่ายบริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการนำกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ของเอไอเอสไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ ตลอดจนบริหารจัดการงานประจำวันและธุรกิจของเอไอเอส

การแบ่งแยกตำแหน่งประธานกรรมการบริษัทและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

ประธานกรรมการบริษัทและประธานเจ้าหน้าที่บริหารต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ และคุณสมบัติที่เหมาะสม ไม่เป็นบุคคลเดียวกัน เพื่อให้มีการถ่วงดุลอำนาจ โดยแยกหน้าที่การกำกับดูแลและการบริหารงานออกจากกัน

ประธานกรรมการบริษัทเป็นกรรมการอิสระ ซึ่งไม่มีส่วนร่วมในการบริหารงานของเอไอเอส และไม่มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัทเพื่อมิให้มีการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างการกำกับดูแลเชิงนโยบายในภาพรวมของบริษัทกับการบริหารงานประจำอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ประธานกรรมการบริษัทยังเป็นผู้นำของคณะกรรมการ และทำหน้าที่เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการบริษัท รวมถึงการประชุมผู้ถือหุ้น

ประธานเจ้าหน้าที่บริหารเป็นหัวหน้าและผู้นำคณะผู้บริหารของบริษัท มีหน้าที่ความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการบริษัทในการบริหารจัดการบริษัทตามทิศทาง กลยุทธ์ และงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทให้สำเร็จบรรลุตามเป้าหมาย โดยมีขอบเขตอำนาจหน้าที่ภายใต้กฎหมาย วัตถุประสงค์ และข้อบังคับของบริษัท ตลอดจนมติคณะกรรมการบริษัทและมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการชุดย่อย

1. คณะกรรมการตรวจสอบ

1. สอบทานให้บริษัทมีรายงานทางการเงินถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กฎหมายกำหนด และมีการเปิดเผยอย่างเพียงพอ
2. สอบทานให้บริษัทมีระบบการควบคุมภายใน (Internal Control) และการตรวจสอบภายใน (Internal Audit) ที่เหมาะสมและมีประสิทธิผล และ พิจารณาความเป็นอิสระของหน่วยงานตรวจสอบภายใน ตลอดจนให้ความเห็นชอบในการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย เลิกจ้าง และการพิจารณาผลการปฏิบัติงาน ความดีความชอบของหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน
3. สอบทานให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท
4. พิจารณาผลการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี และให้ข้อเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อเสนอขออนุมัติการแต่งตั้ง เลิกกลับมาใหม่ เลิกจ้าง และกำหนดค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชีของบริษัทจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น
5. ประชุมร่วมกับผู้สอบบัญชีโดยไม่มีฝ่ายจัดการเข้าร่วมประชุมด้วยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
6. พิจารณานโยบายของบริษัทเกี่ยวกับการใช้บริการอื่นที่มีใช้การสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีเดียวกัน
7. พิจารณารายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดของหน่วยงานกำกับดูแล ทั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจว่ารายการดังกล่าวสมเหตุสมผลและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อบริษัท
8. สอบทานให้บริษัทมีระบบบริหารความเสี่ยง (Risk Management) ที่เหมาะสมและมีประสิทธิผล

9. สอบทานและอนุมัติกฎบัตรของหน่วยงานตรวจสอบภายใน แผนงานตรวจสอบภายในประจำปี การปฏิบัติงานของหน่วยงานตรวจสอบภายใน และประสานงานกับผู้สอบบัญชี
10. สอบทานให้บริษัทปฏิบัติตามนโยบายการให้ข้อมูลการกระทำผิดและการทุจริต การสอบสวน และการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูล และพิจารณาข้อร้องเรียนรวมถึงพิจารณาผลการสอบสวนของบริษัททุกไตรมาส รวมทั้งเป็นช่องทางหนึ่งของบริษัทในการรับแจ้งข้อร้องเรียนตามนโยบายการให้ข้อมูลการกระทำผิดและการทุจริต การสอบสวนและการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูล
11. กำกับดูแลนโยบายและมาตรการต่อต้านการให้หรือรับสินบนและการคอร์รัปชันเพื่อให้มั่นใจว่า บริษัทได้ปฏิบัติตามภาระหน้าที่ตามกฎหมายและจริยธรรมที่กำหนดไว้
12. จัดทำรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบโดยเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปีของบริษัท ซึ่งรายงานดังกล่าวต้องลงนามโดยประธานกรรมการตรวจสอบและต้องประกอบด้วยข้อมูลอย่างน้อยดังต่อไปนี้
 - (1) ความเห็นเกี่ยวกับความถูกต้อง ครบถ้วน เป็นที่เชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินของบริษัท
 - (2) ความเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอของระบบควบคุมภายในของบริษัท
 - (3) ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ หรือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท
 - (4) ความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของผู้สอบบัญชี
 - (5) ความเห็นเกี่ยวกับรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์
 - (6) จำนวนการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ และการเข้าร่วมประชุมของกรรมการตรวจสอบแต่ละท่าน
 - (7) ความเห็นหรือข้อสังเกตโดยรวมที่คณะกรรมการตรวจสอบได้รับการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนด และให้คณะกรรมการตรวจสอบรายงานผลการตรวจสอบในเบื้องต้นให้แก่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และผู้สอบบัญชีทราบ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความแจ้งจากผู้สอบบัญชี
 - (8) รายการอื่นที่เห็นว่าผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไปควรทราบ ภายใต้ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท
13. ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามที่ได้รับความแจ้งจากผู้สอบบัญชี เกี่ยวกับพฤติกรรมอันควรสงสัยว่ากรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคล ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทได้กระทำความผิดตามที่กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนด และให้คณะกรรมการตรวจสอบรายงานผลการตรวจสอบในเบื้องต้นให้แก่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และผู้สอบบัญชีทราบ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความแจ้งจากผู้สอบบัญชี
14. รายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบและข้อเสนอแนะที่จำเป็นให้คณะกรรมการบริษัททราบอย่างน้อยปีละ 4 ครั้ง โดยในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ หากพบหรือมีข้อสงสัยว่ามีรายการหรือการกระทำดังต่อไปนี้ ซึ่งอาจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัท ให้คณะกรรมการตรวจสอบรายงานต่อคณะกรรมการของบริษัทเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในเวลาที่คณะกรรมการตรวจสอบเห็นสมควร
 - (1) รายการที่เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์
 - (2) การทุจริต หรือมีสิ่งผิดปกติ หรือมีความบกพร่องที่สำคัญในระบบควบคุมภายใน
 - (3) การฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท

หากคณะกรรมการของบริษัทหรือผู้บริหารไม่ดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง กรรมการตรวจสอบรายใดรายหนึ่งอาจรายงานว่ามีรายการหรือการกระทำนั้นต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์หรือตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

15. ในการปฏิบัติงานตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ ให้คณะกรรมการตรวจสอบมีอำนาจเชิญให้ฝ่ายจัดการ ผู้บริหาร หรือพนักงานของบริษัทที่เกี่ยวข้องมาให้ความเห็น ร่วมประชุม หรือส่งเอกสารตามที่เห็นว่าเกี่ยวข้องจำเป็น
16. ในการปฏิบัติงานตามขอบเขต อำนาจ หน้าที่ ให้คณะกรรมการตรวจสอบมีอำนาจว่าจ้างที่ปรึกษาหรือเชิญบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อให้ความเห็น หรือคำแนะนำ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามความจำเป็น
17. พิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบด้วยตนเองทั้งในภาพรวมเป็นรายคณะและรายบุคคลเป็นประจำทุกปี
18. พิจารณาสอบทานกฎบัตรนี้เป็นประจำทุกปีและเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติเปลี่ยนแปลงหากมีความจำเป็น
19. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย ด้วยความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจสอบ

2. คณะกรรมการพัฒนาความเป็นผู้นำและกำหนดค่าตอบแทน

1. กำหนดค่าตอบแทนที่จำเป็นและเหมาะสม ทั้งที่เป็นตัวเงินและมีใช่ตัวเงิน ของกรรมการ กรรมการชุดย่อย และผู้บริหารระดับสูงของบริษัทในแต่ละปี เพื่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้นของบริษัทโดยรวม
2. จัดทำหลักเกณฑ์และนโยบายในการกำหนดค่าตอบแทนของคณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารระดับสูง เพื่อเสนอให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติและ/หรือนำเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นอนุมัติตามแต่กรณี
3. พิจารณาสอบทานและอนุมัติผลการดำเนินงานของบริษัท เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาอนุมัติจ่ายเงินโบนัสประจำปีตามผลตัวชี้วัดการปฏิบัติงานและพิจารณาปรับเพิ่มเงินเดือนประจำปี
4. พิจารณาและอนุมัติโครงการค่าตอบแทนระยะยาว (Long Term Incentive Plan) รวมถึงแนวทางปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
5. พิจารณาและอนุมัติผลการประเมินการปฏิบัติงานเพื่อกำหนดเงินโบนัสประจำปี การปรับขึ้นเงินเดือนประจำปี และค่าตอบแทนระยะยาว (Long Term Incentive Plan) ให้แก่ประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัท รวมทั้งผู้บริหารระดับสูงซึ่งรายงานตรงต่อประธานเจ้าหน้าที่บริหารดังกล่าว
6. พิจารณาและอนุมัติการจ่ายเงินโบนัสประจำปีให้กับกรรมการของบริษัท
7. รายงานนโยบายด้านค่าตอบแทนกรรมการ หลักการ/เหตุผล และวัตถุประสงค์ของนโยบายเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปี
8. ร่วมกับประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัท ประเมินและกำหนดผู้สืบทอดตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัท รวมทั้งผู้บริหารระดับสูงซึ่งรายงานตรงต่อประธานเจ้าหน้าที่บริหารดังกล่าว และรายงานแผนการสืบทอดตำแหน่งของผู้บริหารระดับสูงให้คณะกรรมการบริษัทรับทราบเป็นประจำทุกปี
9. ร่วมกับประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัทจัดทำนโยบายแผนการสืบทอดตำแหน่งสำหรับตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัท รวมทั้งผู้บริหารระดับสูงซึ่งรายงานตรงต่อประธานเจ้าหน้าที่บริหารดังกล่าว
10. ทำหน้าที่ดูแลกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารระดับสูง
11. ว่าจ้างที่ปรึกษาหรือบุคคลที่มีความเป็นอิสระ เพื่อให้ความเห็นหรือคำแนะนำตามความจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาความเป็นผู้นำ
12. คณะกรรมการพัฒนาความเป็นผู้นำและกำหนดค่าตอบแทนรับผิดชอบต่อคณะกรรมการบริษัทและมีหน้าที่ให้คำชี้แจงตอบคำถามใด ๆ เกี่ยวกับค่าตอบแทนในที่ประชุมผู้ถือหุ้น
13. พิจารณาทบทวนและประเมินความเพียงพอของกฎบัตรและเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติเปลี่ยนแปลง

14. รายงานผลการปฏิบัติงานที่สำคัญให้คณะกรรมการบริษัททราบเป็นประจำ รวมทั้งประเด็นสำคัญต่างๆ ที่คณะกรรมการบริษัทควรได้รับทราบ
15. มีอำนาจเชิญฝ่ายจัดการ ผู้บริหาร หรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้องของบริษัทมาให้ความเห็น เข้าร่วมประชุม หรือให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
16. ดำเนินการอื่น ๆ โดยหรือตามอำนาจและความรับผิดชอบ ตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมายหน้าที่ให้เป็นคราวๆ ไป

3. คณะกรรมการสรรหาและกำกับดูแลกิจการ

1. กำหนดหลักเกณฑ์และนโยบายในการสรรหาคณะกรรมการและกรรมการชุดย่อยของบริษัท
2. กำกับดูแลการปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท พิจารณาทบทวนนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท ทุก ๆ ปี รวมทั้งเสนอปรับปรุงแก้ไขนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัทให้คณะกรรมการพิจารณา
3. พิจารณาสรรหากรรมการและกรรมการชุดย่อย โดยพิจารณาบุคคลที่เหมาะสมที่จะมาดำรงตำแหน่งกรรมการ เพื่อเสนอคณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติ และ/หรือเสนอขออนุมัติต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น แล้วแต่กรณี
4. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย

4. คณะกรรมการการพัฒนาสู่ความยั่งยืน

1. พิจารณานโยบาย กลยุทธ์ เป้าหมายการดำเนินงาน และงบประมาณที่เพียงพอ ตลอดจนการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสู่ความยั่งยืน เพื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทอนุมัติ
2. เสนอประเด็นสำคัญที่มีผลกระทบต่อบริษัท อันเกี่ยวเนื่องกับการพัฒนาสู่ความยั่งยืน เพื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทพิจารณา
3. สอบทานผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและกลยุทธ์ด้านการพัฒนาสู่ความยั่งยืน เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้
4. ให้คำปรึกษาและสนับสนุนประธานเจ้าหน้าที่บริหารอันเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาสู่ความยั่งยืน
5. รายงานผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาสู่ความยั่งยืนต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท
6. สอบทานและให้ความเห็นชอบต่อรายงานการพัฒนาสู่ความยั่งยืน เพื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติ
7. การปฏิบัติอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย

5. คณะกรรมการบริหาร

1. กำหนดทิศทางกลยุทธ์ โครงสร้างการบริหารงาน แผนธุรกิจ และงบประมาณประจำปีของบริษัท เพื่อเสนอให้คณะกรรมการบริษัทอนุมัติ
2. บริหารการดำเนินธุรกิจใดๆ ของบริษัทให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้วางไว้
3. กำกับและติดตามผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของบริษัท และรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินให้แก่กรรมการบริษัททราบเป็นประจำทุกเดือน
4. แสวงหาและประเมินโอกาสในการลงทุนในธุรกิจใหม่ๆ
5. พิจารณาและให้ความเห็นแก่คณะกรรมการบริษัทเกี่ยวกับนโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัท
6. พิจารณาสอบทานและอนุมัติรายการเกี่ยวกับการลงทุนและจำหน่ายทรัพย์สิน การบริหารทรัพยากรบุคคล การเงินและการบริหารเงิน การบริหารงานทั่วไป และรายการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท ภายในขอบเขตอำนาจที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท

7. พิจารณาและให้ความเห็นต่อเรื่องที่ต้องผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท ยกเว้นในกิจกรรมใดๆ ซึ่งคณะกรรมการบริษัทได้มอบหมายให้คณะกรรมการชุดย่อยอื่นเป็นผู้ดำเนินการไว้แล้ว
8. พิจารณาและสอบทานการบริหารความเสี่ยงและระบบการควบคุมภายในของบริษัท
9. คณะกรรมการบริหารอาจมอบอำนาจช่วงให้ผู้บริหารหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งมีอำนาจในการดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องตามที่คณะกรรมการบริหารพิจารณาเห็นสมควรได้ การอนุมัติรายการของคณะกรรมการบริหารและ/หรือการมอบอำนาจช่วงต้องไม่เป็นการอนุมัติรายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ หรือรายการที่คณะกรรมการบริหารมีส่วนได้เสียตามที่กำหนดในข้อบังคับของบริษัท และตามที่กำหนดโดยคณะกรรมการบริษัทและหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง
10. ว่าจ้างที่ปรึกษาหรือบุคคลที่มีความเป็นอิสระ เพื่อให้ความเห็นหรือคำแนะนำตามความจำเป็น
11. มีอำนาจเชิญฝ่ายจัดการ ผู้บริหาร หรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้องของบริษัทมาให้ความเห็น เข้าร่วมประชุม หรือให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามที่จำเป็น
12. รายงานผลการปฏิบัติงานที่สำคัญของคณะกรรมการบริหารให้คณะกรรมการบริษัทรับทราบเป็นประจำทุกไตรมาส ในวาระการรายงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
13. ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและประเมินความเพียงพอของกฎบัตรเป็นประจำทุกปี ซึ่งอาจทำพร้อมกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อยอื่น โดยอยู่ภายใต้การดูแลของคณะกรรมการสรรหาและกำกับดูแลกิจการ
14. ดำเนินการอื่นๆ ใด หรือตามอำนาจและความรับผิดชอบ ตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมายหน้าที่ให้เป็นคราวๆ ไป

นอกเหนือจากคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อยแล้ว เอไอเอสยังกำหนดให้มีผู้บริหารระดับสูงเพื่อคอยสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ดังรายชื่อต่อไปนี้

ผู้บริหาร

1. นายสมชัย เลิศสุทธวงศ์	ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และ รักษาการหัวหน้าคณะผู้บริหารด้านกลยุทธ์องค์กร
2. นายสุย เว้ง ซอง	กรรมการผู้อำนวยการ
3. นางสาวสุนิษา ชินวัตร	หัวหน้าคณะผู้บริหารด้านการเงิน
4. นายวีรวัฒน์ เกียรติพงษ์ถาวร	หัวหน้าคณะผู้บริหารด้านธุรกิจสัมพันธ์และองค์กร
5. นางสาวกานติมา เลอเลิศยุติธรรม	หัวหน้าคณะผู้บริหารด้านทรัพยากรบุคคล

หมายเหตุ : รายชื่อผู้บริหาร 4 รายแรก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ตามคำนิยามของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

8.2 การสรรหากรรมการและผู้บริหารระดับสูง

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการ

1. คณะกรรมการสรรหาและกำกับดูแลกิจการมีหน้าที่ในการสรรหา คัดเลือก บุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม และเสนอให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาแต่งตั้งหรือเสนอขออนุมัติแต่งตั้งต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นตามข้อบังคับของบริษัท
2. คณะกรรมการสรรหาและกำกับดูแลกิจการ จะพิจารณาหาบทพหุทักษะและคุณลักษณะของกรรมการ (Skill and Characteristic) และองค์ประกอบโดยรวมของคณะกรรมการบริษัท เปรียบเทียบกับทิศทางในการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันและอนาคต โดยจัดทำเป็นตาราง Board Skill Matrix เพื่อกำหนดเกณฑ์ในการสรรหากรรมการที่ต้องการเป็นประจำทุกปี ในการหาบทพหุดังกล่าว คณะกรรมการสรรหาและกำกับดูแลกิจการยังได้พิจารณาถึงความหลากหลาย ทั้งในด้านทักษะ ประสบการณ์ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ความเป็นอิสระ อายุ และเพศของกรรมการ
3. ในการพิจารณาแต่งตั้งกรรมการเดิมเป็นกรรมการต่ออีกวาระหนึ่ง คณะกรรมการสรรหาและกำกับดูแลกิจการจะพิจารณาปัจจัยต่างๆ ซึ่งรวมถึง ผลการปฏิบัติงาน ประวัติการเข้าร่วมและการมีส่วนร่วมในการประชุม และการสนับสนุนในกิจกรรมของคณะกรรมการบริษัท โดยหากเป็นกรรมการอิสระ จะพิจารณาถึงความเป็นอิสระของกรรมการท่านดังกล่าวด้วย
4. การแต่งตั้งกรรมการให้เป็นไปตามข้อบังคับบริษัทและข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องมีความโปร่งใสและชัดเจน และดำเนินการโดยผ่านคณะกรรมการสรรหาและกำกับดูแลกิจการ โดยหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งกรรมการในการประชุมผู้ถือหุ้น ดังนี้

- (1) ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งมีคะแนนเสียงเท่ากับจำนวนหุ้นที่ถือ คือ หนึ่งหุ้นเท่ากับหนึ่งเสียง
- (2) ผู้ถือหุ้นแต่ละคนจะใช้คะแนนเสียงที่มีอยู่ทั้งหมดตาม (1) เลือกตั้งบุคคลคนเดียวหรือหลายคนเป็นกรรมการก็ได้ ในกรณีที่เลือกตั้งบุคคลหลายคนเป็นกรรมการ จะแบ่งคะแนนเสียงให้แก่ผู้ใดมากที่สุดเพียงใดไม่ได้
- (3) บุคคลซึ่งได้รับคะแนนเสียงสูงสุดตามลำดับลงมา เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการเท่าจำนวนกรรมการที่จะพึงมีหรือจะพึงเลือกตั้งในครั้งนั้น ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับการเลือกตั้งในลำดับถัดลงมา มีคะแนนเสียงเท่ากันเกินจำนวนกรรมการที่จะพึงมีหรือจะเลือกตั้งในครั้งนั้น ให้ผู้เป็นประธานเป็นผู้ออกเสียงชี้ขาด

กรณีที่ตำแหน่งกรรมการว่างลงเนื่องจากสาเหตุอื่นนอกจากการครบวาระออกจากตำแหน่งกรรมการ ให้คณะกรรมการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายเข้าเป็นกรรมการแทนในการประชุมคณะกรรมการ เว้นแต่วาระของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งเหลือน้อยกว่า 2 เดือน โดยบุคคลที่เข้าเป็นกรรมการแทนจะอยู่ในตำแหน่งกรรมการได้เพียงเท่าวาระที่ยังเหลืออยู่ของกรรมการที่ตนแทน ทั้งนี้ มติการแต่งตั้งบุคคลเข้าเป็นกรรมการแทนดังกล่าวต้องได้รับคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนกรรมการที่ยังเหลืออยู่

ทั้งนี้ เอไอเอสเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นมีส่วนร่วมในการเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้ารับการคัดเลือกเป็นกรรมการได้ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 เดือนก่อนวันสิ้นสุดรอบปีบัญชี โดยแจ้งผ่านระบบข่าวของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเว็บไซต์ของเอไอเอส ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการเสนอและขั้นตอนการพิจารณา โดยในปี 2560 ไม่มีผู้ถือหุ้นรายใดเสนอชื่อบุคคลเพื่อรับการพิจารณาเลือกตั้งเป็นกรรมการ

8.2.1 การสรรหาผู้บริหารระดับสูง

คณะกรรมการพัฒนาความเป็นผู้นำและกำหนดค่าตอบแทนเป็นผู้พิจารณาสรรหาบุคคลที่เหมาะสมมาดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารระดับสูงที่มีหน้าที่รายงานตรงต่อประธานเจ้าหน้าที่บริหาร รวมถึงจัดทำแผนการสืบทอดตำแหน่ง (Succession Plan) โดยพิจารณาคัดเลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยคณะกรรมการพัฒนาความเป็นผู้นำและกำหนดค่าตอบแทนอาจพิจารณาว่าจ้างที่ปรึกษาอิสระเพื่อเข้ามาช่วยในการสรรหาดังกล่าวด้วย

ในตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง บริษัทได้จัดทำแผนสืบทอดตำแหน่ง (Succession Plan) รองรับผู้บริหารตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการฝ่ายขึ้นไป โดยได้ระบุตัวบุคคลที่จะทำหน้าที่แทน พร้อมกันนี้ เอไอเอสได้จัดให้มีระบบพัฒนาบุคลากรในลำดับรองลงมาเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการขึ้นปาดำรงตำแหน่งดังกล่าวด้วย

8.3 วาระการดำรงตำแหน่ง

8.3.1 วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการบริษัท

- (1) ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 และข้อบังคับของบริษัทกำหนดให้ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีทุกครั้ง ให้กรรมการออกจากตำแหน่ง 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมด ถ้าจำนวนกรรมการที่จะแบ่งออกให้ตรงสามส่วนไม่พอดี ให้ออกจำนวนใกล้เคียงที่สุดกับส่วน 1 ใน 3 โดยให้กรรมการคนใดอยู่ในตำแหน่งนานที่สุดเป็นผู้ออกจากตำแหน่งและกรรมการที่ออกจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับเลือกเข้ามาดำรงตำแหน่งใหม่อีกได้
- (2) กรณีที่ตำแหน่งกรรมการว่างลงเนื่องจากสาเหตุอื่นนอกจากการครบวาระออกจากตำแหน่งกรรมการ ให้คณะกรรมการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย มาตรา 68 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 เข้าเป็นกรรมการแทนในการประชุมคณะกรรมการ โดยบุคคลที่เข้าเป็นกรรมการแทนจะอยู่ในตำแหน่งกรรมการได้เพียงเท่าวาระที่ยังเหลืออยู่ของกรรมการที่ตนแทน

8.3.2 วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการตรวจสอบ

- (1) กรรมการตรวจสอบมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละไม่เกิน 3 ปี กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระมีสิทธิได้รับเลือกกลับเข้ามาใหม่ได้ ทั้งนี้ สำหรับผู้ที่ได้ดำรงตำแหน่งมาแล้วเป็นระยะเวลา 9 ปี หรือ 3 วาระติดต่อกัน คณะกรรมการบริษัทจะทบทวนความเป็นอิสระที่แท้จริงของกรรมการผู้นั้นเป็นประจำทุกๆ ปี
- (2) กรรมการตรวจสอบท่านใดประสงค์จะลาออกก่อนครบวาระต้องยื่นหนังสือลาออกต่อประธานกรรมการบริษัท โดยการลาออกมีผลตั้งแต่วันที่ไปลาออกมาถึงที่บริษัทเพื่อให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาแต่งตั้งกรรมการอื่นที่มีคุณสมบัติครบถ้วนทดแทนกรรมการที่ลาออก โดยให้ดำรงตำแหน่งเท่าวาระที่ยังเหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน คณะกรรมการบริษัทจะต้องแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบให้ครบถ้วนภายใน 90 วัน นับแต่วันที่กรรมการตรวจสอบคนนั้นลาออก

ในกรณีที่กรรมการตรวจสอบพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ เพราะเหตุอื่นนอกจากขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย ให้คณะกรรมการตรวจสอบที่พ้นจากตำแหน่งยังคงต้องอยู่รักษาการในตำแหน่งเพียงเท่าที่จำเป็นจนกว่าคณะกรรมการตรวจสอบชุดใหม่จะเข้ารับหน้าที่

8.3.3 วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการชุดย่อยอื่นๆ

- (1) ให้กรรมการชุดย่อยอื่นๆ มีวาระอยู่ในตำแหน่งตามวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ และกรรมการชุดย่อยอื่นๆ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกได้

(2) นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตาม (1) กรรมการชุดย่อยอื่นๆ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- ตาย
- ลาออก
- ขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการชุดย่อย
- คณะกรรมการบริษัทมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

8.4 หลักเกณฑ์ในการพิจารณาจัดสรรค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

เอไอเอสมีนโยบายในการกำหนดค่าตอบแทนให้กรรมการ โดยสอดคล้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบ และเมื่อเทียบกับบริษัทในอุตสาหกรรมเดียวกันและบริษัทที่มีขนาดใกล้เคียงกันแล้ว ค่าตอบแทนดังกล่าวอยู่ในระดับที่เหมาะสมและเพียงพอที่จะจูงใจและรักษากรรมการที่มีคุณภาพไว้ และจะคำนึงถึงความเป็นธรรมและเหมาะสมสำหรับการจ่ายค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร โดยสอดคล้องกับผลการดำเนินงานของบริษัทและผลการปฏิบัติงานของกรรมการและผู้บริหารแต่ละท่าน

คณะกรรมการพัฒนาความเป็นผู้นำและกำหนดค่าตอบแทน เป็นผู้พิจารณากำหนดค่าตอบแทนที่จำเป็นและเหมาะสมทั้งที่เป็นตัวเงินและมีใช้ตัวเงิน ให้แก่ กรรมการบริษัท กรรมการชุดย่อย ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร รวมถึงผู้บริหารระดับสูงที่มีหน้าที่รายงานตรงต่อประธานเจ้าหน้าที่บริหาร โดยในการพิจารณานอกจากนโยบายการจ่ายค่าตอบแทนที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว จะมีการนำผลสำรวจค่าตอบแทนกรรมการที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยมาประกอบการพิจารณา

ทั้งนี้ สำหรับค่าตอบแทนกรรมการและกรรมการชุดย่อย คณะกรรมการพัฒนาความเป็นผู้นำและกำหนดค่าตอบแทนจะนำเข้าเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทเพื่อขอมติเห็นชอบ และที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นเพื่อขออนุมัติเป็นประจำทุกปี

8.4.1 ค่าตอบแทนคณะกรรมการ

ค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงินสำหรับประธานกรรมการ กรรมการอิสระ และกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร จำนวน 8 ราย รวมจำนวนเงิน 28.63 ล้านบาท โดยจ่ายจากผลการดำเนินงานประจำปี 2560 และมีการพิจารณาจัดสรรตามนโยบายการจ่ายค่าตอบแทนและกรอบวงเงิน 36 ล้านบาท ซึ่งได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นประจำปี 2560 เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2560 ทั้งนี้ นโยบายการจ่ายค่าตอบแทนดังกล่าว บริษัทใช้หลักเกณฑ์เดิมตั้งแต่ปี 2558 และค่าตอบแทนที่จัดสรรอยู่ภายในกรอบของวงเงินอันประกอบด้วย ค่าตอบแทนรายเดือน ค่าเบี้ยประชุมและโบนัส

นโยบายการจ่ายตอบแทนคณะกรรมการประจำปี 2560

กรรมการ	ค่าตอบแทนในรูปตัวเงิน (บาท)		
	ค่าตอบแทนรายเดือน	ค่าเบี้ยประชุม	โบนัส
คณะกรรมการ			
• ประธานกรรมการ	300,000	x	✓
• กรรมการ	75,000	25,000	✓
คณะกรรมการตรวจสอบ/คณะกรรมการบริหาร			
• ประธานกรรมการ	25,000	25,000	✓
• กรรมการ	x	25,000	✓
คณะกรรมการชุดย่อยอื่นๆ			
• ประธานกรรมการ	10,000	25,000	✓
• กรรมการ	x	25,000	✓

หมายเหตุ : 1) กรรมการที่เป็นผู้บริหาร / พนักงานของบริษัท หรือของบริษัทผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ไม่มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนในฐานะกรรมการ หรือกรรมการชุดย่อย
2) ประธานกรรมการไม่ได้รับค่าตอบแทนรายเดือน หรือเบี้ยประชุม ในฐานะประธานในคณะกรรมการชุดย่อย

ค่าตอบแทนกรรมการบริษัทเป็นรายบุคคลที่ได้รับในฐานะกรรมการบริษัทจำนวน 8 ราย ในปี 2560 มีดังนี้

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	ค่าตอบแทนรายเดือน (บาท)	ค่าเบี้ยประชุม ¹⁾ (บาท)	โบนัส (บาท)	ค่าตอบแทนอื่นๆ
นายกานต์ ตระกูลสุน	- กรรมการอิสระ - ประธานกรรมการ - ประธานกรรมการพัฒนา ความเป็นผู้นำและกำหนด ค่าตอบแทน	3,600,000	-	3,150,000	-
นายสมประสงค์ บุญยะชัย	- รองประธานกรรมการ - กรรมการพัฒนาความเป็น ผู้นำและกำหนดค่าตอบแทน	900,000	350,000	2,253,600	-
นายไกรฤทธิ อุษากานนท์ชัย	- กรรมการอิสระ - ประธานกรรมการตรวจสอบ - กรรมการสรรหาและกำกับ ดูแลกิจการ	1,200,000	650,000	3,150,000	-
นายสุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์	- กรรมการอิสระ - ประธานกรรมการสรรหาและ กำกับดูแลกิจการ - กรรมการตรวจสอบ	1,020,000	650,000	2,289,000	-
นายประสิทธิ์ เชื้อพานิช ¹⁾	- กรรมการอิสระ - ประธานกรรมการการพัฒนา สู่ความยั่งยืน - กรรมการตรวจสอบ	679,839	350,000	1,737,132	-
นายเมฆารัตน์ ซี. อปลาชา จูเนียร์ ²⁾	- กรรมการอิสระ - กรรมการพัฒนาสู่ความ ยั่งยืน - กรรมการบริหาร	610,000	225,000	2,372,387	-
นายสตีเฟ่น มิลเลอร์	- กรรมการ	900,000	175,000	2,253,600	-
นางทัศนีย์ มโนรถ ³⁾		225,000	175,000	558,140	-
รวม ⁴⁾		9,134,839	2,575,000	16,928,859	-

หมายเหตุ 1) นายประสิทธิ์ เชื้อพานิช ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2560 และการประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 2/2560 เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2560 และได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการพัฒนาสู่ความยั่งยืน เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2560
2) นายเมฆารัตน์ ซี. อปลาชา จูเนียร์ ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการบริษัทและกรรมการบริหาร เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2560 และได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการพัฒนาสู่ความยั่งยืน เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2560
3) นางทัศนีย์ มโนรถ ครอบวาระการดำรงตำแหน่งกรรมการ ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2560
4) การจ่ายค่าตอบแทนกรรมการที่ปรากฏตามตารางข้างต้นเป็นรายการที่เกิดขึ้นในปี 2560 รวมถึงโบนัสจากผลปฏิบัติงานระหว่างปี 2560 ที่จ่ายในเดือนกุมภาพันธ์ 2561 ด้วย

8.4.2 ค่าตอบแทนผู้บริหาร

ปรัชญาในการจ่ายค่าตอบแทนของบริษัท มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ตอบแทนความสำเร็จในการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของบริษัท และตอบแทนผลงานที่ผู้บริหารได้สร้างให้กับบริษัท และตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการพัฒนาความเป็นผู้นำและกำหนดค่าตอบแทนได้ทำการทบทวนและอนุมัตินโยบายค่าตอบแทนผู้บริหารเป็นประจำทุกปี โดยการกำหนดระบบบริหารค่าตอบแทนจะพิจารณาถึงด้านต่างๆ ดังนี้

การบริหารค่าตอบแทน โดยพิจารณาจากผลการปฏิบัติงาน

- ค่าตอบแทนของผู้บริหาร จะแปรผันตรงกับการบรรลุผลสำเร็จของเป้าหมายตามกลยุทธ์ของบริษัท
- การประเมินผลการปฏิบัติงานจะอยู่บนพื้นฐานของตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงาน ทั้งตัวชี้วัดทางด้านการเงินและด้านอื่นๆ

การบริหารค่าตอบแทน ให้สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ถือหุ้น

- การคัดเลือกระบบการวัดผลการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับแผนการดำเนินงานของบริษัททั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ของบริษัท และการสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างต่อเนื่องให้กับผู้ถือหุ้น
- การทำให้เกิดความมั่นใจว่าตัวชี้วัดความสำเร็จที่ตั้งขึ้น มีความเหมาะสมกับขีดความสามารถในการดำเนินงานของบริษัท เป้าหมายของบริษัท และระดับผลการปฏิบัติงานที่มากขึ้น

การบริหารค่าตอบแทน ให้สามารถแข่งขันได้

- การบริหารค่าตอบแทนให้สามารถแข่งขันได้ในกลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำให้เกิดความมั่นใจว่าบริษัทสามารถที่จะดึงดูด และรักษานักงานที่ดี มีฝีมือ ให้มาทำงาน และอยู่สร้างผลงานให้กับบริษัทอย่างต่อเนื่อง
- การเชื่อมโยงสัดส่วนระหว่างค่าตอบแทนและผลการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญ สำหรับทั้งผลตอบแทนรายปี และผลตอบแทนระยะยาว

โครงสร้างการจ่ายค่าตอบแทนของบริษัท

ค่าตอบแทนซึ่งจ่ายให้กับประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหาร โดยผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทจะประกอบด้วยสามองค์ประกอบ ดังนี้

ค่าตอบแทนและผลประโยชน์แบบคงที่		ค่าตอบแทนตามผลปฏิบัติงาน		
เงินเดือน	ผลประโยชน์	โบนัสตามผลงาน	ค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงิน	ค่าตอบแทนที่เป็นหุ้น

ค่าตอบแทนและผลประโยชน์แบบคงที่

เงินเดือน

ระดับของค่าตอบแทนที่ได้รับ เป็นไปตามหน้าที่ ความรับผิดชอบตามตำแหน่งงาน ประสบการณ์และทักษะความชำนาญเฉพาะตัวบุคคล ซึ่งทำการจ่ายเป็นเงินสดเข้าบัญชีทุกเดือน โดยจะมีการทบทวนเป็นประจำทุกปี จากการพิจารณาผลการปฏิบัติงาน และอัตราการขึ้นเงินเดือนในตลาดแรงงาน

ผลประโยชน์อื่น และผลประโยชน์พิเศษ

วัตถุประสงค์หลักของการให้ผลประโยชน์อื่น และผลประโยชน์พิเศษ คือการสร้างความมั่นคงปลอดภัยให้กับพนักงาน และช่วยเหลือในกรณีพนักงานสูงอายุ ประสพปัญหาด้านสุขภาพ ทุพพลภาพ หรือเสียชีวิต โดยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ แผนประกันสุขภาพ และสวัสดิการต่างๆ สอดคล้องกับแนวปฏิบัติในตลาดแรงงาน และตามที่กฎหมายกำหนด

คำตอบแทนตามผลการปฏิบัติงาน

โบนัสตามผลงาน

- เป็นรางวัลตอบแทนที่แปรผันตามความสำเร็จของผลงานในระยะสั้น เมื่อเทียบกับแผนงานประจำปีที่ได้กำหนดไว้ โดยเทียบเคียงกับค่าตอบแทนในตลาดแรงงานในธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เงินโบนัสตามผลงานนี้จะผูกกับดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPI) ประจำปี ซึ่งเป็นผลรวมจากตัววัดผลที่หลากหลาย และมีการถ่วงน้ำหนักตามความสำคัญของแต่ละปัจจัย โดยเป็นการตัดสินผลการปฏิบัติงานโดยรวมของบริษัท และของพนักงานรายบุคคล

คำตอบแทนที่เป็นตัวเงิน

- คำตอบแทนที่เป็นตัวเงินพิเศษนอกเหนือจากโบนัสตามผลงาน คำตอบแทนพิเศษนี้เป็นตัวผลักดันให้เกิดผลงานที่เป็นรากฐานของบริษัท โดยยึดหลักมูลค่ารวมทางเศรษฐกิจของบริษัท ซึ่งเป็นผลประโยชน์ร่วมระหว่างผู้บริหารและผู้ถือหุ้น คำตอบแทนที่เป็นตัวเงินพิเศษส่วนหนึ่งจะถูกจ่ายออกเป็นเงินสด ซึ่งถือเป็นมูลค่าเชิงบวกในปีปัจจุบัน ส่วนเงินรางวัลที่เหลือจะถูกยกไปรวมไว้ในบัญชีสะสม อย่างไรก็ตามเงินรางวัลสะสมนี้อยู่ในกฎการเรียกคืนที่เชื่อมโยงกับผลการปฏิบัติงาน และอาจมีมูลค่าลดลงหากผลการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ในปีนั้นๆ

คำตอบแทนที่เป็นหุ้น

- การให้การมีส่วนในการถือหุ้น มุ่งเน้นเป็นคำตอบแทนในระยะยาวเพื่อส่งเสริมให้ผู้บริหารสร้างความเจริญเติบโตที่ยั่งยืนให้กับบริษัท สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผู้ถือหุ้น ทั้งยังเป็นการสนับสนุนให้เกิดวัฒนธรรมการเป็นเจ้าของ และรักษาไว้ซึ่งพนักงานที่ทรงคุณค่าของบริษัท บริษัทจึงได้พิจารณาจัดสรรใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญให้กับผู้บริหารที่มีบทบาทสำคัญในการที่จะทำให้บริษัทประสบความสำเร็จอย่างมั่นคงได้ในอนาคต การจัดสรรใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญนี้ยังเป็นการแสดงความขอบคุณพนักงาน สำหรับความทุ่มเทในการทำงานที่มีส่วนช่วยเป็นอย่างสูงในการทำให้บริษัทเจริญรุ่งเรืองและประสบความสำเร็จ

การจ่ายคำตอบแทนของบริษัท

	CEO	ผู้บริหาร	พนักงานทุกคน	รูปแบบการจ่าย	จุดประสงค์และการเชื่อมโยงกับหลักการคำตอบแทน
เงินเดือน (Base Salary)	✓	✓	✓	เงินสด แก่พนักงานทุกคน	จูงใจและรักษาพนักงานที่มีความรู้ความสามารถ และตอบแทนการปฏิบัติงานตามหน้าที่ และความรับผิดชอบตามตำแหน่งงาน
เงินโบนัสตามผลงาน (Performance Bonus)	✓	✓	✓	เงินสด แก่พนักงานทุกคน	เพื่อเป็นรางวัลตอบแทนตามความสำเร็จของผลงานที่ได้กำหนดไว้ประจำปี
คำตอบแทนที่เป็นตัวเงิน (Value-Sharing Cash)	✓	✓		เงินสด แก่ผู้บริหาร	ผลักดันให้เกิดผลงานที่เป็นรากฐานของบริษัท โดยยึดหลักมูลค่ารวมทางเศรษฐกิจของบริษัท ซึ่งเป็นผลประโยชน์ร่วมระหว่างผู้บริหารและผู้ถือหุ้น

ค่าตอบแทนที่เป็นหุ้น (Value-Sharing Equity)	✓	✓	ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญ แก่ผู้บริหาร	เพื่อเป็นแรงเสริมให้บริษัทเกิดการเจริญเติบโตที่ยั่งยืน และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผู้ถือหุ้น

ค่าตอบแทนรวมของคณะผู้บริหารจำนวน 5 ราย เท่ากับ 48.60 ล้านบาท ประกอบด้วยเงินเดือน โบนัสตามผลงาน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และผลประโยชน์อื่นๆ

8.4.3 ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญ

เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าต่อบริษัทได้ปฏิบัติงานให้แก่องค์กรอย่างต่อเนื่อง อันเป็นการส่งเสริมให้บริษัทเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาวเป็นประโยชน์ร่วมกันระหว่างบริษัท ผู้ถือหุ้น และผู้บริหาร บริษัทได้ออกใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญ (Warrant) ให้แก่ผู้บริหาร ตามโครงการจ่ายค่าตอบแทนระยะยาว (Performance Share Plan) เป็นจำนวน 5 ครั้ง ตั้งแต่ ปี 2556-2560

ทั้งนี้ ผู้บริหารตามคำนิยามของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่ได้รับใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญ (Warrant) มีรายชื่อและจำนวนใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญ (Warrant) ที่ได้รับดังนี้

รายชื่อผู้บริหารได้รับ			จำนวนใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญ (Warrant) (หน่วย)										
			ปี 2560	ร้อยละของจำนวน ใบสำคัญแสดงสิทธิ ทั้งหมดที่ออก	ปี 2559	ร้อยละของจำนวน ใบสำคัญแสดงสิทธิ ทั้งหมดที่ออก	ปี 2558	ร้อยละของจำนวน ใบสำคัญแสดงสิทธิ ทั้งหมดที่ออก	ปี 2557	ร้อยละของจำนวน ใบสำคัญแสดงสิทธิ ทั้งหมดที่ออก	ปี 2556	ร้อยละของจำนวน ใบสำคัญแสดงสิทธิ ทั้งหมดที่ออก	รวม
1.	นายสมชัย เลิศสุทธิวงค์	จำนวน	88,700	6.3	56,800	6.87	51,600	5.92	29,816	4.38	19,824	4.89	158,040
2.	นางสาวสุนิษา ชินวัตร	จำนวน	35,440	2.5	11,900	1.44	11,890	1.36	11,020	1.62	6,864	1.69	41,674
3.	นายวีรวัฒน์ เกียรติพงษ์ถาวร	จำนวน	44,300	3.1	30,200	3.65	30,174	3.46	27,116	3.99	19,864	4.90	107,354
4.	นางสาวกานติมา เลอเลิศยุติธรรม	จำนวน	44,300	3.1	33,200	4.01	0	n/a	0	n/a	0	n/a	33,200

8.5 **เลขานุการบริษัท** คือ นายชิน ชัยวัชรารณ ซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 89/15 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ รวมถึงเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก่กรรมการในการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบของกรรมการประสานงานให้มีการปฏิบัติตามมติคณะกรรมการตลอดจนปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลกิจกรรมของคณะกรรมการ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง

8.6 **หัวหน้าหน่วยงานกำกับดูแลการปฏิบัติงาน** คือ นางสาวนฐิยา พัวพงศกร ซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลในฐานะบริษัทจดทะเบียนในการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) รวมทั้งกฎหมายบริษัทมหาชนจำกัด

ทั้งนี้ข้อมูลประวัติและรายละเอียดของเลขานุการบริษัท และหัวหน้าหน่วยงานกำกับดูแลการปฏิบัติงาน ปรากฏตามเอกสารแนบ 1 หน้า 3

9. การกำกับดูแลกิจการที่ดี

ความสำเร็จในปี 2560

- ประกาศใช้นโยบายการซื้อขายหลักทรัพย์ของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน โดยห้ามบุคคลที่มีตำแหน่งหรือหน้าที่ซึ่งล่วงรู้และ/หรือครอบครองภายในซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทและบริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) ในช่วงเวลา 30 วัน ก่อนการเปิดเผยงบการเงินประจำไตรมาสและประจำปี และช่วงเวลาอื่นที่บริษัทจะกำหนดเป็นครั้งคราว (Black out period)
- การกำกับดูแลกิจการของบริษัทได้รับการยอมรับว่าอยู่ในระดับที่ “ดีเยี่ยม” จากการประเมินโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (CGR)
- ได้รับรางวัลบริษัทจดทะเบียนด้านนักลงทุนสัมพันธ์ดีเด่น ต่อเนื่องเป็นปีที่ 6 จาก SET Awards จากการยอมรับของนักวิเคราะห์และนักลงทุนสถาบันต่อความน่าเชื่อถือและความโปร่งใสของข้อมูล การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและความหลากหลายของช่องทางติดต่อสื่อสาร กิจกรรมนักลงทุนสัมพันธ์ ตลอดจนมีนโยบายที่เน้นประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและนักลงทุนเป็นสำคัญ

นโยบายการกำกับดูแลกิจการ

คณะกรรมการบริษัทได้ประกาศใช้ “นโยบายการกำกับดูแลกิจการ” กับกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับมาตั้งแต่ปี 2545 โดยมีการทบทวนเป็นประจำทุกปี เพื่อให้สอดคล้องกับบริบททางธุรกิจ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวทางของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมอบหมายให้คณะกรรมการสรรหาและกำกับดูแลกิจการเป็นผู้ทบทวนและพิจารณาในเบื้องต้น ก่อนนำเสนอคณะกรรมการบริษัทอนุมัติ โดยปรับปรุงครั้งล่าสุดในปี 2560

การกำกับดูแลกิจการของเอไอเอส ยึดถือการปฏิบัติตามกฎหมายเป็นขั้นพื้นฐาน และพัฒนาให้มีความโปร่งใส น่าเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับ ตามแนวทางการดำเนินธุรกิจที่ยอดเยี่ยม (Best practice) ด้วยธรรมาภิบาลและการเติบโตอย่างยั่งยืนทั้งในระดับประเทศและระดับโลก เช่น หลักเกณฑ์ตามโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนไทยโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (CGR) ASEAN Corporate Governance Scorecard (ASEAN CG Scorecard) และดัชนีความยั่งยืนดาวโจนส์ (Dow Jones Sustainability Indices :DJSI)

นอกจากนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของเอไอเอสและการปฏิบัติหน้าที่ของทุกคนในองค์กรเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายตรงไปตรงมา และเพียบพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม อันเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน คณะกรรมการบริษัทจึงกำหนดให้มี “ประมวลจริยธรรมธุรกิจ” ที่ประกอบด้วยแนวปฏิบัติ 12 หมวด ครอบคลุมตั้งแต่เรื่องความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย การป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ การเคารพสิทธิมนุษยชน ตลอดจนการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ และจัดให้มีคณะกรรมการจริยธรรม ซึ่งประกอบด้วยประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (CEO) และผู้บริหารระดับสูง ทำหน้าที่ขับเคลื่อนและกำกับดูแลจนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กร รวมทั้งจัดให้มีช่องทางลับสำหรับพนักงานและบุคคลภายนอก เพื่อแจ้งเรื่องการกระทำที่อาจจะเข้าข่ายการละเมิดจริยธรรมต่อคณะกรรมการบริษัท โดยผู้แจ้งข้อมูลจะได้รับการคุ้มครองตาม “นโยบายการให้ข้อมูลการกระทำผิดและการทุจริต การสอบสวน และการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูล” ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทได้สื่อสารนโยบายดังกล่าวให้ภายในองค์กรรับทราบผ่านช่องทางและกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น อีเมล อินทราเน็ต แผ่นป้ายประกาศ และการรณรงค์ภายในบริษัท

ผู้สนใจสามารถศึกษานโยบายทั้ง 3 ฉบับ เพิ่มเติมได้ที่ <http://advanc-th.listedcompany.com> ภายใต้หัวข้อบรรษัทภิบาล

9.1 รายงานการปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการในปีที่ผ่านมา

หมวด 1 คณะกรรมการบริษัท

- คณะกรรมการบริษัทเป็นบุคคลที่มีภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ในการมุ่งมั่นให้กลุ่มเอไอเอสเป็นผู้นำสร้างสรรค์รูปแบบตลาดสื่อสารโทรคมนาคมของประเทศและมุ่งหมายที่จะเป็นผู้ให้บริการเทคโนโลยีดิจิทัลที่ได้รับการยอมรับสูงสุด โดยกำหนดให้เป็นวิสัยทัศน์ และพันธกิจของบริษัท เพื่อส่งต่อให้ฝ่ายจัดการนำไปกำหนดเป็นกลยุทธ์และตั้งเป้าหมายในระยะยาว และมีการทบทวนและติดตามความคืบหน้าเป็นประจำทุกปี
 - องค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัท ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 11 ท่าน ซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด และมีประสบการณ์ในหลากหลายวิชาชีพ โดยมีจำนวนกรรมการอิสระ 5 ราย ได้แก่ 1. คุณกานต์ ตระกูลฮุน 2. คุณไกรฤทธิ์ อุชุกานนท์ชัย 3. คุณประสัณห์ เชื้อพานิช 4. คุณสุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์ และ 5. คุณเมธาวีโด ซี. อบลาลา จูเนียร์ คิดเป็นสัดส่วนมากกว่า 1 ใน 3 ของคณะกรรมการทั้งหมด และมีกรรมการที่ไม่ใช่ผู้บริหาร (รวมกรรมการอิสระ) เป็นจำนวนทั้งหมด 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 82 ของคณะกรรมการทั้งหมด เพื่อให้สามารถตัดสินใจได้อย่างอิสระในฐานะตัวแทนของผู้ถือหุ้นทั้งหมด และเป็นการถ่วงดุลอำนาจในการบริหารงานที่ดี โดยจำนวนและสัดส่วนของคณะกรรมการมีความเหมาะสมเมื่อพิจารณาถึงความจำเป็นทางด้านทักษะและประสบการณ์ที่จะช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายระยะยาว
- ประธานกรรมการบริษัท คือ คุณกานต์ ตระกูลฮุน เป็นกรรมการอิสระและไม่ใช่นักธุรกิจคนเดียวกันกับประธานเจ้าหน้าที่บริหาร รวมถึงไม่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตหรือทางธุรกิจระหว่างกัน โดยคณะกรรมการบริษัทกำหนดให้มีการแบ่งแยกการดำรงตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ของประธานกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหารอย่างชัดเจนไว้ในนโยบายการกำกับดูแลกิจการ
- นอกเหนือจากการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ระหว่างประธานกรรมการบริษัทและประธานเจ้าหน้าที่บริหารแล้ว เอไอเอสได้กำหนดให้มีการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับฝ่ายจัดการ รวมถึงสิทธิในการพิจารณาเรื่องที่มีนัยสำคัญซึ่งจะกระทบต่อการดำเนินธุรกิจให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัทเท่านั้น เพื่อรักษาผลประโยชน์สูงสุดของผู้ถือหุ้น เช่น การพิจารณากำหนดกลยุทธ์ แผนธุรกิจงบประมาณ การลงทุนในธุรกิจใหม่ และการกำหนดนโยบายที่สำคัญ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการบริษัทสนับสนุนให้กรรมการและฝ่ายจัดการมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันผ่านการสร้างวัฒนธรรมการเคารพบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย และการทำงานร่วมกันตามหลักธรรมาภิบาล
 - คณะกรรมการบริษัทแต่งตั้งคณะกรรมการชุดย่อยเพื่อพิจารณาประเด็นเฉพาะแต่ละเรื่องที่มีความสำคัญ เช่น เรื่องการกำกับดูแลกิจการ การกำหนดค่าตอบแทน การตรวจสอบ และการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นต้น พร้อมเสนอแนวทางให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณา ควบคู่กับการกำกับดูแลและเสนอแนะฝ่ายจัดการ โดยประธานกรรมการชุดย่อยทุกชุด (ยกเว้นคณะกรรมการบริหาร) เป็นกรรมการอิสระ
 - คุณสมบัติของกรรมการอิสระของเอไอเอสถูกกำหนดให้มีความเข้มข้นกว่าหลักเกณฑ์ขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด เช่น ต้องถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 0.5 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง โดยให้นับรวมการถือหุ้นของผู้ที่เกี่ยวข้องของกรรมการอิสระรายนั้น ๆ ด้วย ในขณะที่นิยามกรรมการอิสระตามประกาศคณะกรรมการตลาดทุน กำหนดว่า ต้องถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 1 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง โดยให้นับรวมการถือหุ้นของผู้ที่เกี่ยวข้องของกรรมการอิสระรายนั้น ๆ ทั้งนี้ ข้อกำหนดเรื่องคุณสมบัติกรรมการอิสระของเอไอเอส ปรากฏอยู่ใน <http://advanc-th.listedcompany.com> ภายใต้หัวข้อบรรษัทภิบาล “นโยบายบรรษัทภิบาลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบริษัท”
 - ในปี 2560 คณะกรรมการมีการประชุมทั้งหมด 8 ครั้ง ตามรอบวันประชุมที่ถูกกำหนดไว้ล่วงหน้า โดยส่วนงานเลขานุการบริษัทจะจัดส่งหนังสือเชิญประชุมพร้อมเอกสารประกอบให้กรรมการแต่ละท่านล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน เพื่อให้กรรมการมีเวลาศึกษา ประธานกรรมการทำหน้าที่เป็นประธานที่ประชุม และได้ดำเนินการให้แต่ละวาระมีการจัดสรรเวลาอย่างเพียงพอ

รวมถึงเปิดโอกาสให้กรรมการแต่ละท่านแสดงความคิดเห็นอย่างมีอิสระ ในกรณีที่กรรมการติดภาระกิจไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเองได้เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้กรรมการได้เข้าร่วมประชุม จึงได้มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยเพิ่มโอกาสและประสิทธิภาพในการประชุม อีกทั้งยังเป็นการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เอไอเอสได้นำเทคโนโลยี เช่น ระบบการประชุมทางไกลผ่านวิดีโอ (Video Conference) ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกให้กรรมการและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการเดินทางมาเพื่อปรึกษาหารือ หรือประชุมกับฝ่ายจัดการในกิจการงานของบริษัท รวมถึงสนับสนุนให้มีการส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประชุมผ่านช่องทาง Board Portal ซึ่งเป็นช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีระบบรักษาความปลอดภัยที่ฝ่ายจัดการจะใช้ในการสื่อสารเรื่องสำคัญๆ หรือนำส่งรายงานสรุปผลการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อย สำหรับในเดือนใดที่ไม่ได้มีการประชุม ส่วนงานเลขานุการบริษัทจะจัดส่งรายงานสรุปผลการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อยในเดือนนั้น ๆ ให้คณะกรรมการบริษัททราบ

7. กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร มีการประชุมร่วมกันอย่างเป็นอิสระโดยไม่มีการการที่เป็นผู้บริหารและฝ่ายจัดการเข้าร่วม จำนวน 1 ครั้ง โดยมีการอภิปรายในประเด็นเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในและเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของเอไอเอส และภายหลังการประชุม ได้มีการรายงานผลการประชุมให้คณะกรรมการบริษัทและประธานเจ้าหน้าที่บริหารรับทราบ

รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายชื่อ องค์ประกอบคณะกรรมการ การแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างประธานกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างคณะกรรมการและฝ่ายจัดการ ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ แต่ละชุด การเข้าร่วมประชุม รวมถึงหลักเกณฑ์และระเบียบวิธีปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประชุม สามารถศึกษาได้จากหัวข้อ “โครงสร้างการจัดการ” ส่วนที่ 2 หน้าที่ และ 3-14

แผนการสืบทอดตำแหน่ง

คณะกรรมการกำหนดให้มีแผนการสืบทอดตำแหน่งของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และผู้บริหารระดับสูง เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรจะสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้หากตำแหน่งสำคัญดังกล่าวว่างลง โดยมอบหมายให้คณะกรรมการพัฒนาความเป็นผู้นำ และกำหนดค่าตอบแทนทำหน้าที่พิจารณา กำหนดหลักเกณฑ์และจัดทำแผนการสืบทอดดังกล่าว รวมทั้งกำหนดให้ประธานคณะกรรมการพัฒนาความเป็นผู้นำและกำหนดค่าตอบแทนต้องรายงานให้คณะกรรมการบริษัททราบถึงแผนการสืบทอดตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งให้มีการทบทวนเป็นประจำทุกปี

ในส่วนแผนการสืบทอดตำแหน่งสำหรับพนักงาน ฝ่ายทรัพยากรบุคคลของเอไอเอสได้กำหนดแผนสืบทอดตำแหน่งและยุทธศาสตร์ด้านทรัพยากรบุคคลในการบริหารจัดการบุคลากรที่มีศักยภาพสูง ทั้งนี้ แผนสืบทอดตำแหน่งได้ถูกนำมาใช้ในการกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดในการปฏิบัติงานระดับองค์กร (Corporate KPIs) เพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินการตามแผนการสืบทอดตำแหน่งจะเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

ในปี 2560 เอไอเอสได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาพนักงานที่ศักยภาพสูงใน 4 ประเด็นหลัก ได้แก่

1. การกำหนดและการประเมินศักยภาพ
2. การวางแผนและกระบวนการบริหารจัดการศักยภาพ
3. การพัฒนาและวัดผลศักยภาพ
4. โครงสร้างการจัดการศักยภาพ

ทั้งนี้ เอไอเอสกำหนดรูปแบบของการพัฒนาพนักงานที่มีศักยภาพสูง เป็นกลุ่มตามความพร้อมของพนักงานที่จะก้าวขึ้นรับตำแหน่งถัดไป (Competency) ระดับการจ้างงานของพนักงาน (Personal grade) และระดับของตำแหน่งงานที่จะก้าวขึ้นไป (Successor grade) โดยพนักงานแต่ละกลุ่มจะมีบทบาทที่แตกต่างกันไป เช่น การเป็นผู้นำเพื่อนำไปสู่ผลทางธุรกิจ การผู้นำไปสู่การเป็นผู้จัดการ การเป็นผู้นำที่ดีต่อผู้อื่นและการเตรียมตัวเพื่อเป็นผู้นำโดยเน้นในด้านการพัฒนาศักยภาพ

เอไอเอสได้กำหนดคุณลักษณะในการเป็นผู้นำให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ขององค์กร และกำหนดทักษะความสามารถและผู้สืบทอดตำแหน่งตามผลการปฏิบัติงานและความสามารถของพนักงานแต่ละคน โดยใช้ตารางคุณลักษณะ “9 Box Talent Matrix” และทำการประเมินประสิทธิภาพและความสำเร็จในหน้าที่ของพนักงานอย่างสม่ำเสมอทั้งขององค์กร ทักษะความสามารถที่ได้รับการประเมินนั้นจะต้องผ่านขั้นตอนการยืนยันตามที่บริษัทกำหนด เช่น ความใฝ่ฝัน การมีส่วนร่วม การเคลื่อนไหวและความคล่องตัว ผู้ที่มีศักยภาพจะต้องมีความสามารถในการเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเอง และสามารถนำข้อมูลเชิงลึกเพื่อให้งานได้ดีในสถานการณ์ใหม่ๆ และท่ามกลางความท้าทาย ในด้านเชิงคุณภาพ ผู้ที่มีศักยภาพต้องมีความคล่องตัว ใน 4 ประเด็นหลัก ๆ คือ มีจิตใจที่ว่องไว ความคล่องตัวต่อคนอื่น ๆ ความคล่องตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และมีผลลัพธ์ที่รวดเร็วฉับไว ซึ่งปัจจัยทั้งหลายเหล่านี้จะได้รับการประเมินโดยศูนย์การประเมินและค้นหาศักยภาพของพนักงาน

สำหรับพนักงานที่ผ่านการประเมินว่ามีทักษะความสามารถและผู้สืบทอดตำแหน่ง เอไอเอสจะรวบรวมรายชื่อไว้ในทะเบียนรายชื่อ Talent Pool โดยคณะกรรมการด้านบุคลากรของแต่ละหน่วยงานจะทำการทบทวนรายชื่อดังกล่าวผ่านกระบวนการ "People Quarterly Review" ทั้งนี้ ผู้จัดการจะมีส่วนร่วมในการพูดคุยกับพนักงานที่มีศักยภาพ โดยใช้แผนพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plan) เพื่อทำความเข้าใจและให้คำแนะนำในเรื่องด้านศักยภาพและการกำหนดเป้าหมายที่เฉพาะของแต่ละบุคคล รวมถึงกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาศักยภาพและความรู้ การพูดคุยอย่างต่อเนื่องของผู้จัดการและพนักงานที่มีศักยภาพจะส่งเสริมให้มีความเข้าใจซึ่งกันและกันและส่งผลลัพธ์ที่ดีต่องาน

นอกจากการพัฒนาขีดความสามารถและการวัดผลความสามารถแล้ว ฝ่ายทรัพยากรบุคคลและสถาบันเอไอเอส อะเคเดมี่ ยังได้ออกแบบโปรแกรมการพัฒนาที่สอดคล้องกับโครงการการพัฒนากลุ่มพนักงานที่มีศักยภาพในแต่ละกลุ่ม โดยได้จัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพในด้านที่ขาดแคลนตามความต้องการขององค์กรในการดำเนินธุรกิจ และสอดคล้องกับผลประเมินศักยภาพอีกด้วย นอกจากนี้ บริษัทจะทบทวนแผนการสืบทอดตำแหน่งและคุณลักษณะเป็นประจำทุกปี การทบทวนดังกล่าวจะครอบคลุมไปถึงการประเมินความพร้อมของพนักงานที่มีศักยภาพในการปฏิบัติงานในสายอาชีพที่มีความท้าทายมากขึ้น ทั้งนี้ บริษัทได้นำเสนอรายงานสรุปเกี่ยวกับแผนการสืบทอดตำแหน่งต่อคณะกรรมการเมื่อสิ้นปี 2560 ที่ผ่านมา

การติดต่อสื่อสารกับฝ่ายจัดการ

1. ติดต่อผ่านส่วนงานเลขานุการบริษัท ซึ่งทำหน้าที่เสมือนตัวกลางระหว่างคณะกรรมการและฝ่ายจัดการ โดยมีการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Board Portal) ที่มีการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลอย่างเข้มงวด ในการส่งข้อมูลให้คณะกรรมการสามารถศึกษาข้อมูลวาระการประชุมล่วงหน้าได้อย่างสะดวก รวมถึงการนัดหมายการประชุม การขอความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ เป็นต้น
2. ติดต่อผ่านส่วนงานตรวจสอบภายใน ซึ่งเป็นตัวกลางระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับฝ่ายจัดการ

ทั้งนี้ เอไอเอสไม่มีการปิดกั้นการเข้าถึงและติดต่อสื่อสารระหว่างกรรมการและฝ่ายจัดการโดยตรง โดยส่วนงานเลขานุการบริษัทได้จัดให้กรรมการและฝ่ายจัดการได้มีโอกาสร่วมรับประทานอาหารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นก่อน/หรือหลังการประชุม แต่ทั้งนี้ การติดต่อสื่อสารนั้นจะต้องไม่เป็นการเข้าไปแทรกแซงการดำเนินธุรกิจปกติหรือก้าวก้าวล่วงขอบเขตอำนาจหน้าที่ระหว่างกัน

คำตอบแทนของกรรมการ

คณะกรรมการพัฒนาความเป็นผู้นำและกำหนดคำตอบแทนเป็นผู้ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัทให้พิจารณา นโยบายและโครงสร้างการจ่ายคำตอบแทนของกรรมการ โดยในปีที่ผ่านมา คณะกรรมการพัฒนาความเป็นผู้นำและกำหนด คำตอบแทนได้พิจารณาการจ่ายจากหน้าที่ความรับผิดชอบ ระดับการจ่ายคำตอบแทนของบริษัทในอุตสาหกรรมเดียวกัน และบริษัทที่มีขนาดใกล้เคียงกัน ผลประกอบการของบริษัท เป้าหมายและผลการปฏิบัติงานของกรรมการรายบุคคล

นโยบายการจ่ายคำตอบแทนของกรรมการจะถูกนำเสนอให้ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นอนุมัติ โดยรายละเอียดเพิ่มเติมสามารถ ศึกษาได้จาก หัวข้อ “โครงสร้างการจัดการ” หน้า 17-18

การประเมินและพัฒนาศักยภาพกรรมการ

ในปี 2560 เอไอเอสมีการแต่งตั้งกรรมการใหม่ทั้งหมด 3 ท่าน โดยกรรมการใหม่ทั้งหมด ได้รับการประเมินเพื่อรับทราบ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลการดำเนินธุรกิจที่สำคัญ การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เช่น บทบาทหน้าที่ของ กรรมการในบริษัทจดทะเบียน นโยบายการซื้อขายหลักทรัพย์ของเอไอเอส เป็นต้น ซึ่งในการจัดประเมินแต่ละครั้ง ผู้บริหาร ระดับสูงจะมานำเสนอและบรรยายสรุปงานของแต่ละสายธุรกิจ รวมถึงข้อมูลในเชิงลึกเกี่ยวกับสายงานธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

เอไอเอสยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาและอบรมความรู้ให้กรรมการอย่างต่อเนื่อง โดยกิจกรรมในปีที่ผ่านมาสามารถสรุป ได้ดังต่อไปนี้

ชื่อหลักสูตร/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	รายชื่อกรรมการที่เข้าร่วม
การศึกษาดูงานที่ประเทศจีนที่เกี่ยวกับนวัตกรรมใหม่ๆ	เพื่อให้คณะกรรมการได้มีโอกาสเชื่อมความสัมพันธ์อันดีต่อคู่ค้าสำคัญๆ ในต่างประเทศและเป็นการเรียนรู้การพัฒนาวัตกรรมการและเทคโนโลยีใหม่ๆ	คุณกานต์ ตระกูลสุน คุณสมประสงค์ บุญยะชัย คุณสุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์ คุณจิ้น โล เจริญ จง คุณไกรฤทธิ์ อุฑากานนท์ชัย คุณสมชัย เลิศสุทธิวงค์ คุณสุย เว้ง ของ คุณเชวาร์โด ซี. อปลาชา จูเนียร์
การร่วมเสวนาในหัวข้อหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ฉบับปรับปรุงใหม่ ปี 2560	เพื่อให้กรรมการทุกท่านรับทราบแนวทางการกำกับดูแลกิจการและแนวทางปฏิบัติงานที่เป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ฉบับปรับปรุงใหม่ รวมถึงแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการ โดยได้รับเกียรติจาก นายพี สุจริตกุล เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) มาร่วมการเสวนา	คุณกานต์ ตระกูลสุน คุณสมประสงค์ บุญยะชัย คุณสุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์ คุณจิ้น โล เจริญ จง คุณแอดเลน ลิว ยง เคียง คุณไกรฤทธิ์ อุฑากานนท์ชัย คุณสตีเฟ่น มิลเลอร์ คุณสมชัย เลิศสุทธิวงค์ คุณสุย เว้ง ของ คุณเชวาร์โด ซี. อปลาชา จูเนียร์ คุณประสัณห์ เชื้อพานิช

การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทกำหนดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตนเอง (Board Self-Assessment) เป็นรายบุคคลและทั้งคณะเป็นประจำทุกปี โดยแบบประเมินนี้ได้พัฒนามาจากแบบประเมินของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งได้มีการปรับปรุงเนื้อหาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของคณะกรรมการบริษัท เพื่อใช้เป็นกรอบในการทบทวนการปฏิบัติงานในหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัทว่า ได้ดำเนินการตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ได้อนุมัติไว้และ/หรือตามแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practices) หรือไม่ เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัทให้สอดคล้องกับแนวนโยบายที่กำหนดไว้ และเพื่อทบทวนปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นในรอบปีที่ผ่านมา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อช่วยให้มีการพิจารณาทบทวนผลงาน ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ในปีที่ผ่านมา
2. เพื่อใช้ในการพัฒนาการทำงานของคณะกรรมการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และตระหนักถึงความรับผิดชอบของตนได้อย่างชัดเจน
3. เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับฝ่ายจัดการ

หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน

บริษัทได้จัดทำแบบประเมินตนเองของคณะกรรมการ ออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

- ประเภทที่ 1 “แบบประเมินตนเองของคณะกรรมการบริษัทแบบองค์คณะในภาพรวม”
เพื่อใช้ประเมินการทำงานของคณะกรรมการบริษัท
- ประเภทที่ 2 “แบบประเมินของคณะกรรมการบริษัทผู้ที่ทำแบบประเมินเอง”
เพื่อใช้ประเมินการทำงานที่อย่างเหมาะสมของการเป็นกรรมการรายบุคคล

แบบประเมินแต่ละประเภทประกอบด้วยชุดคำถาม 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คณะกรรมการประเมินระดับคะแนนความเห็นหรือระดับการดำเนินการใน 6 หัวข้อประเมิน ได้แก่

- โครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการ
- บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ
- การประชุมคณะกรรมการ
- การทำหน้าที่กรรมการ
- ความสัมพันธ์กับฝ่ายจัดการ
- การพัฒนาตนเองของกรรมการและผู้บริหาร

ส่วนที่ 2 คณะกรรมการให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ หรือสิ่งที่ให้ความสนใจเป็นพิเศษสำหรับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหรือการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของบริษัท

ขั้นตอนในการประเมิน

1. ส่วนงานเลขานุการบริษัทจะเป็นผู้จัดส่งแบบประเมินให้กรรมการทุกท่านประเมินทุกปี
2. รวบรวมแบบประเมินและผลคะแนน รวมถึงจัดทำรายงานผลการประเมินดังกล่าวเสนอต่อประธานกรรมการ และประธานกรรมการชุดย่อยแต่ละชุด เพื่อศึกษา วิเคราะห์ผลการประเมินร่วมกัน และกำหนดวิธีการพัฒนาการปฏิบัติงานของกรรมการต่อไป

ทั้งนี้ ผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการทั้งแบบองค์รวมและแบบรายบุคคล ประจำปี 2560 คณะกรรมการเห็นว่าได้ปฏิบัติงานครบถ้วน เหมาะสมตามขอบเขตอำนาจหน้าที่และเป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

การประเมินผลการปฏิบัติงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

คณะกรรมการพัฒนาความเป็นผู้นำและกำหนดค่าตอบแทน มีหน้าที่ในการกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานประจำปีและเป้าหมายระยะยาวของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร รวมทั้งประเมินผลการปฏิบัติงานดังกล่าวเปรียบเทียบกับเป้าหมายเป็นประจำทุกปี โดยผลของการประเมินจะถูกนำมาใช้ประกอบการพิจารณาค่าตอบแทนของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

หมวด 2 สิทธิและความเท่าเทียมกันของผู้ถือหุ้น

สิทธิและความเท่าเทียมกันของผู้ถือหุ้น

เอไอเอสเคารพสิทธิและให้ความเท่าเทียมกับผู้ถือหุ้นทุกราย ทั้งสิทธิในการอนุมัติและรับเงินปันผลในอัตราการจ่ายต่อหุ้นที่เท่าเทียมกัน การให้สิทธิในการซื้อ ขาย โอน รับโอน หลักทรัพย์ที่ตนถืออยู่อย่างเป็นอิสระ การไม่เข้าแทรกแซงธุรกรรมในตลาด ซื้อขายหลักทรัพย์ การให้สิทธิในการเสนอซื้อ แต่งตั้ง และถอดถอนกรรมการ การแต่งตั้งผู้สอบบัญชีอิสระและกำหนดค่าสอบบัญชีประจำปี การแสดงความเห็นในที่ประชุมผู้ถือหุ้นอย่างเป็นอิสระ และการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมตัดสินใจและอนุมัติธุรกรรมที่มีนัยสำคัญต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของเอไอเอส เป็นต้น

โดยนอกเหนือจากสิทธิขั้นพื้นฐานดังกล่าวแล้ว เอไอเอสยังดำเนินกิจกรรมเพื่อสนับสนุนให้ผู้ถือหุ้นมีการใช้สิทธิของตน และกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นได้ทำหน้าที่ในฐานะเจ้าของกิจการ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. การเผยแพร่ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานและการเข้าทำธุรกรรมต่าง ๆ ข้อมูลผลประกอบการรายไตรมาสและประจำปี ผ่านเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเว็บไซต์เอไอเอส เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ถือหุ้นสามารถเข้าถึงข้อมูลผลการดำเนินงานของบริษัทได้หลากหลายช่องทางและทันเวลา
 2. การจัดตั้งส่วนงานนักลงทุนสัมพันธ์ เพื่อเป็นศูนย์กลางการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ถือหุ้นกับบริษัท เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นทั้งผู้ถือหุ้นรายย่อย และผู้ถือหุ้นสถาบัน สามารถสอบถามและเสนอแนะเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานไปยังฝ่ายจัดการ รวมถึงให้ข้อมูลการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาตัดสินใจลงทุนของผู้ถือหุ้น รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมบริษัท จัดทะเบียนพบผู้ลงทุนซึ่งจัดโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในทุกไตรมาส เพื่อพบปะและนำเสนอผลประกอบการกับผู้ถือหุ้นรายย่อย และเดินสายพบนักลงทุนสถาบันทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งนี้ รายละเอียดเพิ่มเติมปรากฏในหัวข้อ “ความสัมพันธ์กับผู้ลงทุน” หน้า 94-97 ในรายงานประจำปี 2560
 3. เอไอเอสมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นทุกคนอย่างโปร่งใส เท่าเทียม และเป็นธรรม จึงประกาศใช้ “นโยบายการซื้อขายหลักทรัพย์ของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน” เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน และป้องกันการนำข้อมูลภายในที่ยังไม่ได้เปิดเผยต่อสาธารณะไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองและหรือ บุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยนโยบายฉบับนี้ ครอบคลุมถึงหลักทรัพย์ของเอไอเอสและบริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) (อินทัช) ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของเอไอเอส
- นอกจากนี้ ยังกำหนดบุคคลที่มีตำแหน่งหรือหน้าที่ซึ่งสามารถล่วงรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในได้มากกว่าพนักงานทั่วไป (Designated person) ให้ถือว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความเสี่ยง จึงห้ามซื้อขาย โอน และรับโอนหลักทรัพย์ของเอไอเอสและอินทัชในช่วงเวลา 30 วัน ก่อนการเปิดเผยงบการเงินประจำไตรมาสและประจำปี และช่วงเวลาอื่นที่เอไอเอสจะกำหนดเป็นครั้งคราว (Black out period) รวมทั้งให้มีการรายงานการถือครองและการเปลี่ยนแปลงหลักทรัพย์ของเอไอเอสและอินทัชของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อส่วนงานกำกับดูแลการปฏิบัติงาน (Compliance Department) ทุกครั้งภายใน 3 วันทำการ นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

สำหรับกลุ่มพนักงานทั่วไปที่ไม่เข้าข่ายสามารถล่วงรู้หรือครอบครองข้อมูลภายใน บริษัทขอให้หลีกเลี่ยงการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทในช่วงเวลา 30 วัน ก่อนการเปิดเผยงบการเงินประจำไตรมาสและประจำปี (Silent Period) เช่นเดียวกัน โดยจะมีการประกาศให้ทราบผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตล่วงหน้าอย่างน้อย 7 วัน ก่อนวันประกาศผลประกอบการ

4. ในการทำธุรกรรมใด ๆ ที่มีบุคคลหรือนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบริษัทเป็นผู้มีส่วนได้เสีย นอกเหนือจากการปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เรื่อง หลักเกณฑ์ในการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน คณะกรรมการบริษัทได้ยังได้กำหนดให้มีนโยบายการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันเพื่อเป็นแนวปฏิบัติภายในในการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์

การประชุมผู้ถือหุ้น

- ก่อนวันประชุม
 1. เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถเสนอวาระการประชุมและเสนอชื่อบุคคลเพื่อรับการพิจารณาเลือกตั้งเป็นกรรมการได้ล่วงหน้าตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2560 - 31 ธันวาคม 2560 โดยได้ประกาศและเผยแพร่หลักเกณฑ์และวิธีการเสนอผ่านเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและเว็บไซต์บริษัท โดยเมื่อสิ้นสุดระยะเวลา ไม่มีผู้ถือหุ้นเสนอวาระการประชุมและชื่อบุคคลเพื่อเข้ารับการพิจารณาเลือกตั้งเป็นกรรมการแต่อย่างใด
 2. เอไอเอสได้เผยแพร่หนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี ซึ่งประกอบด้วยคำชี้แจงแต่ละวาระ พร้อมทั้งหนังสือมอบฉันทะแบบ ก. ข. และ ค. ไว้บนเว็บไซต์บริษัท ล่วงหน้า 30 วัน ก่อนวันประชุม เพื่อให้ผู้ถือหุ้นมีเวลาศึกษาข้อมูล และส่งข้อสอบถามมายังกรรมการและ/หรือ ฝ่ายจัดการ ผ่านส่วนงานนักลงทุนสัมพันธ์ และส่วนงานเลขานุการบริษัทล่วงหน้า รวมทั้งได้มีโอกาสมอบฉันทะให้กรรมการอิสระหรือบุคคลอื่น ๆ เข้าร่วมประชุมแทนในกรณีที่ไม่สามารถมาด้วยตนเองได้ โดยเอไอเอสมีการประกาศเรื่องการเผยแพร่ดังกล่าวผ่านช่องทางตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อให้ผู้ถือหุ้นทราบด้วย สำหรับเอกสารในรูปแบบรูปเล่ม ได้จัดส่งให้ผู้ถือหุ้นล่วงหน้า 21 วันก่อนวันประชุม
 3. หนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุมทุกฉบับ ถูกจัดทำขึ้นเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถรับทราบและเข้าใจข้อสารสนเทศที่จะนำเสนอให้ผู้ถือหุ้นพิจารณาได้อย่างถูกต้องตรงกัน และเท่าเทียม
 4. ในเอกสารประกอบการประชุมที่เป็นคำชี้แจงเกี่ยวกับเอกสารและหลักฐานซึ่งผู้ถือหุ้นจะต้องนำมาในวันประชุมหรือเตรียมเพื่อประกอบการมอบฉันทะ เอไอเอสได้จัดทำเนื้อหาในรูปแบบที่เข้าใจง่าย โดยจำแนกเป็นการมาด้วยตนเองและมอบฉันทะ และจำแนกเป็นกรณีบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ข้อกำหนดเรื่องเอกสารหลักฐานที่ต้องนำมาแสดงเป็นไปตามแนวทางที่กฎหมายกำหนด เพื่อไม่ให้ไปจำกัดสิทธิหรือเป็นภาระต่อผู้ถือหุ้นจนเกินความจำเป็น
 5. กรรมการอิสระที่เป็นผู้รับมอบฉันทะในปีที่ผ่านมาจำนวน 2 ท่าน ได้แก่ คุณไกรฤทธิ์ อุชุกานนท์ชัย และคุณสุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์ เพื่อเป็นทางเลือกให้ผู้ถือหุ้นในการตัดสินใจมอบฉันทะ
 6. เอไอเอสถือเป็นนโยบายและแนวปฏิบัติขั้นพื้นฐานในการอำนวยความสะดวกให้ผู้ถือหุ้นสถาบันและคัสโตเดียน สามารถส่งเอกสารเพื่อขอตรวจสอบรายละเอียดการถือครองหลักทรัพย์ และส่งเอกสารมอบฉันทะล่วงหน้าได้ โดยสำหรับผู้ถือหุ้นสถาบันหรือคัสโตเดียนที่มอบฉันทะให้กรรมการอิสระ เอไอเอสจะดำเนินการส่งสำเนาไปมอบฉันทะที่มีลายเซ็นของกรรมการอิสระผู้รับมอบ กลับไปให้ผู้ถือหุ้นภายหลังจากการประชุมเพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการตรวจสอบผู้ถือหุ้นของหน่วยงานกำกับดูแลในภายหลัง
- วันประชุม
 1. เอไอเอสเปิดให้ผู้ถือหุ้นสามารถลงทะเบียนได้ล่วงหน้า 2 ชั่วโมง ก่อนเวลาเริ่มประชุม เนื่องจากในแต่ละปี มีจำนวนผู้ถือหุ้นที่สนใจมาเข้าร่วมการประชุมเป็นจำนวนมาก โดยได้นำระบบบาร์โค้ดมาใช้เพื่อให้ลงทะเบียนและการนับคะแนนเป็นไปอย่างรวดเร็วและแม่นยำ จัดให้มีการแบ่งจุดลงทะเบียนระหว่างผู้ถือหุ้นรายย่อยและผู้ถือหุ้นสถาบันที่มีเอกสาร

มอบฉันทะมาในปริมาณมาก แยกออกจากกัน พร้อมทั้งจัดให้มีบุคลากรและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอให้แก่ผู้ถือหุ้น ไม่ว่าจะเป็นเครื่องถ่ายเอกสาร อ่างรวมแป้นพิมพ์ และป้ายชี้แจงขั้นตอนการลงทะเบียนโดยละเอียด ทั้งนี้ จากผลสำรวจความพึงพอใจของผู้ถือหุ้นต่อคุณภาพการจัดประชุม พบว่าผู้ถือหุ้นมีระดับความพึงพอใจสูงสุด

2. คณะกรรมการกำหนดวันประชุมเป็นวันที่ 30 มีนาคม 2560 เวลา 14:00 น. ซึ่งไม่ตรงกับวันหยุดสุดสัปดาห์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เวลาในการประชุมมีความเหมาะสม สำหรับสถานที่จัดประชุมที่โรงแรม เซ็นทารา แกรนด์ เซ็นทรัล พลาซ่า ลาดพร้าว มีความสะดวกต่อการเดินทาง เนื่องจากมีระบบขนส่งมวลชนที่หลากหลาย ราคาสมเหตุสมผล และมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ถือหุ้นครบครัน
3. ประธานกรรมการบริษัท ประธานกรรมการตรวจสอบ ประธานกรรมการสรรหาและกำกับดูแลกิจการ ประธานกรรมการพัฒนาความเป็นผู้นำและกำหนดค่าตอบแทน ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร หัวหน้าคณะผู้บริหารด้านการเงิน และผู้บริหารระดับสูงจากแต่ละสายงาน ร่วมประชุมเพื่อตอบข้อซักถามต่าง ๆ ของผู้ถือหุ้น หากไม่ติดภารกิจสำคัญ
4. ประธานกรรมการบริษัท ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมได้ดำเนินการประชุมตามลำดับวาระและเรื่องที่ได้รับไว้ในหนังสือเชิญประชุม โดยไม่มีการเพิ่มเติมและแก้ไข พร้อมทั้งจัดสรรเวลาสำหรับการซักถามของผู้ถือหุ้นในแต่ละวาระอย่างเหมาะสมและเพียงพอก่อนการลงมติ
5. เลขานุการบริษัท ในฐานะโฆษกของการประชุม ได้แจ้งจำนวนและสัดส่วนของผู้ถือหุ้นที่เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองและมอบฉันทะ ขั้นตอนและวิธีการประชุม การออกเสียงลงคะแนน และการนับคะแนนให้ผู้ถือหุ้นทราบก่อนเริ่มประชุม
6. ในการลงคะแนนเสียง เอไอเอสได้จัดเตรียมบัตรลงคะแนนสำหรับทุกวาระ และสำหรับวาระเลือกตั้งกรรมการจัดให้มีการลงคะแนนเป็นรายบุคคล รวมทั้งได้แต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายอิสระ ให้ทำหน้าที่ตรวจสอบการนับคะแนนเสียง เพื่อความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือ
7. ประธานที่ประชุมเป็นผู้แจ้งผลการลงคะแนนและมติของที่ประชุมในแต่ละวาระ แบ่งเป็นคะแนนที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ขาดออกเสียง และบัตรเสีย โดยพบว่าไม่มีผู้ถือหุ้นคัดค้านหรือไม่เห็นด้วยกับมติดังกล่าว

• **ภายหลังการประชุม**

1. เอไอเอสดำเนินการแจ้งมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น พร้อมผลการลงคะแนนเสียง ผ่านช่องทางของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ภายในวันเดียวกันกับวันประชุม ด้วยคำหนึ่งถึงประโยชน์ของผู้ถือหุ้นจากการได้รับทราบมติการประชุมที่รวดเร็ว และเผยแพร่มติดังกล่าวไว้บนเว็บไซต์บริษัทอีกช่องทางหนึ่ง
2. เลขานุการบริษัทได้จัดทำรายงานการประชุม เพื่อนำส่งให้หน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่บนเว็บไซต์บริษัท ภายใน 14 วัน หลังจากวันประชุม โดยมีการบันทึกรายละเอียดและสาระสำคัญไว้อย่างครบถ้วนตามแนวทางของหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของตลาดหลักทรัพย์ เช่น รายชื่อกรรมการและผู้บริหารที่เข้าร่วม มติที่ประชุม ประเด็นคำถามและข้อเสนอแนะของผู้ถือหุ้นและคำอธิบายของกรรมการ/ผู้บริหาร และได้เผยแพร่รายงานการประชุมดังกล่าวไว้บนเว็บไซต์ของบริษัท พร้อมแจ้งการเผยแพร่ดังกล่าวต่อผู้ถือหุ้นผ่านช่องทางของตลาดหลักทรัพย์ฯ

การสื่อสารกับผู้มีส่วนได้เสีย

ผู้มีส่วนได้เสียสามารถสอบถาม เสนอแนะความคิดเห็น หรือร้องเรียนในเรื่องต่าง ๆ ผ่านช่องทางหลักดังต่อไปนี้

ผู้รับผิดชอบ	ช่องทาง
ส่วนงานเลขานุการบริษัท	414 ชั้น 28 อาคารเอไอเอส 1 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400 โทรศัพท์ (66) 2029 5352 โทรสาร (66) 2029 5108 อีเมล: companysecretary@ais.co.th

โดยเอไอเอสจะรวบรวม และส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการรายงานให้ฝ่ายจัดการหรือคณะกรรมการรับทราบ และแจ้งผลกลับไปยังผู้มีส่วนได้เสีย หากเป็นกรณีการกระทำผิดการทุจริต และการละเมิดจริยธรรมในการดำเนินงาน จะนำเข้าสู่กระบวนการสอบสวนและคุ้มครองผู้ที่เกี่ยวข้องที่แจ้งเบาะแสตามนโยบายการให้ข้อมูลการกระทำผิดและการทุจริต การสอบสวน และการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูล

สำหรับเรื่องอื่น ๆ นอกเหนือจากที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น เอไอเอสได้จัดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงเพื่อเป็นตัวกลางระหว่างบริษัทกับผู้มีส่วนได้เสีย อาทิ ส่วนงานชุมชนสัมพันธ์ ทำหน้าที่รับฟังข้อเสนอนะและสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและองค์กรไม่แสวงหากำไร ส่วนงานธุรกิจสัมพันธ์และพัฒนา ทำหน้าที่เป็นตัวกลางและเป็นกระบอกเสียงระหว่างบริษัทกับหน่วยงานกำกับดูแลทางด้านการโทรคมนาคม เป็นต้น รายละเอียดและช่องทางการติดต่อ ปรากฏในรายงานประจำปีและรายงานพัฒนาความยั่งยืน 2560 หน้า 309-310

บทบาทและการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสีย

เอไอเอสตระหนักถึงสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มไม่ว่าจะเป็นลูกค้า คู่ค้า พนักงาน ชุมชน สังคม หรือสิ่งแวดล้อม จึงกำหนดให้มีแนวทางปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียตามสิทธิแห่งกฎหมายและตามแนวทางและกลยุทธ์ของการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน โดยบรรจุไว้ในนโยบายการกำกับดูแลกิจการ คู่มือประมวลจริยธรรมธุรกิจ นโยบายการบริหารบุคคล ตลอดจนนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และได้กำหนดให้มีแนวปฏิบัติและระบบการควบคุมภายในที่ดี รวมทั้งนโยบายการต่อต้านการให้สินบนและการคอร์รัปชัน เพื่อป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กร และตอบสนองผลประโยชน์ที่เป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย โดยรายละเอียดการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากรายงานหมวดที่ 5 ประมวลจริยธรรมธุรกิจ และรายงานพัฒนาความยั่งยืนประจำปี 2560

หมวด 3 การเปิดเผยสารสนเทศและความโปร่งใส

1. เอไอเอสมุ่งมั่นที่จะเปิดเผยสารสนเทศ ทั้งข้อมูลทางการเงินและที่มีใช้ทางการเงินแก่ผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุน เช่น ข้อบังคับบริษัท หนังสือบริคณห์สนธิ นโยบายการบริหารความเสี่ยง ข้อมูลทางการเงิน และบทวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน ฯลฯ อย่างถูกต้องเพียงพอ ทันเวลา เท่าเทียม และเป็นไปตามกฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นของผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนเกี่ยวกับความเชื่อถือได้และชื่อตรงของเอไอเอส ในปีที่ผ่านมา คณะกรรมการบริษัทได้พิจารณาทบทวนและปรับปรุง “นโยบายการเปิดเผยสารสนเทศ” ของเอไอเอส ให้มีความสอดคล้องกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนไป และมอบหมายให้ฝ่ายจัดการนำไปประกาศใช้ทั่วทั้งองค์กร

โดยเอไอเอสยึด 3 หลักการในการเปิดเผยสารสนเทศ กล่าวคือ

- 1.1 การปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบเกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศ
- 1.2 ความโปร่งใสและความรับผิดชอบในการเปิดเผยสารสนเทศ

1.3 ความเป็นธรรมและเท่าเทียมในการเข้าถึงสารสนเทศ

2. ส่วนงานนักลงทุนสัมพันธ์เป็นศูนย์กลางประชาสัมพันธ์และเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศของบริษัทที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในการประกอบการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และในการวิเคราะห์บริษัทโดยนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ผ่านช่องทางต่าง ๆ ให้เป็นไปตามนโยบายการเปิดเผยข้อมูลและจรรยาบรรณนักลงทุนสัมพันธ์ ที่ต้องเปิดเผยข้อมูลอย่างถูกต้อง เพียงพอ ทันเวลา และสม่ำเสมอ รวมทั้งต้องไม่เปิดเผยหรือบอกกล่าวสารสนเทศที่เป็นความลับหรือข้อมูลภายในให้แก่บุคคลใดก่อนการเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะผ่านช่องทางของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้ รายละเอียดเพิ่มเติมปรากฏในหัวข้อ “ความสัมพันธ์กับผู้ลงทุน” หน้า 94-97 ในรายงานประจำปี 2560
3. เอไอเอสกำหนดช่วงเวลางดรับนัดการประชุมหรือตอบคำถามเกี่ยวกับผลประกอบการ (Silent Period) เป็นระยะเวลา 1 เดือนก่อนการประกาศผลประกอบการในทุกไตรมาส และห้ามผู้บริหารและพนักงานที่เข้าข่ายอาจเข้าถึงหรือล่วงรู้ข้อมูลภายในของบริษัท ชื้อขาย โอนหรือรับโอนหลักทรัพย์หลักทรัพย์ของบริษัท ในระหว่างช่วงเวลา 30 วัน ก่อนที่บริษัทจะประกาศผลประกอบการรายไตรมาสหรือผลประกอบการประจำปี และต้องจัดทำรายงานการถือครองหลักทรัพย์ของบริษัทของตนเอง คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ และผู้ที่อยู่ด้วยกันฉันสามีภรรยา (คู่สมรสที่ไม่ได้จดทะเบียน) รวมถึงจัดทำรายงานทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการถือครองหลักทรัพย์ดังกล่าว ส่งให้ส่วนงานกำกับดูแลการปฏิบัติงาน ภายใน 3 วันทำการ
4. คณะกรรมการบริษัทกำหนดให้มี “หลักเกณฑ์และวิธีการรายงานการมีส่วนได้เสียของกรรมการและผู้บริหาร” มาตั้งแต่ปี 2551 เพื่อให้เอไอเอสมีข้อมูลที่จำเป็นในการติดตามดูแลการมีส่วนได้เสียและรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของกรรมการและผู้บริหาร ซึ่งจะช่วยให้บริษัท กรรมการ และผู้บริหาร สามารถทำหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ระมัดระวัง ซื่อสัตย์สุจริต และป้องกันมิให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ โดยกรรมการและผู้บริหาร ต้องเปิดเผยส่วนได้เสียของตน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เมื่อเข้าตกลงทำรายการใด ๆ กับเอไอเอสและบริษัทย่อย และจะไม่สามารถให้ความเห็นและออกเสียงได้เมื่อมีการพิจารณาการทำรายการดังกล่าว
5. คณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของเอไอเอส ถือเป็นแนวปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลการถือครองหลักทรัพย์ของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะไว้ในรายงานประจำปีทุกครั้ง
6. ในการทำรายการระหว่างกัน เอไอเอสยึดถือหลักปฏิบัติตามแนวทางของคณะกรรมการกำกับตลาดทุนและการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและมาตรฐานการบัญชี รวมทั้งสอดคล้องตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี คณะกรรมการบริษัทได้ประกาศใช้ “นโยบายการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน” และมอบหมายให้ส่วนงานกำกับดูแลการปฏิบัติงาน เป็นผู้รับผิดชอบในการสื่อสาร กำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตาม และเปิดเผยข้อมูลเมื่อมีการทำรายการต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและเปิดเผยข้อมูลไว้ในรายงานประจำปี 2560 ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในหน้า 69

หมวด 4 การควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง

คณะกรรมการบริษัทเห็นถึงความสำคัญของการมีระบบควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยงที่ดีเป็นสิ่งจำเป็นในการปกป้องเงินลงทุนของผู้ถือหุ้นและทรัพย์สินของบริษัท จึงได้กำหนดให้มีนโยบาย มาตรการ และหน่วยงานกำกับดูแล โดย ผู้ถือหุ้นสามารถดูรายละเอียดได้ที่หัวข้อ “การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายใน”

การกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม

คณะกรรมการบริษัทได้กำกับการดำเนินงานของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม เพื่อดูแลรักษาผลประโยชน์ในเงินลงทุนของ เอไอเอส ดังนี้

1. ส่งเสริมให้บริษัทย่อยและบริษัทร่วมนำหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาปฏิบัติ
2. คณะกรรมการบริษัทคัดเลือกบุคคลเป็นตัวแทนของบริษัทเข้าไปเป็นกรรมการ และผู้บริหารในบริษัทย่อยและบริษัทร่วม ตามสัดส่วนของการถือหุ้น เพื่อควบคุมดูแลการดำเนินงานของบริษัทย่อย ตามสัดส่วนการถือครองหุ้นของบริษัท
3. กำกับดูแลโดยผ่านกรรมการตัวแทนและผู้บริหาร และนโยบายที่กำหนดโดยเอไอเอส
4. พิจารณาเรื่องที่มีความสำคัญ เช่น กลยุทธ์ แผนธุรกิจ การเพิ่มทุนหรือลดทุน การเลิกบริษัท รวมทั้งนโยบายที่สำคัญต่าง ๆ
5. ติดตามผลการดำเนินงาน โดยฝ่ายบริหาร คณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการบริษัทของเอไอเอส
6. ดูแลให้บริษัทย่อย และบริษัทร่วมปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานกำกับดูแล ได้แก่ การทำรายการระหว่างกัน การได้มาและจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ การเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอและทันเวลา รวมทั้งดูแลให้มีการจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงินถูกต้องตามที่ควร ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป
7. การพิจารณาทำธุรกรรมใด ๆ ของบริษัทย่อยที่มีนัยสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจหรือฐานะการเงินของเอไอเอส ได้กำหนดให้ธุรกรรมดังกล่าวต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการของเอไอเอสทุกครั้ง
8. ตรวจสอบโดยหน่วยงานตรวจสอบภายใน เพื่อให้มั่นใจว่ามีการควบคุมภายในที่กำหนดไว้เพียงพอและมีประสิทธิภาพ
9. การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทย่อย เอไอเอสได้ว่าจ้างผู้สอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีเดียวกันเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลทางการเงินและที่ใช้ทางการเงินมาเปิดเผยในงบการเงินรวมของเอไอเอส

ทั้งนี้ รายละเอียดของการดำรงตำแหน่งของกรรมการและผู้บริหารในบริษัทย่อย ปรากฏตามเอกสารแนบ 2

หมวด 5 ประมวลจริยธรรมธุรกิจ

การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสีย

เอไอเอสประกาศใช้นโยบายการกำกับดูแลกิจการโดยบรรจุแนวปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียตามสิทธิแห่งกฎหมายและแนวทางการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน เข้าเป็นส่วนหนึ่งของนโยบาย โดยสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

5.1 ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น

- (1) เอไอเอสมุ่งมั่นเป็นตัวแทนที่ดีของผู้ถือหุ้นในการดำเนินธุรกิจที่สร้างการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนเพื่อส่งมอบผลตอบแทนอย่างต่อเนืองในระยะยาวให้แก่ผู้ถือหุ้น และเพื่อดำรงไว้ซึ่งความเชื่อมั่นและการยอมรับในความเป็นมืออาชีพในการทำธุรกิจ โดยกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน มีหน้าที่รับทราบและเข้าใจหลักการกำกับดูแลกิจการ วัฒนธรรมองค์กร และนโยบายของบริษัท เพื่อให้สามารถกำหนดกลยุทธ์ และแผนงาน ที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรและความคาดหวังที่ผู้ถือหุ้นให้ไว้ได้
- (2) เอไอเอสเคารพสิทธิของผู้ถือหุ้นและตระหนักถึงการดูแลผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน จึงได้กำหนดแผนงานในการสร้างความสัมพันธ์และสื่อสารกับผู้ถือหุ้นทุกกลุ่มเป็นแผนประจำปีของส่วนงานนักลงทุนสัมพันธ์ และมีการกำหนดนโยบายการเปิดเผยสารสนเทศและการซื้อขายหลักทรัพย์ของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน เพื่อสร้างความโปร่งใสและเป็นธรรมต่อผู้ถือหุ้นทุกราย

5.2 ความรับผิดชอบต่อลูกค้า

- (1) เอไอเอสมุ่งมั่นพัฒนาและรักษาคุณภาพของสินค้าและบริการ ทั้งความน่าเชื่อถือของโครงข่าย ความปลอดภัยและคุ้มค่าของแพ็คเกจและอุปกรณ์สื่อสาร ด้วยระดับราคาที่หลากหลายและเหมาะสม สามารถตอบรับทุกไลฟ์สไตล์ของลูกค้าได้
- (2) การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและบริการ จะต้องมีความครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
- (3) กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับ ให้ความสำคัญต่อการรักษาข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้า และจะไม่นำไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้องและไม่ได้รับการยินยอมจากลูกค้าก่อน เว้นแต่จะเป็นข้อมูลที่ต้องเปิดเผยต่อบุคคลภายนอกตามที่กฎหมายกำหนด

รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาได้จากรายงานประจำปีและรายงานพัฒนาความยั่งยืน 2560 หน้า 132-145

5.3 ความรับผิดชอบต่อคู่ค้าและเจ้าหน้าที่

- (1) เอไอเอสส่งเสริมการดำเนินธุรกิจด้วยการแข่งขันที่เป็นธรรมและการเติบโตไปด้วยกันอย่างยั่งยืน โดยจะไม่นำมาซึ่งความเสียหายชื่อเสียงทั้งต่อเอไอเอสและคู่ค้า ซึ่งในปี 2560 เอไอเอสได้ประกาศใช้ “จรรยาบรรณคู่ธุรกิจ” เพื่อเป็นแนวทางในการคัดเลือกคู่ค้าที่มุ่งเน้นหลักความเป็นธรรมและเสมอภาค และกำหนดแนวปฏิบัติที่คู่ค้าพึงจะกระทำในฐานะที่เป็นคู่ธุรกิจและตัวแทนจำหน่ายของเอไอเอส เช่น คู่ค้าจะต้องไม่กระทำการใดๆ ที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนและละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา การจ้างแรงงานและพนักงานของคู่ค้าจะต้องเป็นไปตามกฎหมายกำหนด คู่ค้าจะต้องดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงสังคมและสิ่งแวดล้อม และจะต้องไม่กระทำการใดๆ ที่จะก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยและการรั่วไหลของข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้า
- (2) เอไอเอสยึดมั่นในสัญญาและถือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่มีต่อเจ้าหน้าที่เป็นสำคัญ โดยไม่มีการชำระเงินคืนหรือดอกเบี้ยล่าช้า อันเป็นผลให้เกิดค่าปรับหรือสูญเสียความเชื่อมั่นระหว่างกัน

รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาได้จากรายงานประจำปีและรายงานพัฒนาความยั่งยืน 2560 146-149

5.4 ความรับผิดชอบต่อพนักงาน

- (1) เอไอเอสมุ่งพัฒนาและเสริมสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศการทำงานที่ดี รวมทั้งส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และปฏิบัติต่อพนักงานด้วยความเคารพต่อความเป็นปัจเจกชนและเท่าเทียมกันตามหลักสิทธิมนุษยชน
- (2) การว่าจ้าง แต่งตั้ง และโยกย้ายพนักงาน จะพิจารณาบนพื้นฐานของคุณธรรมและเป็นไปตามผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งระเบียบข้อบังคับของบริษัท
- (3) ตั้งแต่ปี 2559 เอไอเอสจัดตั้ง เอไอเอส อะเคเดมี่ เพื่อดูแลเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาและฝึกอบรมพนักงานตามความสามารถ และสร้างความเป็นผู้นำ ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางและกลยุทธ์การดำเนินงานของบริษัท และในปี 2560 รูปแบบการเรียนรู้จะเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาอำนวยความสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารและการเข้าถึงการเรียนรู้ของพนักงานมากขึ้น ตัวอย่างเช่น การเปิดแอปพลิเคชัน Learn Di เพื่อให้พนักงานสามารถเข้าถึงองค์ความรู้และหลักสูตรสัมมนาภายในองค์กร ได้ทุกที่ทุกเวลา ผ่านอุปกรณ์มือถือหรือแท็บเล็ต การจัดให้มีแอปพลิเคชัน Read Di ที่เปรียบเสมือนห้องสมุดออนไลน์บนอุปกรณ์สื่อสารของพนักงาน
- (4) เอไอเอสให้ความสำคัญต่อเรื่องของความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสุขภาพของพนักงาน โดยมีการจัดตั้งโครงการ AIS Wellness ในลักษณะของแผนระยะยาวเพื่อดูแลทั้งสุขภาพกาย สุขภาพใจ และสุขภาพทางการเงิน ของพนักงาน รวมถึง

มีการจัดตั้งห้องกายภาพ ศูนย์ออกกำลังกาย การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวพนักงาน และองค์กร การจัดซื้อหมั่นไฟ และการให้ความรู้ผ่านช่องทางต่าง ๆ ในเรื่องที่จะเป็นประโยชน์ต่อพนักงาน

- (4) เอไอเอสเคารพความเป็นส่วนตัวของพนักงานและมีนโยบายไม่นำข้อมูลส่วนบุคคล เช่น เงินเดือน ประวัติการรักษาพยาบาล ไปเปิดเผยให้กับบุคคลภายนอกหรือผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง เว้นแต่จะเป็นข้อมูลที่ต้องเปิดเผยต่อบุคคลภายนอกตามที่กฎหมายกำหนด

รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาได้จากรายงานประจำปีและรายงานพัฒนาความยั่งยืน 2560 หน้า 150-160, 164-167

5.4 ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

- (1) คณะกรรมการบริษัทกำหนดให้มโนนโยบายบริหารจัดการผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินธุรกิจของเอไอเอส และให้เผยแพร่ไว้บนเว็บไซต์ เพื่อให้บุคคลทั่วไปสามารถศึกษาได้
- (2) สำหรับการดำเนินงานทางด้านสังคมนั้น ได้กำหนดเป็นกลยุทธ์การดำเนินงานในระดับสังคมโดยรวม และการดำเนินงานในระดับชุมชน และมอบหมายให้ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องด้านชุมชนสัมพันธ์และด้านวิศวกรรมต้องทำงานร่วมกัน เพื่อลดผลกระทบในการขยายโครงข่ายสื่อสารโทรคมนาคม และสร้างความเข้าใจกับชุมชนเพื่อให้ได้รับการยอมรับก่อนดำเนินการทุกครั้ง ซึ่งส่งผลให้จำนวนข้อพิพาทกับชุมชนลดลง นอกจากนี้ เอไอเอสยังสนับสนุนให้พนักงานมีจิตอาสา โดยสามารถรวมกลุ่มและเสนอโครงการเพื่อพัฒนาบ้านเกิดของตนเองได้
- (3) เอไอเอสมีแนวทางในการผลิตสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยออกแบบสินค้าและบริการ รวมถึงการติดตั้งสถานีฐานที่ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยตั้งแต่ปี 2557 เอไอเอสได้เริ่มดำเนินการเก็บข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมดำเนินงาน ครอบคลุมทั้งปี เพื่อให้สามารถนำผลที่ได้มาวิเคราะห์และหาแนวทางบริหารจัดการต่อไป
- (4) ตลอดระยะเวลา 27 ปีที่ผ่านมา เอไอเอสมีการปฏิบัติตามกฎหมายทางด้านสิ่งแวดล้อม อย่างเคร่งครัด ทำให้เอไอเอสไม่เคยมีข้อพิพาท หรือข้อเรียกร้องเกี่ยวกับประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อม
- (5) เอไอเอสมีนโยบายส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างกับคู่ค้าที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและไม่กระทำการใด ๆ ที่เป็นการละเมิดจริยธรรมและศีลธรรมอันดีของสังคม โดยจะมีกระบวนการตั้งแต่การออกเป็นนโยบายจัดซื้อจัดจ้าง การคัดกรองคู่ค้า ไปจนถึงการกำหนดแนวปฏิบัติสำหรับคู่ค้า และการสุ่มตรวจสอบประจำปี

รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาได้จากรายงานประจำปีและรายงานพัฒนาความยั่งยืน 2560 หน้า 168-172

การป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์

บริษัทส่งเสริมให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน ปฏิบัติงานและตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจใด ๆ ของบริษัทอย่างโปร่งใส ตรงไปตรงมา เป็นไปตามกฎหมาย ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม จึงได้กำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินงานเพื่อให้ทุกคนในองค์กรลงนามรับทราบและนำไปปฏิบัติ ครอบคลุมทั้งเรื่องการรับเงินหรือผลประโยชน์ตอบแทน การรับของขวัญและเลี้ยงรับรองทางธุรกิจ การเดินทางไปสัมมนา ดูงาน และทัศนศึกษา การเสนอเงิน สิ่งของ หรือรางวัล การประกอบธุรกิจอื่นนอกบริษัท การทำธุรกิจใด ๆ กับบริษัท และการดำรงตำแหน่งของกรรมการในบริษัทอื่น

โดยได้จัดทำประมวลจริยธรรมธุรกิจเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการกำกับดูแลกิจการ ให้เป็นแนวทางและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของทุกคนในองค์กร และแต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมธุรกิจ ที่มีประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ดำรงตำแหน่งเป็นประธานของคณะกรรมการ ตั้งแต่วันที่ 2549 เพื่อกำกับดูแลการดำเนินงานด้านจริยธรรมให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายการกำกับดูแลกิจการ รวมทั้งสร้างความตระหนักและธรรมาภิบาลให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและ

คำนึงถึงผลประโยชน์ของบริษัทและผู้มีส่วนได้เสียเป็นหลัก โดยในปี 2560 ที่ผ่านมามีคณะกรรมการจริยธรรมธุรกิจได้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปนี้

1. การสื่อสารเรื่องจริยธรรมทางธุรกิจต่อพนักงานและลูกค้า

ในปี 2560 เอไอเอสเน้นการสร้างตระหนักรู้ 4 เรื่อง คือ การให้หรือรับสินบนและการคอร์รัปชัน การพิทักษ์และเคารพในทรัพย์สินทางปัญญาทั้งของบริษัทและของผู้อื่น แนวปฏิบัติการใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ และการไม่ใช้ข้อมูลภายในเพื่อซื้อขายหลักทรัพย์ของเอไอเอสและอินทัช โดยสื่อสารให้พนักงานและลูกค้าผ่านวิธีการและช่องทางดังต่อไปนี้

2. การประเมินความเข้าใจในเรื่องจริยธรรมทางธุรกิจ

วิธีการ/ช่องทาง	กลุ่มเป้าหมาย	รายละเอียด
จัดบรรยายจำนวน 2 เรื่อง 1. จริยธรรมสร้างงานให้สนุก เป็นสุขเมื่อทำงาน 2. การสร้างนวัตกรรม กับ เรื่องจริยธรรมธุรกิจ	พนักงานทุกคน ทุกระดับ	เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจด้านคุณธรรมจริยธรรมเกี่ยวกับการทำงานให้สุจริต และให้เกิดการทำงานที่มีความสุขอย่างยั่งยืน
3. จัดทำวิดีโอ คลิป (VDO Clip) 4 เรื่อง ซึ่งเป็นการจำลองเหตุการณ์ต่าง ๆ และ ภาพเคลื่อนไหว (Stopmotion) ตามหัวข้อที่คณะกรรมการจริยธรรมธุรกิจกำหนด	ผู้บริหาร พนักงาน และลูกค้า	เป็นการเผยแพร่และการสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจในประมวลจริยธรรม และนโยบายการต่อต้านการให้หรือรับสินบนและการคอร์รัปชันให้กับพนักงานทุกคนรับทราบและนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นปีที่ 3 ทั้งนี้ ผู้ถือหุ้นสามารถรับชมได้ที่ https://youtu.be/tPln1Fxm9V4 https://youtu.be/lCQVwT02mx8
4. เปิดให้พนักงานได้ร่วมกิจกรรมตอบคำถามผ่าน LearnDi และอีเมลล์	พนักงานทุกคน ทุกระดับ	เป็นการรณรงค์จริยธรรมธุรกิจเพื่อเน้นย้ำและตระหนักถึง
5. ติดแผ่นป้ายรณรงค์ใน 4 หัวข้อหลักที่เน้นที่ปี 2560 และเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมธุรกิจ อาทิ ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เป็นต้น	พนักงานทุกคน ทุกระดับและบุคคลอื่นที่มาติดต่อ	เป็นการรณรงค์จริยธรรมธุรกิจเพื่อเน้นย้ำและตระหนักถึง
6. ส่งหนังสือขอความร่วมมือปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติด้านจริยธรรมทางธุรกิจ และนโยบายต่อต้านการให้หรือรับสินบน และการคอร์รัปชันถึงลูกค้า	ลูกค้าจำนวน 100%	เพื่อแสดงเจตนารมณ์ในการดำเนินธุรกิจอย่างโปร่งใสและมีจริยธรรมในการประกอบกิจการ

คณะกรรมการจริยธรรมธุรกิจได้กำหนดแนวทางการประเมินความเข้าใจของพนักงานและคู่ค้าต่อจริยธรรมทางธุรกิจ โดยจัดให้มีการตอบแบบประเมินผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อทดสอบความเข้าใจของพนักงานและคู่ค้า และวัดประสิทธิภาพของแนวทางและวิธีการรณรงค์ในการที่จะนำผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงต่อไป

โดยในปี 2560 ผู้บริหารและพนักงานได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบทดสอบในอัตราร้อยละ 99.88 ของทั้งหมด โดยผลคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 87.16 จากคะแนนรวมทั้งหมด ซึ่งใกล้เคียงกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 90 จากคะแนนรวมทั้งหมด

นอกเหนือจากการรณรงค์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว คณะกรรมการจริยธรรมธุรกิจได้สร้างช่องทางเพื่อให้พนักงานสามารถสอบถามข้อสงสัยต่าง ๆ ที่ตนได้พบเห็นในระหว่างการปฏิบัติงานอันเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมธุรกิจของบริษัทเพื่อให้คณะกรรมการจริยธรรมธุรกิจได้ชี้แจง ผ่าน E-mail: ethicclinic@ais.co.th

2. การสอบสวนลงโทษผู้ที่ละเมิดจริยธรรมธุรกิจ

การบังคับใช้ประมวลจริยธรรมธุรกิจกับผู้ละเมิดเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงมิได้และมีความสำคัญเพื่อจรรโลงไว้ซึ่งธรรมาภิบาลของบริษัทในการดำเนินธุรกิจ เอไอเอสได้กำหนดให้มีบทลงโทษ และมาตรการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลเรื่องการปฏิบัติที่อาจขัดต่อจริยธรรมธุรกิจเป็นข้อความแนบท้ายประมวลจริยธรรมธุรกิจ รวมถึงกำหนดวิธีการสอบสวนไว้ในนโยบายการให้ข้อมูลการกระทำผิดและการทุจริต การสอบสวน และการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูล

สำหรับปี 2560 เอไอเอสพบการละเมิดจริยธรรมธุรกิจ 2 กรณี ดังต่อไปนี้

กรณี	ข้อมูลการกระทำผิด	แนวทางการดำเนินการ
1	พนักงานเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทที่มาทำการรับเหมางานจากบริษัท โดยไม่แจ้งให้บริษัททราบ โดยมีเจตนาเพื่อปกปิดการมีส่วนได้ส่วนเสีย	หน่วยงานตรวจสอบภายใน หน่วยงานกฎหมาย และหน่วยงานบริหารทรัพยากรบุคคล ร่วมกันสอบสวน และเมื่อปรากฏว่าเป็นจริง จึงได้มีการลงโทษทางวินัยกับพนักงานผู้กระทำผิดตามระเบียบข้อบังคับของบริษัท
2	พนักงานใช้ตำแหน่งหรืออำนาจหน้าที่ในการตรวจรับงานบริษัทของญาติที่มาทำการรับเหมางานจากบริษัท โดยไม่แจ้งให้บริษัททราบ โดยมีเจตนาเพื่อปกปิดการมีส่วนได้ส่วนเสีย	หน่วยงานตรวจสอบภายใน หน่วยงานกฎหมาย และหน่วยงานบริหารทรัพยากรบุคคล ร่วมกันสอบสวน และเมื่อปรากฏว่าเป็นจริง จึงได้มีการลงโทษทางวินัยกับพนักงานผู้กระทำผิดตามระเบียบข้อบังคับของบริษัท

9.2 นโยบายต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการกำกับดูแลกิจการที่ดี

9.3.1 นโยบายต่อต้านการให้หรือรับสินบน และการคอร์รัปชัน

บริษัทยึดมั่นที่จะดำเนินธุรกิจด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใส และเป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี บริษัทต่อต้านการให้หรือรับสินบนและการคอร์รัปชันทุกรูปแบบ ด้วยตระหนักดีว่าการให้หรือรับสินบนและการคอร์รัปชันนั้นเป็นภัยร้ายแรงที่ทำลายการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม รวมทั้งก่อให้เกิดความเสียหายต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทได้ตระหนักถึงความสำคัญและพิจารณากำหนดนโยบายต่อต้านการให้หรือรับสินบนและการคอร์รัปชัน เพื่อเป็นอีกหนึ่งแนวทางในการปฏิบัติงานของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัท ให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์และแนวปฏิบัติ อีกทั้ง เพื่อป้องกันมิให้

บริษัทฯ อันรวมไปถึงกรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน และผู้เกี่ยวข้อง ฝ่ายกฎหมาย ต่อต้านการให้หรือรับสินบนและการคอร์รัปชัน โดยได้เผยแพร่นโยบายไว้ใน <http://aisbusinessethics@ais.co.th>

เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2556 เอไอเอส ได้ลงนามในคำประกาศเจตนารมณ์เพื่อเข้าร่วมโครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านทุจริต (Thailand's Private Sector Collective Action Coalition Against Corruption - CAC) เพื่อร่วมแสดงเจตนารมณ์ต่อต้าน การคอร์รัปชัน และไม่ยอมรับให้มีการเกิดการทุจริตใดๆ ขึ้นจากการดำเนินธุรกิจของบริษัทหรือจากการปฏิบัติงานในองค์กร และวันที่ 22 มกราคม 2559 บริษัทได้รับหนังสือแจ้งอย่างเป็นทางการเพื่อรับรองฐานะสมาชิกเป็นแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านทุจริต ในลำดับถัดมา

คณะกรรมการบริษัทได้พิจารณาอนุมัตินโยบายต่อต้านการให้หรือรับสินบน และการคอร์รัปชันของเอไอเอส และกลุ่มเอไอเอส และให้ประกาศใช้ทั่วองค์กรโดยกำหนดให้ นโยบายดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของประมวลจริยธรรมธุรกิจ และเป็นแนวทางการกำกับดูแลบริษัทและกลุ่มบริษัทเพื่อให้บริษัทในกลุ่มมีมาตรฐานและแนวทางการบริหารจัดการไปในทิศทางเดียวกัน

นโยบายต่อต้านคอร์รัปชันกำหนดให้บุคลากรของเอไอเอสและกลุ่มบริษัท ต้องไม่ดำเนินการหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการคอร์รัปชันทุกรูปแบบทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยบุคลากรของเอไอเอสและกลุ่มบริษัทต้องดำเนินการตามแนวปฏิบัติในนโยบายการให้หรือรับสินบน และการคอร์รัปชันซึ่งครอบคลุมกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างจริงจัง เช่น การบริจาคเพื่อการกุศลและการเป็นผู้ให้การสนับสนุน การบริหารทรัพยากรบุคคล เป็นต้น

นอกจากนี้ เอไอเอส ได้สื่อสารตามนโยบายต่อต้านการให้หรือรับสินบน และการคอร์รัปชันไปยังบริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทอื่นใดที่มีอำนาจในการควบคุม คู่ค้าทางธุรกิจและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรวมทั้งสาธารณชน ผ่านช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เช่น จดหมาย อีเมล เว็บไซต์ Social Intranet การจัดนิทรรศการ หรือการนำเข้าไปบรรจุเป็นวาระหนึ่งในการประชุมคณะกรรมการบริษัท เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มรับทราบและนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับแนวทางที่บริษัทกำหนด

เอไอเอส ได้จัดให้มีการสื่อสารและฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องแก่บุคลากร เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงเกี่ยวกับมาตรการต่อต้านการคอร์รัปชัน ความคาดหวังของบริษัทฯ และบทลงโทษหากไม่ปฏิบัติตามมาตรการนี้ เช่น การอบรมหัวข้อการต่อต้านการให้หรือรับสินบน และการคอร์รัปชันแก่พนักงานที่เข้าใหม่และเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการปฐมนิเทศ การจัดอบรมหลักสูตรทางจริยธรรมธุรกิจผ่านสื่อสารสนเทศ (LearnDi) รวมทั้งจัดให้มีการประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมธุรกิจและการต่อต้านการให้หรือรับสินบน และการคอร์รัปชันกับคู่ค้า ผู้บริหาร และพนักงานเป็นประจำทุกปี ทั้งนี้ ในปี 2560 ส่วนงานเลขานุการบริษัทได้จัด Workshop กับผู้บริหารระดับสูง (UC-Level) ทั้งหมด 13 ท่าน เพื่อร่วมหารือในการต่อต้านการให้หรือรับสินบน และการคอร์รัปชัน โดยแบ่งตามสายงานต่าง ๆ รวมถึงประเมินความเสี่ยงเพื่อนำมาพัฒนามาตรการต่อต้านคอร์รัปชันและผลักดันให้ทุกสายงานปฏิบัติตามเพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

เอไอเอสได้ประกาศแนวปฏิบัติ “งดรับของขวัญ (No Gift Guideline)” ในเทศกาลปีใหม่ รวมถึงได้ปรับปรุงและประกาศใช้นโยบายการต่อต้านการให้หรือรับสินบน และการคอร์รัปชัน แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินของผู้บริหารและพนักงาน จากคู่ค้าหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทเพื่อเป็นการสร้างมาตรฐานที่ดีในการปฏิบัติงานของบุคลากรโดยมุ่งหวังให้บุคลากรทุกระดับปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถโดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทนและเป็นการตอกย้ำการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการร้องเรียนและแจ้งเบาะแสการทุจริตต่อหน้าที่ (Whistleblowing) ให้มีความเหมาะสมและเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งองค์กร อีกทั้งมีมาตรการคุ้มครองและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ร้องเรียน หรือผู้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเบาะแสที่เกี่ยวข้องด้วย โดย Whistleblowing จะเป็นเครื่องมือในแง่ของการเป็นสัญญาณเตือนภัย

ล่วงหน้าและเป็นช่องทางในการปราบปรามการทุจริต เนื่องจากจะช่วยแก้ไขปัญหาค่าที่เกินที่ก่อนหน้านี้จะบานปลายและอาจเกิดผลกระทบต่อภาพพจน์และฐานะทางการเงินขององค์กรอย่างรุนแรงในภายหลังได้

9.3.2 นโยบายการเปิดเผยสารสนเทศ

เอไอเอสในฐานะบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้ดำเนินการเปิดเผยสารสนเทศที่มีความสำคัญต่าง ๆ ตามกฎหมายอย่างสม่ำเสมอตลอดมา คณะกรรมการบริษัทได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการกำหนดรายละเอียดของหลักการเปิดเผยสารสนเทศเพิ่มเติมจากหัวใจสำคัญที่ได้กำหนดไว้แล้วในนโยบายกำกับดูแลกิจการของบริษัท จึงได้ให้มีการทบทวนนโยบายการเปิดเผยสารสนเทศใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎระเบียบที่เปลี่ยนแปลงไปและสถานการณ์ปัจจุบัน โดยสาระสำคัญของนโยบายคือเพื่อให้บริษัทสามารถปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบเกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศ โดยอยู่บนพื้นฐานของความโปร่งใส เป็นธรรม และเท่าเทียมกันของผู้ลงทุน และสามารถช่วยให้บริษัทสามารถเปิดเผยสารสนเทศที่สอดคล้องต่อตามความคาดหวังของผู้ลงทุนที่มีต่อบริษัท ซึ่งจะช่วยให้ผู้ลงทุนสามารถประเมินถึงมูลค่าหลักทรัพย์ของบริษัทได้

สาระสำคัญของนโยบายฉบับนี้กำหนดรายละเอียดของลักษณะ กระบวนการ และการปฏิบัติหน้าที่ ในสาระสำคัญ ได้แก่

- (ก) ลักษณะของสารสนเทศที่มีสาระสำคัญ
- (ข) ขั้นตอนการเปิดเผยสารสนเทศ
- (ค) การกำหนดโฆษกและการปฏิบัติหน้าที่ของโฆษก (Spokespersons)
- (ง) การสื่อสารกับนักลงทุน นักวิเคราะห์ เป็นต้น

9.3.3 นโยบายรายการที่เกี่ยวข้องกัน

คณะกรรมการบริษัทตระหนักถึงความสำคัญของการกำกับดูแลการทำธุรกรรมการค้าระหว่างบริษัทหรือบริษัทย่อยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อความโปร่งใสและปราศจากความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ดังหลักการที่ได้กำหนดไว้ในนโยบายกำกับดูแลกิจการและประกาศอื่นที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม ภาระงานการควบคุมดูแลในเรื่องนี้จำเป็นต้องได้รับการพิจารณาทบทวนอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ทันสมัยเข้ากับการดำเนินธุรกิจของบริษัทและกฎระเบียบที่ประกาศใช้ในปัจจุบัน คณะกรรมการบริษัทจึงได้มีการทบทวนและนโยบายการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2560 โดยมีเนื้อหาสาระที่สำคัญดังต่อไปนี้

- การทำธุรกรรมการค้าระหว่างบริษัทหรือบริษัทย่อยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทต้องเป็นไปอย่างโปร่งใสสมเหตุสมผล และคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของบริษัทเป็นสำคัญเสมือนกับการทำธุรกรรมการค้ากับบุคคลภายนอกภายใต้เงื่อนไขการค้าทั่วไป (Arm's length Basis)
- การตกลงเข้าทำธุรกรรมการค้าระหว่างบริษัทหรือบริษัทย่อยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทที่เป็นรายการธุรกิจปกติหรือเป็นธุรกรรมสนับสนุนธุรกิจปกติที่มีเงื่อนไขการค้าทั่วไป (Arm's length Basis) ฝ่ายบริหารสามารถดำเนินการไปได้ตามอำนาจอนุมัติของบริษัท ทั้งนี้ ในกรณีที่มิชัดเจนว่าธุรกรรมนั้นเข้าข่ายเงื่อนไขการค้าทั่วไป (Arm's length Basis) หรือไม่ ให้คณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนการทำธุรกรรมการค้าระหว่างบริษัทหรือบริษัทย่อยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันของบริษัท หรือการทำธุรกรรมการค้าอื่นที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์
- ในกรณีอื่นใด คณะกรรมการบริษัทมีอำนาจอนุมัติและ/หรือให้ความเห็นชอบต่อการทำธุรกรรมการค้าระหว่างบริษัทหรือบริษัทย่อยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันของบริษัท (แล้วแต่กรณี) ในการนี้ คณะกรรมการบริษัทมอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาให้ความเห็นว่าธุรกรรมนั้นมีความสมเหตุสมผลและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อบริษัทหรือไม่ ก่อนนำเสนอขออนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทหรือผู้ถือหุ้น (แล้วแต่กรณี)

- กรรมการและผู้บริหารที่มีส่วนได้เสียหรือมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ต้องไม่มีส่วนร่วมในการพิจารณาหรืออนุมัติ การทำธุรกรรมการค้าระหว่างบริษัทหรือบริษัทย่อยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทซึ่งตนมีส่วนได้เสีย

9.3.4 นโยบายการซื้อขายหลักทรัพย์ของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน

คณะกรรมการบริษัทได้พิจารณาและอนุมัตินโยบายการซื้อขายหลักทรัพย์ของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานในปี 2560 โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อดำรงความเชื่อมั่นของผู้ถือหุ้นและนักลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทและบริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ นโยบายฉบับนี้มีหัวใจสำคัญหลักคือการห้ามมิให้บุคลากรของบริษัทอาศัยข้อมูลภายใน เพื่อประโยชน์ในการซื้อขายหลักทรัพย์ของเอไอเอสและบริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมโดยเด็ดขาด อันเป็นการสอดคล้องกับข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับแก้ไขล่าสุด) รวมไปถึงประกาศฉบับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่กำหนดครอบคลุมกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ได้แก่ กรรมการ ผู้บริหาร พนักงานนอกจากนี้ยังระบุหน้าที่พิเศษให้กลุ่มบุคคลที่บริษัทกำหนดไว้โดยเฉพาะ ได้แก่ กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานที่โดยตำแหน่งหน้าที่สามารถเข้าไปข้อมูลภายในได้ต้องเปิดเผยการถือครองหลักทรัพย์ของเอไอเอสและบริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) ต่อฝ่ายกำกับดูแลการปฏิบัติงาน รวมถึงรายงานการเปลี่ยนแปลงการถือครองหลักทรัพย์ ทุกครั้งที่มีการซื้อขายหรือโอนหลักทรัพย์ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลและความโปร่งใส นอกจากนี้ กลุ่มบุคคลที่บริษัทกำหนดไว้โดยเฉพาะดังกล่าวยังห้ามซื้อขายหลักทรัพย์ ในช่วงเวลาสามสิบวัน (30) วัน ก่อนวันที่เปิดเผยงบการเงินประจำรายไตรมาสและประจำปี (Blackout Period) อีกด้วย

9.3.5 แนวปฏิบัติการใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์

การพัฒนาเทคโนโลยีได้เปลี่ยนแปลงวิธีการสื่อสารของคนในสังคมปัจจุบัน คณะกรรมการจริยธรรมธุรกิจจึงได้เห็นชอบแนวปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้แก่พนักงานในการใช้งานอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ หัวใจหลักของแนวปฏิบัติคือการตระหนักถึงผลกระทบต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้งานอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ในกิจส่วนตัว และในหน้าที่การงานโดยปราศจากความระมัดระวัง รวมถึงการหลีกเลี่ยงการละเมิดกฎหมายคอมพิวเตอร์ฉบับใหม่ด้วย เช่น พนักงานต้องใช้งานอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ โดยเคารพในทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น เป็นต้น

9.4 ค่าตอบแทนผู้สอบบัญชี

ในปี 2560 บริษัทและบริษัทย่อยจ่ายค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชี ดังนี้

- ค่าสอบบัญชีและค่าสอบทานรายไตรมาสของบริษัทจำนวน 2.56 ล้านบาท ค่าสอบบัญชีและค่าสอบทานรายไตรมาสของบริษัทย่อย จำนวนทั้งสิ้น 6.42 ล้านบาท
- ค่าตอบแทนของงานบริษัทอื่น (Non-audit fee) ของบริษัทให้สำนักงานสอบบัญชีที่ผู้สอบบัญชีสังกัด จำนวน 0.22 ล้านบาท

10. การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน

5 กลยุทธ์การพัฒนายั่งยืน

กลยุทธ์ 5 ด้านเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ตั้งแต่ปี 2555 ประธานเจ้าหน้าที่บริหารพร้อมด้วยผู้บริหารระดับสูงแต่ละฝ่ายจึงได้ประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดกลยุทธ์ตามผู้มีส่วนได้เสีย 5 กลุ่มหลัก ที่เราจะต้องให้ความสำคัญและบริหารดูแลเป็นพิเศษ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ ดังนี้

กลยุทธ์ 5 ด้าน	คำมั่นสัญญาของเรา
สังคมและชุมชนของเรา ประสานสังคมของเราให้เป็นหนึ่งเดียว	ทำความเข้าใจอย่างถี่ถ้วน และคำนึงถึงความต้องการของชุมชนข้างเคียง พร้อมตอบสนองต่ออย่างมีกลยุทธ์ เป็นระบบ และบูรณาการร่วมกันเพื่อให้สังคมยอมรับในการดำเนินงานของบริษัท จากจุดแข็งในฐานะผู้ให้บริการโครงข่ายสู่การตอบสนองความต้องการของสังคมโดยรวมและได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้นำของอุตสาหกรรมที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม
ลูกค้าของเรา ส่งมอบประสบการณ์ที่ดีที่สุดให้แก่ลูกค้า	ส่งมอบประสบการณ์ที่ดีที่สุดให้แก่ลูกค้าพร้อมกับการก้าวเข้าสู่ตลาดใหม่ๆ โดยอาศัยการเข้าใจถึงความต้องการของลูกค้าด้วยผลิตภัณฑ์และบริการที่หลากหลาย ตอบสนองความต้องการของลูกค้าแต่ละคนเพื่อสร้างความแตกต่างที่เหนือกว่าซึ่งสะท้อนซึ่งคำมั่นสัญญาของเราที่จะพยายามอย่างสุดความสามารถ เพื่อให้คุณสามารถใช้ชีวิตได้ดีกว่าเดิม ด้วยชีวิตดิจิทัล
พันธมิตรของเรา สร้างหุ้นส่วนทางธุรกิจที่ยั่งยืน	มุ่งมั่นสร้างความรับผิดชอบต่อร่วมกันกับพันธมิตรของเรา สร้างการเป็นหุ้นส่วนทางธุรกิจที่จะเติบโตไปพร้อมกัน
พนักงานของเรา ส่งเสริมบุคลากรของเราให้เติบโตในทุกย่างก้าว	พัฒนาผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และสอดคล้องกับคุณลักษณะของแบรนด์ สร้างโอกาสให้บุคลากรได้เรียนรู้และพัฒนาเพื่อที่จะนำพาเอไอเอสไปสู่เป้าหมายภายใต้กรอบแห่งความยั่งยืน
สิ่งแวดล้อมของเรา สรรค์สร้างนวัตกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	สร้างสรรค์นวัตกรรมของผลิตภัณฑ์และบริการที่ใช้สะดวกและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเป็นการสร้างพลังให้ผู้คนและตอบสนองความต้องการของคนในอนาคต

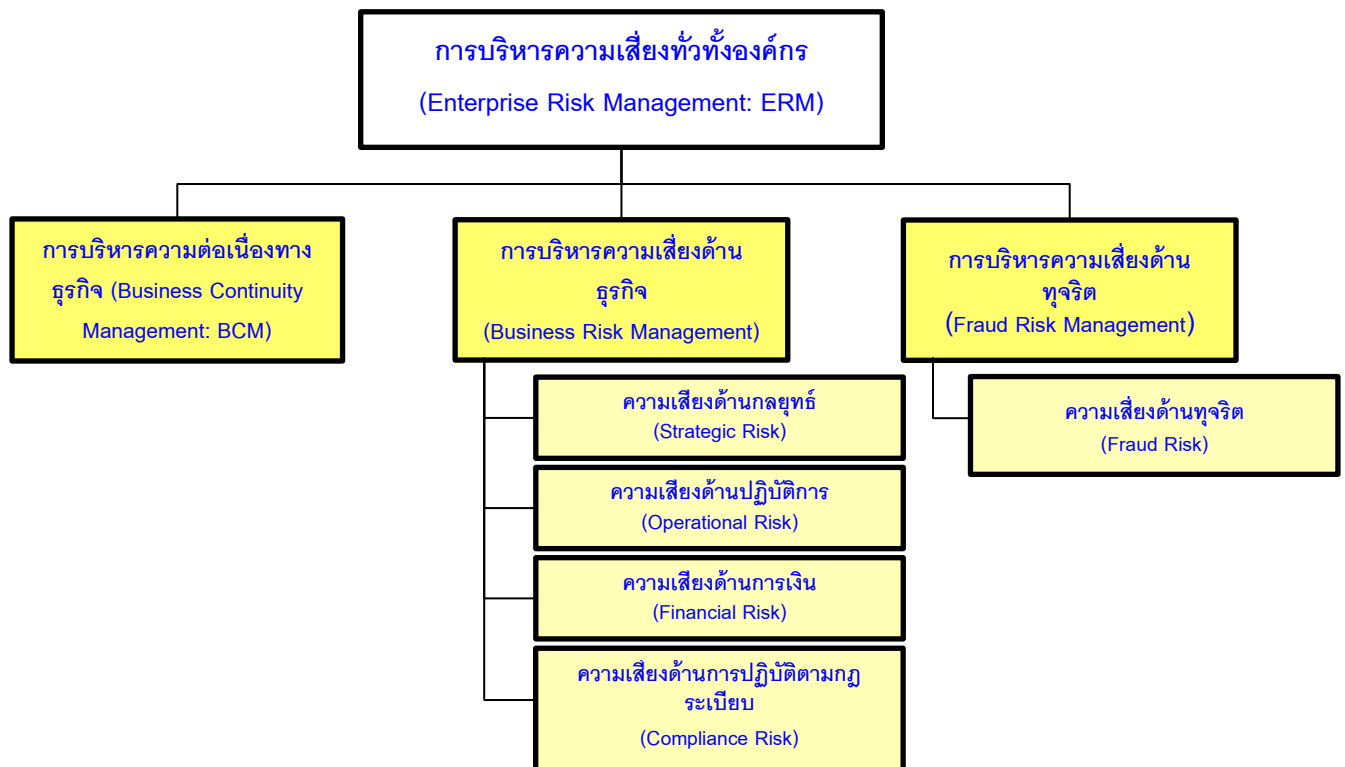
โดยรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลยุทธ์ แนวทางการบริหารจัดการ และผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา สามารถศึกษาได้จากรายงานประจำปีและรายงานพัฒนาความยั่งยืน 2560

11. การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายใน

การบริหารความเสี่ยง

1. การบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร

การบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้เอไอเอสสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร รวมทั้งสามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม เอไอเอสมีการดำเนินงานตามนโยบายและกรอบแนวทางการบริหารความเสี่ยงแบบทั่วทั้งองค์กร (Enterprise Risk Management: ERM) ซึ่งครอบคลุมทั้งในระดับองค์กรและระดับปฏิบัติงาน เพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) โดยปัจจุบันโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรของเอไอเอส มีองค์ประกอบหลักดังนี้

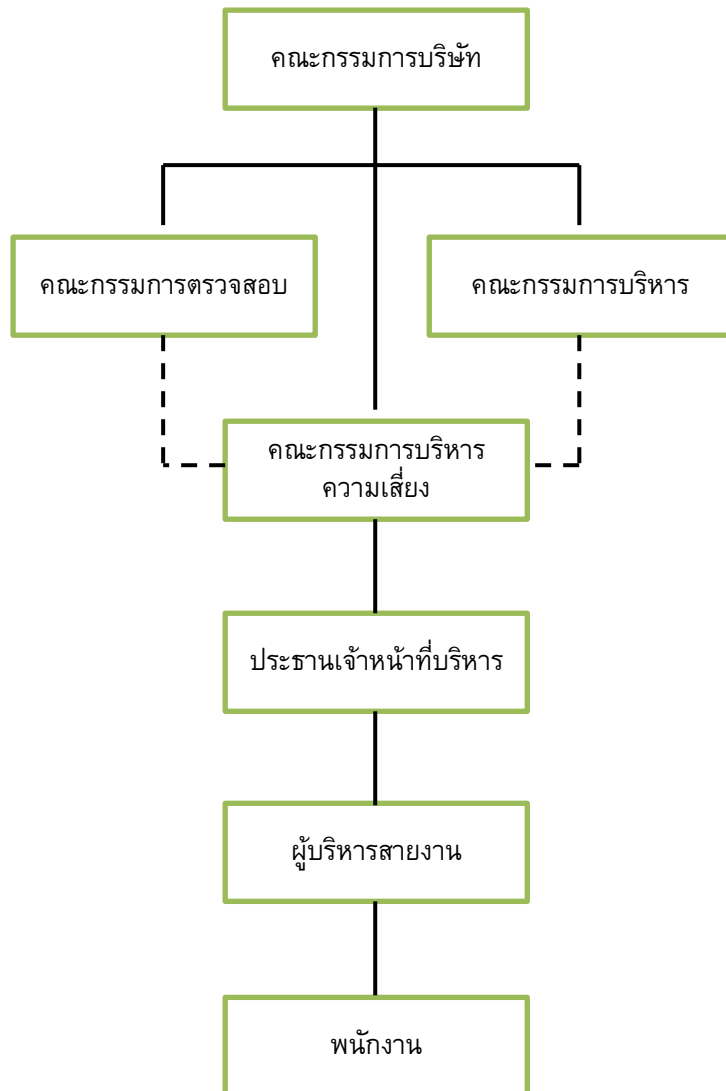
กรอบโครงสร้างและกระบวนการบริหารความเสี่ยงของเอไอเอส

กระบวนการบริหารความเสี่ยงของเอไอเอส ประยุกต์ใช้หลักการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานสากลของ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) โดยประยุกต์ใช้กับการบริหารความเสี่ยงด้านธุรกิจและการบริหารความเสี่ยงด้านทุจริต ซึ่งประกอบด้วย

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ในระดับองค์กร และหน่วยงานให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) ซึ่งกำหนดโดยคณะกรรมการบริษัท และมีการทบทวนความเสี่ยงที่ยอมรับได้ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการดำเนินงานเป็นประจำทุกปี
2. การระบุเหตุการณ์หรือปัจจัยเสี่ยง ที่อาจจะเกิดขึ้น แล้วส่งผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร ทั้งที่เกิดจากปัจจัยภายใน เช่น กระบวนการทำงาน บุคลากร และปัจจัยภายนอกต่างๆ เช่น ความต้องการของลูกค้า ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและการเมือง การเปลี่ยนแปลงกฎ ระเบียบต่างๆ เป็นต้น
3. การประเมินระดับความเสี่ยง โดยพิจารณาจาก 2 มุมมอง ได้แก่ ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยง ร่วมกับโอกาสที่จะเกิดของความเสี่ยนั้นๆ และการประเมินความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบของความเสี่ยใดๆ ที่อาจส่งผลต่ออีกความเสี่ยหนึ่ง
4. การตอบสนองต่อความเสี่ยง ตามแต่ละระดับของความเสี่ยงด้วยวิธีการที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงต้นทุนและผลประโยชน์ที่จะได้รับการดำเนินการ
5. การกำหนดกิจกรรมควบคุม หรือแผนงานเพื่อจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
6. การติดตามให้มีการดำเนินการตามกิจกรรมควบคุมที่ได้กำหนดไว้อย่างเหมาะสม และมีการรายงานผลการบริหารความเสี่ยงให้กับคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการบริหารรับทราบเป็นประจำ

บทบาทหน้าที่ในการบริหารความเสี่ยงของเอไอเอส

- กำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร
- กำกับดูแลให้มีการดำเนินการบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม
- มอบหมายหน้าที่การบริหารความเสี่ยงให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

- คณะกรรมการตรวจสอบ
- สอบทานความเหมาะสมและประสิทธิภาพของระบบการบริหารความเสี่ยง

- คณะกรรมการบริหาร
- กำกับดูแลและติดตามสถานะความเสี่ยงที่สำคัญขององค์กร

- กำหนดกรอบแนวทางการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร
- มอบหมายให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม
- ติดตามการบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

- รับมอบนโยบายและกรอบการบริหารความเสี่ยงไปประยุกต์ใช้ทั่วทั้งองค์กร
- ติดตามการบริหารความเสี่ยงให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย
- สร้างความวัฒนธรรมการตระหนักรู้ถึงความเสี่ยงให้แก่พนักงานทุกระดับชั้น

- กำหนดกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงภายใต้หน่วยงาน
- รับผิดชอบในการระบุ ประเมินและจัดการความเสี่ยงในหน่วยงาน
- สร้างความวัฒนธรรมการตระหนักรู้ถึงความเสี่ยงให้แก่หน่วยงาน

- เรียนรู้และตระหนักรู้ถึงความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง
- นำนโยบายและกรอบกระบวนการบริหารความเสี่ยงไปประยุกต์ใช้กับการทำงานประจำวัน

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูงจากแต่ละสายงาน และมีประธานกรรมการบริหาร เป็นประธานคณะกรรมการ โดยมีการประชุมเป็นรายไตรมาส เพื่อพิจารณาประเด็นความเสี่ยงใหม่ ประเมินระดับความเสี่ยง พร้อมทั้งพิจารณาความสัมพันธ์จากผลกระทบของความเสี่ยงแต่ละเรื่อง ทบทวนระดับของความเสี่ยงเดิมที่ได้ระบุไว้แล้ว และติดตามความสำเร็จของการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากแผนงานของฝ่ายจัดการที่รับผิดชอบในปัจจัยความเสี่ยงต่างๆ และผลสำเร็จของตัววัดผลที่เชื่อถือได้จากการปฏิบัติงานตามแผนงานนั้น

ในปี 2560 เอไอเอสได้กำหนดให้มีการรายงานผลของการดำเนินการบริหารความเสี่ยงในระดับสายงานในการประชุมซึ่งมีประธานเจ้าหน้าที่บริหารเป็นประธานในการประชุม เพื่อรับทราบประเด็นความเสี่ยงต่างๆ รวมทั้งแนวทางในการจัดการความเสี่ยงของแต่ละสายงาน เพื่อให้มั่นใจว่าการบริหารความเสี่ยงของแต่ละสายงานดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างแท้จริง รวมทั้งเพื่อเป็นการเฝ้าระวังว่าความเสี่ยงในทุกระดับ มีการบริหารจัดการอย่างเหมาะสม อยู่ภายใต้ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ตามที่บริษัทกำหนดไว้

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงได้นำเสนอผลการบริหารความเสี่ยงให้คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการบริษัทได้รับทราบเป็นประจำทุกไตรมาส เพื่อให้มีการติดตามอย่างใกล้ชิด และมั่นใจได้ว่าความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ รวมทั้งสามารถบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. การบริหารความเสี่ยงจากการทุจริต

เอไอเอสได้ประกาศใช้นโยบายการบริหารความเสี่ยงจากการทุจริต เพื่อป้องกัน ตรวจสอบ รายงานและบริหารจัดการประเด็นเรื่องทุจริต โดยนโยบายฉบับนี้ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงจากการทุจริตไว้ 3 ด้าน คือ

1. การป้องกัน เป็นการระบุ ประเมิน ทบทวนและตอบสนองต่อการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นในองค์กรและสื่อสารให้พนักงานทุกระดับชั้นตระหนักถึงปัญหาและความสำคัญของการรายงานเหตุทุจริต การร้องเรียนและการประพฤติมิชอบ
2. การตรวจสอบ เป็นการตรวจสอบและสอบสวนการประพฤติมิชอบหรือการทุจริตใดๆ หรือเหตุที่อื่นควรสงสัยว่าจะเกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าว
3. การตอบสนอง เป็นการดำเนินการกระบวนการสอบสวนรวมถึงกระบวนการลงโทษ

เอไอเอสคาดหวังว่ากรรมการ ผู้บริหารและพนักงานพึงตระหนักถึงความเสี่ยงของการเกิดการทุจริต รวมถึงการแจ้งเตือนเหตุต่างๆ ที่อาจเกี่ยวข้องกับการทุจริตในทันที และให้ความร่วมมือในการสอบสวนเรื่องทุจริตอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ เอไอเอสได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงด้านทุจริต (Fraud Risk Management Committee: FRMC) เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลนโยบายและขั้นตอนการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านทุจริต รวมถึงสนับสนุนให้หน่วยงานต่างๆ มีระบบการบริหารความเสี่ยงด้านทุจริต เพื่อทำการบริหารและควบคุมความเสี่ยงด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ

3. การสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการบริหารความเสี่ยง

นอกเหนือจากการกำหนดกรอบการบริหารความเสี่ยงและบทบาทหน้าที่ของพนักงานทุกระดับในองค์กรแล้วเอไอเอสยังมุ่งส่งเสริมและปลูกฝังวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยง เพื่อสร้างความตระหนักและความเข้าใจที่ตรงกันในเรื่องของความเสี่ยงต่อการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น โดยเอไอเอสดำเนินมาตรการเพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

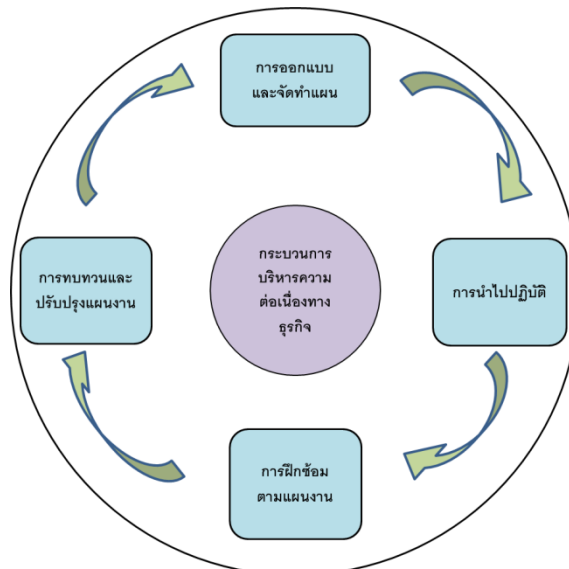
- ประกาศใช้นโยบายการบริหารความเสี่ยง คู่มือการบริหารความเสี่ยง และขั้นตอนในการบริหารความเสี่ยง เผยแพร่บนโซเชียล อินทราเน็ต เพื่อให้พนักงานสามารถเข้าไปอ่านและทำความเข้าใจได้
- จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงระดับองค์กรและระดับสายงาน ครอบคลุมถึงกระบวนการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพ
- สื่อสารผ่านการจัดงานประกาศผลประกอบการทุกครึ่งปี เพื่อให้พนักงานทุกระดับมีความเข้าใจที่ตรงกันและรับทราบทิศทางและอุปสรรค/ความท้าทาย ในการดำเนินธุรกิจของบริษัทในระยะสั้นและระยะยาว
- ให้ความรู้เรื่องหลักการบริหารความเสี่ยงกับพนักงาน โดยจัดทำเป็นเอกสารนำเสนอในรูปแบบที่เข้าใจง่าย และเผยแพร่บนโซเชียล อินทราเน็ต

4. การบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Management)

เอไอเอสนำระบบบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ ภายใต้กรอบการดำเนินงานตามหลักมาตรฐานสากลทางด้านการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจมาใช้เพื่อเตรียมการรับมือหากเกิดเหตุการณ์ต่างๆ เช่นกรณีที่เกิดภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติ หรือเหตุการณ์ความผิดพลาดต่างๆ ที่ไม่อยู่ในความควบคุม ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวอาจส่งผลกระทบให้เกิดการหยุดชะงักของระบบปฏิบัติงานหลัก และอาจก่อให้เกิดความสูญเสีย เสียหายต่อทรัพย์สิน และบุคลากร ซึ่งครอบคลุมถึงกระบวนการธุรกิจที่สำคัญ (Critical Business Process) ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมถึงบริษัทต่างๆ ในกลุ่มเอไอเอส และบริษัทในเครือ

โดยกำหนดให้มีนโยบายและคู่มือการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ และให้มีคณะกรรมการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Management Committee) ที่ประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูงของแต่ละสายงาน มีประธานเจ้าหน้าที่บริหารเป็นประธาน เพื่อกำกับดูแลให้การบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

กระบวนการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ ประกอบไปด้วย 4 กระบวนการหลัก ดังนี้

1. การออกแบบและจัดทำแผนบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ:

นำเป้าหมายด้านการบริหารความต่อเนื่องในการดำเนินธุรกิจของกระบวนการหลัก มาออกแบบและจัดทำแผนความต่อเนื่องทางธุรกิจที่สามารถรองรับภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น โดยพิจารณาจากวิเคราะห์ผลกระทบทางธุรกิจ (Business Impact

Analysis: BIA) ประกอบกับการพิจารณาความเสี่ยงของเหตุการณ์ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น เพื่อระบุบริการหรือกระบวนการทำงานที่สำคัญ และผลกระทบจากการหยุดชะงักของบริการหรือกระบวนการดังกล่าว รวมถึงกำหนดช่วงเวลาหยุดชะงักและระดับการดำเนินงานที่ยอมรับได้ของแต่ละบริการ/กระบวนการ

2. การนำแผนบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจไปปฏิบัติ:

นำแผนบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจที่อนุมัติแล้วไปดำเนินการตามที่ระบุในแผนงาน และสื่อสารแผน บริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจพร้อมทำความเข้าใจกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดเตรียมทรัพยากรทั้งจากภายในและภายนอกที่จำเป็นในการดำเนินการตามแผนความต่อเนื่องทางธุรกิจให้เพียงพอ

3. การซ้อมแผน และทำให้แผนบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจเป็นปัจจุบัน:

จัดการฝึกซ้อมแผนบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจตามกำหนดเวลาและเป้าหมายที่กำหนดไว้ พร้อมทำการปรับปรุงแผนงานให้เป็นปัจจุบัน และรายงานผลการซ้อมแผนบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ ต่อผู้บังคับบัญชาผู้รับผิดชอบแผนบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจนั้น รวมทั้งรายงานต่อคณะกรรมการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ ให้รับทราบ

4. การทบทวน และปรับปรุงระบบการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ:

การปรับปรุงแก้ไขแผนการบริหารจัดการความต่อเนื่องทางธุรกิจ เพื่อให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่องค์กรเผชิญอยู่ในเวลานั้น

5. ภาพรวมการดำเนินงานตามกรอบการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ

เอไอเอสดำเนินกระบวนการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจโดยครอบคลุมตั้งแต่ระดับองค์กร ระดับหน่วยงาน และระบบงานสำคัญต่างๆ โดยพิจารณาจากความเสี่ยงของภัยคุกคามต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น ทั้งในแง่ของโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์นั้นๆ และผลกระทบหากเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น เพื่อดำเนินการจัดทำแผนบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจในระดับองค์กร เพื่อบรรเทาผลกระทบหรือภาวะวิกฤติ ที่อาจส่งผลกระทบต่ออาคารสำนักงาน หรือความสูญเสีย เสียหายต่อทรัพย์สิน และบุคลากรของเอไอเอส

การจัดทำแผนความต่อเนื่องทางธุรกิจในระดับหน่วยงาน จากการประเมินผลกระทบทางธุรกิจหากไม่สามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในแต่ละหน่วยงานได้ เพื่อจัดทำแผนความต่อเนื่องในการดำเนินธุรกิจสำหรับกระบวนการธุรกิจที่สำคัญของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อความต่อเนื่องในการให้บริการแก่ลูกค้า

การจัดทำแผนการกู้คืนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรวบรวมกลยุทธ์และขั้นตอนในการกู้คืนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สนับสนุนการดำเนินงานของกระบวนการธุรกิจที่สำคัญ ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการกู้คืนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในภาวะฉุกเฉิน เพื่อให้บริการหลักที่สำคัญของเอไอเอสสามารถกลับมาใช้งานได้ตามกำหนดเวลาและระดับการดำเนินงานที่ยอมรับได้ของแต่ละบริการ/กระบวนการ

การจัดทำแผนบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ เพื่อบรรเทาผลกระทบจากกระบวนการหลัก (Critical Business Processes) ที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการส่งมอบบริการหลัก (Critical Services) และถือเป็นความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาทุกระดับและพนักงานทุกคนที่จะต้องให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจในการดำเนินธุรกิจ เช่น การจัดทำแผนการเตรียมโครงสร้างพื้นฐานตามแผนบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกซ้อม และการทบทวนปรับปรุงแก้ไขแผนงานเพื่อให้มั่นใจในประสิทธิผลของแผนบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ

6. ผลการปฏิบัติงานในปีที่ผ่านมา และเป้าหมายในปี 2561

ในปี 2559-2560 ได้มีการฝึกซ้อมตามแผนบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจในกระบวนการหลัก ได้แก่ การเกิดภาวะฉุกเฉินที่อาคารสำนักงานใหญ่ ส่งผลให้ไม่สามารถเข้าปฏิบัติงานระบบงานที่สำคัญได้ พนักงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องย้ายไปปฏิบัติงานยังสถานที่ปฏิบัติงานฉุกเฉินที่ได้มีการกำหนดไว้ รวมทั้งการจำลองเหตุการณ์ฉุกเฉินกรณีศูนย์จัดเก็บข้อมูลหลักเสียหายจนไม่สามารถใช้งานได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อตรงต่อการให้บริการต่างๆ ของเอไอเอส โดยที่เอไอเอสได้จัดเตรียมแผนการปฏิบัติงานต่างๆ เพื่อเตรียมการรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉินที่จะทำให้เอไอเอสสามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่องตามแผนบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจที่ได้กำหนดไว้ และให้มั่นใจว่า เอไอเอสจะสามารถตอบสนองและบริหารจัดการความต่อเนื่องทางธุรกิจเมื่อประสบกับเหตุการณ์ไม่คาดคิดต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ เอไอเอสตั้งเป้าว่าจะสามารถขอการรับรองมาตรฐานสากล ISO 22301 ระบบการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Management System: BCMS) ในธุรกิจบริการคลาวด์ (Cloud Service) ซึ่งคาดว่าจะดำเนินการขอการรับรองมาตรฐานฯ แล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ 1 ปี 2561

การควบคุมภายใน

เอไอเอสสร้างระบบการควบคุมภายในขึ้นอย่างรัดกุมตามกรอบการควบคุมภายในแบบบูรณาการ หรือ COSO Internal Control - Integrated Framework 2013 (COSO 2013) ของ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ และ 17 หลักการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้บริษัทบรรลุวัตถุประสงค์ที่สำคัญด้านการดำเนินงาน การรายงานทางการเงินและการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง สามารถสนับสนุนและปรับปรุงผลการดำเนินงานให้ดีขึ้น และปกป้องเงินลงทุนของผู้ถือหุ้นและทรัพย์สินของบริษัท โดยในปี 2560 การดำเนินกิจกรรมควบคุมภายในสามารถสรุปได้ดังนี้

องค์ประกอบและหลักการ COSO	กิจกรรมควบคุมภายในของเอไอเอส																																		
องค์ประกอบที่ 1 สภาพแวดล้อมภายในองค์กร																																			
1. องค์กรยึดมั่นในความซื่อตรงและจริยธรรม โดยคณะกรรมการและผู้บริหารมีการแสดงออกเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่พนักงาน มีการกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมที่ชัดเจน มีกลไกการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของพนักงาน มีกลไกการตรวจจับและจัดการกับการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างทันท่วงที ช่องทางการแจ้งข้อมูลเมื่อพบเห็นหรือสงสัยว่าจะมีการกระทำผิดและการทำทุจริต 1. คณะกรรมการบริษัท ผ่านกระบวนการตรวจสอบ e-mail: AuditCommittee@ais.co.th 2. หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน e-mail: internal-audit@ais.co.th 3. หัวหน้าหน่วยงานทรัพยากรบุคคล e-mail: human-resource@ais.co.th 4. Ethics hotline หมายเลข 020293333	• มอบหมายให้คณะกรรมการจริยธรรมธุรกิจ ซึ่งมีประธานเจ้าหน้าที่บริหาร เป็นประธาน ทำหน้าที่ส่งเสริมให้ผู้บริหาร พนักงาน และผู้เกี่ยวข้อง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรงและมีจริยธรรม และมีการจัดตั้งคณะทำงานรณรงค์เรื่องจริยธรรมธุรกิจเพื่อจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประมวลจริยธรรมธุรกิจในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เช่น วิดีโอคลิปและแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ในลิฟท์ โดยมีการจัดทำเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อให้พนักงานทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติสามารถเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้ นอกจากนี้ได้จัดตั้งคลินิกจริยธรรมเพื่อเป็นช่องทางการตอบข้อซักถามและสื่อสารกับพนักงานผ่านช่องทางในโซเชียล อินทราเน็ต อีกทางหนึ่ง ทั้งนี้ คณะกรรมการจริยธรรมธุรกิจมีการรายงานแผนการดำเนินงานและผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการบริษัทรับทราบปีละครั้ง • ขยายขอบเขตการสื่อสารและการรณรงค์ไปยังพนักงาน Outsource และคู่ค้า ผ่านช่องทางที่หลากหลาย อาทิ การส่งจดหมายถึงคู่ค้า การเพิ่มเรื่องจริยธรรมธุรกิจไว้ในแอปพลิเคชันและเว็บไซต์ของช่องทางจัดจำหน่าย การกำหนดเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาทางการค้าและสัญญาว่าจ้างบริการระหว่างกัน ฯลฯ และกำหนดให้มีการประเมินความรู้ความเข้าใจเรื่องการปฏิบัติตามจริยธรรมธุรกิจเป็นประจำทุกปีติดต่อกันเป็นปีที่ 6 โดยในปี 2560 ผลการประเมิน เป็นดังนี้ <table><tr><th rowspan="2">กลุ่มผู้ได้รับการประเมิน</th><th colspan="2">เป้าหมายตอบกลับ</th><th>ผลที่ได้รับ</th><th colspan="3">เป้าหมายคะแนน</th></tr><tr><th>ปี 2559</th><th>ปี 2560</th><th>ปี 2560</th><th>ปี 2559</th><th>ปี 2560</th><th>ปี 2560</th></tr><tr><td>1.ผู้บริหารและพนักงาน</td><td>80%</td><td>100%</td><td>99%</td><td>80%</td><td>90%</td><td>88%</td></tr><tr><td>2.พนักงาน Outsource</td><td>60%</td><td>90%</td><td>86%</td><td>70%</td><td>90%</td><td>83%</td></tr><tr><td>3.คู่ค้า</td><td>50%</td><td>60%</td><td>61%</td><td>70%</td><td>80%</td><td>76%</td></tr></table> • กำหนด “นโยบายต่อต้านการให้หรือรับสินบนและการคอร์รัปชัน” เพื่อใช้บังคับกับทุกคนในองค์กรและคู่ค้า โดยเผยแพร่ผ่านช่องทางโซเชียล อินทราเน็ต เว็บไซต์เอไอเอสสำหรับคู่ค้า หน่วยงานจัดซื้อและหน่วยงานดูแลช่องทางจัดจำหน่ายได้สื่อสารนโยบายผ่านทางอีเมล แอปพลิเคชันและเว็บไซต์ของช่องทางจัดจำหน่าย เพื่อให้คู่ค้าทุกรายรับทราบ และกำหนดเป็นเงื่อนไขในการเข้าทำสัญญาทางธุรกิจ	กลุ่มผู้ได้รับการประเมิน	เป้าหมายตอบกลับ		ผลที่ได้รับ	เป้าหมายคะแนน			ปี 2559	ปี 2560	ปี 2560	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2560	1.ผู้บริหารและพนักงาน	80%	100%	99%	80%	90%	88%	2.พนักงาน Outsource	60%	90%	86%	70%	90%	83%	3.คู่ค้า	50%	60%	61%	70%	80%	76%
กลุ่มผู้ได้รับการประเมิน	เป้าหมายตอบกลับ		ผลที่ได้รับ	เป้าหมายคะแนน																															
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2560	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2560																													
1.ผู้บริหารและพนักงาน	80%	100%	99%	80%	90%	88%																													
2.พนักงาน Outsource	60%	90%	86%	70%	90%	83%																													
3.คู่ค้า	50%	60%	61%	70%	80%	76%																													

ช่องทางการแจ้งข้อมูลเมื่อพบเห็นหรือสงสัยว่าจะมีการกระทำความผิดและการทำทุจริต

- คณะกรรมการบริษัท ผ่านกระบวนการตรวจสอบ
e-mail: AuditCommittee@ais.co.th
- หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน
e-mail: internal-audit@ais.co.th
- หัวหน้าหน่วยงานทรัพยากรบุคคล
e-mail: human-resource@ais.co.th
- Ethics hotline หมายเลข **020293333**

	ในการลงทะเบียนคู่ค้าใหม่ทุกราย หน่วยงานจัดซื้อจะทำการคัดเลือกคู่ค้าผ่านแบบประเมินที่ครอบคลุมเรื่องการปฏิบัติตามกฎหมาย การดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม การที่คู่ค้าต้องไม่มีประวัติเกี่ยวกับคอร์รัปชันและให้สินบน รวมถึงการเคารพสิทธิมนุษยชน ฯลฯ กำหนด “นโยบายการรับแจ้งข้อมูลการกระทำผิดและการทำทุจริต การสอบสวนและการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูล” และช่องทางรับแจ้งข้อมูลการกระทำผิด มาตั้งแต่ปี 2557 โดยเผยแพร่ผ่านช่องทาง โซเชียล อินทราเน็ต และเว็บไซต์เอไอเอส เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการรับแจ้งข้อมูล การเก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับ การคุ้มครองผู้ให้ข้อมูล รวมถึงการสอบสวน และการลงโทษผู้กระทำผิด จัดทำนโยบายต่อต้านการทุจริต การให้หรือรับสินบนและการคอร์รัปชันอย่างสิ้นเชิง (Zero Tolerance Policy) ตามที่ได้ระบุไว้ในนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านทุจริต (Fraud Risk Management Policy) คือ จะไม่ผ่อนปรนการลงโทษต่อกรรมการ ผู้บริหาร และบุคลากรรายใดที่กระทำทุจริต ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการประชาสัมพันธ์เพื่อยกตัวอย่างกรณีทุจริตและการลงโทษที่เกิดขึ้นจริงให้พนักงานทราบโดยไม่ได้ระบุตัวตนของผู้กระทำผิด เพื่อให้พนักงานตระหนักถึงการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง คณะกรรมการบริษัทจะพิจารณาข้อร้องเรียนและผลการสอบสวนการกระทำผิด การทุจริต หรือการไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมธุรกิจ ผ่านการสอบถามโดยคณะกรรมการตรวจสอบเป็นประจำทุกไตรมาส ทั้งนี้ เพื่อให้บริษัทมีการกำกับดูแลอย่างโปร่งใส และป้องกันมิให้เกิดการกระทำผิดขึ้นอีกในองค์กร ในปี 2560 เอไอเอสได้รับการรับรองเป็น เป็นสมาชิกแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทย ในการต่อต้านทุจริต
2. คณะกรรมการบริษัททำหน้าที่กำกับดูแลฝ่ายจัดการอย่างเข้มแข็ง โดยคณะกรรมการบริษัทมีความรู้ความสามารถที่เพียงพอและมีความเป็นอิสระจากฝ่ายจัดการ	คณะกรรมการบริษัทยึดหลักการทำงานด้วยความรับผิดชอบ โปร่งใส และคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของบริษัทและผู้ถือหุ้น โดยในรอบของการประชุมทุกครั้ง จะมีการเชิญฝ่ายจัดการมาเพื่อสอบถามความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนและกลยุทธ์ที่วางไว้ พร้อมสนับสนุนให้มีการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังได้มีการพบปะผู้สอบบัญชี และ/หรือ ผู้ตรวจสอบภายใน ตามความเหมาะสม เพื่อประเมินระดับการรับรู้เกี่ยวกับกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ คณะกรรมการชุดย่อยแต่ละชุดจะรายงานให้คณะกรรมการบริษัททราบถึงผลการปฏิบัติงานและการสอบทานฝ่ายจัดการ เช่น ประสิทธิภาพของระบบควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง การปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การปรับปรุงนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี การดำเนินงานด้านจริยธรรมและพัฒนาความยั่งยืน การส่งเสริมเรื่องนวัตกรรมในองค์กร รวมถึงการตรวจทานข้อมูลทางการเงิน

	• คณะกรรมการบริษัท ประกอบด้วยกรรมการที่มีความรู้ ความสามารถ ที่หลากหลาย โดยประธานกรรมการเป็นกรรมการอิสระ และมีองค์คณะที่ประกอบด้วยกรรมการอิสระมากกว่า 1 ใน 3 หรือคิดเป็นร้อยละ 45 ของกรรมการทั้งหมด ซึ่งท่านสามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จากหัวข้อโครงสร้างการจัดการ ส่วนที่ 2 หน้า 3 • สนับสนุนให้กรรมการและผู้บริหารได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่อง ผ่านการจัดฝึกอบรมและสัมมนาภายในองค์กรและการเข้าร่วมหลักสูตรที่จัดโดยหน่วยงานภายนอก ครอบคลุมทั้งเรื่องมาตรฐานความซื่อตรงและจริยธรรม ความเป็นผู้นำ การคิดเชิงวิพากษ์ และความสามารถในการแก้ปัญหา นอกจากนี้ได้พัฒนา Board portal เพื่อเป็นช่องทางในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่สำคัญ เช่น การเสนอข้อมูลแผนการปรับปรุงยุค Thailand 4.0 ของรัฐบาล และข้อมูลโอกาสการลงทุนใน Eastern Economics Corridor และการจัดส่งรายงานการดำเนินธุรกิจให้แก่คณะกรรมการรับทราบในเดือนที่ไม่ได้มีการประชุม โดยรายละเอียดการเข้าร่วมฝึกอบรมในปีที่ผ่านมาสามารถศึกษาได้จากหัวข้อการกำกับดูแลกิจการ ส่วนที่ 2 หน้า 28 • กำหนดให้มีคณะกรรมการชุดย่อยเพื่อช่วยดูแลการปฏิบัติงานของฝ่ายจัดการในเรื่องการตรวจสอบภายใน การบริหารความเสี่ยง การพัฒนาอย่างยั่งยืน การกำกับดูแลกิจการที่ดี การพัฒนาและกำหนดค่าตอบแทนของกรรมการ โดยให้มีการรายงานผลการปฏิบัติต่อคณะกรรมการบริษัททุกไตรมาส รายละเอียดสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากหัวข้อโครงสร้างการจัดการ ส่วนที่ 2 หน้า 10-14
3. ฝ่ายจัดการกำหนดโครงสร้างและสายการรายงานของบริษัทที่เหมาะสมต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ด้านต่าง ๆ รวมถึงเพื่อให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งกันและกัน ทั้งนี้มีการกำหนดอำนาจ หน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละโครงสร้างอย่างชัดเจน	• โครงสร้างและสายการรายงานของเอไอเอส ถูกพิจารณากำหนดจากเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจ การสร้างสมดุลและความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน รวมถึงความสอดคล้องต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยแบ่งเป็นสายงานเทคโนโลยี สายงานบัญชีและการเงิน สายงานบริหารทรัพยากรบุคคล สายงานการตลาด สายงานกลยุทธ์องค์กร และสายงานปฏิบัติการภายใต้กรรมการผู้อำนวยการ อาทิ สายงานบริการลูกค้า สายงานบริหารกลุ่มลูกค้าและลูกค้าองค์กร สายงานธุรกิจฟิสิกส์ บรอดแบนด์ สายงานปฏิบัติการส่วนภูมิภาค เป็นต้น โดยมีการแบ่งแยกหน้าที่กันอย่างชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการทำงาน แต่จะช่วยสนับสนุนซึ่งกันและกันได้ และมีการกำหนดอำนาจอนุมัติไว้อย่างชัดเจน โดยให้มีหน่วยงานตรวจสอบภายในซึ่งมีความเป็นอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงาน • เอไอเอสนำแนวคิดการบริหารความเสี่ยงตามกรอบการป้องกัน 3 ระดับ (Three Line of Defense) เข้ามาช่วยสนับสนุนให้การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรมีความรัดกุมและป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เช่น กำหนดให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่ติดตั้ง/ขยายเครือข่าย และหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจวัดคุณภาพเครือข่ายมีสายการรายงานแยกออกจากกัน

	คณะกรรมการบริษัทมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในบริษัทบนพื้นฐานของความรู้ความสามารถของพนักงานแต่ละคน ซึ่งระดับของอำนาจหน้าที่มีทั้งลักษณะการสนับสนุนหรือการจำกัดการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเพื่อจัดการกับประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม บริษัทได้มีการกำหนดขอบเขตของอำนาจหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน เช่น ประธานเจ้าหน้าที่บริหารมีหน้าที่นำเป้าหมายที่ได้รับจากคณะกรรมการบริษัท มาพิจารณากำหนดเป็นแนวทางบริหารงาน และส่งมอบให้ผู้บริหารแต่ละสายงานรับไปปฏิบัติ พนักงานดำเนินการตามกระบวนการที่ได้จัดทำไว้อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร โดยให้มีหน่วยงานตรวจสอบภายในซึ่งมีความเป็นอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงาน เพื่อถ่วงดุล และมีการกำหนดวัตถุประสงค์การปฏิบัติงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ผู้บริหารระดับสูงที่เป็นหัวหน้าของสายงาน และพนักงานแต่ละคนตามหน้าที่ความรับผิดชอบของตนไว้อย่างชัดเจน พิจารณาการจัดตั้งหน่วยงาน Corporate Compliance ในฐานะผู้รับผิดชอบในการป้องกันความเสี่ยงระดับที่สอง (Second Line of Defense) ทำหน้าที่ให้คำแนะนำและสอบทานการปฏิบัติงานของหน่วยงานปฏิบัติงานหลัก เช่น สอบทานคุณภาพการให้บริการ คุณภาพสัญญาณ การปฏิบัติตามกฎหมาย การควบคุมทางการเงินทั่วไป การออกแบบขั้นตอนทางธุรกิจ และการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นต้น
4. องค์กรมุ่งมั่นในการมุ่งเน้น พัฒนา และรักษาบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถ โดยมีนโยบายและข้อปฏิบัติที่ชัดเจน มีการประเมินและจัดการให้มีระดับความรู้ความสามารถที่เพียงพอ รวมถึงมีการวางแผนการสืบทอดตำแหน่งที่สำคัญ	เอไอเอสให้ความสำคัญต่อบุคลากรของบริษัทเป็นอย่างยิ่ง โดยกำหนดเป็นพันธกิจหลักในการผลักดันให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่พนักงานมีการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ เสมือนเป็นเจ้าของกิจการ และมีความสมดุลในชีวิตการทำงาน เป็นการมุ่งเน้นให้พนักงานเกิดความผูกพันต่อองค์กร และรักษาไว้ซึ่งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพื่อให้บริษัทเกิดความยั่งยืน จากวิสัยทัศน์ของเอไอเอสในการเป็นผู้ให้บริการด้านดิจิทัลไลฟ์ หน่วยงานด้านทรัพยากรบุคคลจึงได้ดำเนินการตามนโยบายมุ่งเน้นให้พนักงานเกิดการปรับตัวไปสู่ยุคใหม่ หรือที่เรียกว่า “The NEXT AIS” โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับปรุงกระบวนการทำงานและกระบวนการเรียนรู้ของพนักงานมากขึ้น เช่น การจัดทำ แอปพลิเคชัน LearnDi ที่รวบรวมหลักสูตรสนับสนุนการทำงานที่จำเป็นและงานสัมมนาต่าง ๆ มาใส่ไว้เพื่อให้พนักงานสามารถดาวน์โหลดและรับชมได้ทุกที่ทุกเวลา และการพัฒนาแอปพลิเคชัน ReadDi ที่นำเอาหนังสือในห้องสมุดมาใส่ไว้ในที่เดียว ส่งเสริมให้พนักงานมีจิตใ้รักการอ่านและเข้าถึงองค์ความรู้ที่จำเป็นได้อย่างสะดวกสบาย นอกจากนี้ บริษัทยังสนับสนุนให้พนักงานมีประสบการณ์ดิจิทัล ผ่านการใช้แอปพลิเคชัน AIS mPAY เพื่อชำระเงินค่าซื้อสินค้าตลาดนัดราคาประหยัดเพื่อชาวเอไอเอส (Save Market) และการชำระค่าอาหารในห้องอาหารของบริษัท เป็นต้น

	ส่งเสริมให้พนักงานเกิดความคิดสร้างสรรค์ การสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อสร้างเอไอเอสให้เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม ผ่านการสื่อสาร การจัดกิจกรรมและการสนับสนุนจากผู้บริหาร ซึ่งรายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาได้จากหัวข้อ “การบริหารจัดการนวัตกรรม และการสร้างนวัตกรรมในองค์กร” ในส่วนที่ 1 หน้า 28-32 การจัดหลักสูตร AIS Creative Talents เพื่อสร้างความแตกต่างในการดำเนินธุรกิจ และสร้างเครือข่ายผู้นำรุ่นใหม่ โดยมีผู้เข้าร่วมตั้งแต่พนักงานระดับปฏิบัติการไปจนถึงผู้บริหารระดับสูง หลักสูตรดังกล่าวเน้นการสร้างแรงบันดาลใจและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เชิงธุรกิจ การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงของผู้ที่เป็นแบบอย่างด้านความสำเร็จจากหลากหลายอาชีพ การดูแลให้พนักงานมีความสุขแบบองค์รวม โดยจัดตั้งโครงการ AIS Wellness ขึ้นในปี 2559 เพื่อกระตุ้นให้พนักงานหันมาเอาใจใส่ดูแลสุขภาพของตนเอง ทั้งสุขภาพกาย สุขภาพใจ และสุขภาพทางการเงิน ซึ่งในปี 2560 เน้นการทำกิจกรรมใน 3 ด้าน คือ การออกกำลังกาย การพัฒนาด้านอารมณ์ และการดูแลเรื่องอาหาร นอกเหนือจากการสนับสนุนให้มีห้องออกกำลังกายที่มีอุปกรณ์และเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ การจัดหลักสูตรการออกกำลังกาย การแข่งขัน 3 เดือน สะเทือนไขมัน การตรวจสุขภาพประจำปี และกิจกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมความผูกพันในกลุ่มพนักงาน จัดทำกรอบการพัฒนาบุคลากรตามสายวิชาชีพทั้งด้านเทคนิคและด้านบริหาร (Hard skill & Soft skill) ส่งเสริมให้พนักงานจัดทำแผนพัฒนายบุคคล (Individual Development Plan) ที่สอดคล้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบ วิสัยทัศน์และกลยุทธ์ของบริษัท เข้าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาตนเองและการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี โดยจัดให้มีระบบสารสนเทศที่พนักงานและผู้บังคับบัญชาสามารถติดตามความคืบหน้าการดำเนินการตามแผนได้ จัดตั้งหน่วยงานเอไอเอส อะคาเดมี่ เพื่อรับผิดชอบการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการและสร้างความเป็นผู้นำที่เป็นมาตรฐานทั่วทั้งองค์กร จัดหาหลักสูตรการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ เช่น การเรียนรู้ระหว่างปฏิบัติงาน การจัดสัมมนาทั้งภายในและภายนอก และการสร้างบทเรียนออนไลน์บนแอปพลิเคชัน LearnDi โดยในปีที่ผ่านมา บริษัทได้จัดหลักสูตรภายในเพื่อพัฒนาความเป็นผู้นำให้แก่ผู้บริหารที่จะก้าวขึ้นมาเป็นผู้บริหารระดับสูงในอนาคต โดยเชิญอาจารย์จากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดมาให้ความรู้ นอกจากเอไอเอส อะคาเดมี่ แล้ว ยังกำหนดให้มีหน่วยงานย่อย ที่รับผิดชอบเรื่องการพัฒนาความรู้ความสามารถตามหน้าที่งานเพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจหลักของบริษัท ในด้านงานขายและงานบริการลูกค้า ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและวิศวกรรม

	โดยจัดหลักสูตรให้กับพนักงานในบริษัทและคู่ค้าที่เป็นพันธมิตร ในการรักษาคุณภาพงานให้เป็นเป็นมาตรฐาน ส่งเสริมให้พนักงานมีทักษะความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน มีคุณภาพระดับมาตรฐานสากล ทั้งในวิชาชีพด้าน IT ด้านวิศวกรรม และวิชาชีพอื่นๆ โดยผ่านการทดสอบและได้รับวุฒิปริญญาตรีจากสถาบัน หรือหน่วยงานภายนอกที่มีมาตรฐานสากลเป็นที่ยอมรับ ซึ่งบริษัทให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการทดสอบและให้ค่าตอบแทนพิเศษ ทั้งนี้เพื่อรักษาพนักงานที่มีความรู้ความสามารถให้อยู่กับบริษัท และสามารถรักษาองค์ความรู้ที่สำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ คณะกรรมการบริษัทเล็งเห็นความสำคัญของการนำพาบริษัทให้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่องสู่ความยั่งยืน จึงได้มีการระบุหน้าที่งานสำคัญและประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นหากไม่มีผู้ทำหน้าที่ในบทบาทนั้นเป็นการชั่วคราวหรือถาวร ดังนั้นกรรมการจึงจัดให้มีการจัดทำนโยบายและการวางแผนสืบทอดตำแหน่ง (Succession Plan) เพื่อเตรียมหาผู้สืบทอดตำแหน่งรับมอบหมายความรับผิดชอบ ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูง เช่น ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร หรือหัวหน้าหน่วยงานธุรกิจหลัก ซึ่งได้มีการจัดทำแผนการสืบทอดตำแหน่งและแผนการอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้บริหาร การให้คำแนะนำสำหรับผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งนั้น นอกจากนี้ยังได้พิจารณาหน้าที่งานที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะงานพัฒนาระบบด้านวิศวกรรม และระบบสารสนเทศซึ่งมีการว่าจ้างผู้ให้บริการภายนอกดำเนินการ โดยได้กำหนดมาตรการในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และระบบการจัดเก็บเอกสารอย่างต่อเนื่องเพื่อช่วยให้การส่งมอบงานเป็นไปอย่างราบรื่น
5. องค์การกำหนดให้บุคลากรรับผิดชอบต่อผลสำเร็จของกระบวนการต่าง ๆ ด้วยการกำหนดโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ การกำหนดตัวชี้วัดผลงาน การให้สิ่งจูงใจและรางวัล การลงโทษ ที่เหมาะสมต่อผลสำเร็จในระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงพิจารณาไม่ให้มีภาระหน้าที่รับผิดชอบที่สูงเกินไป	ในแต่ละปี คณะกรรมการบริษัทร่วมกับผู้บริหารระดับสูงเพื่อกำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายขององค์กร (Balanced Scorecard) โดยเชื่อมโยงเป้าหมายกับมาตรวัดผลที่เกิดขึ้นจริง เพื่อสนับสนุนการกำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนด นอกจากนี้ ได้กำหนดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นที่ระดับต่าง ๆ ตั้งแต่คณะกรรมการบริษัทประเมินผลการปฏิบัติงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร โดยประธานเจ้าหน้าที่บริหารเป็นผู้ประเมินผู้บริหารระดับสูง และผู้บริหารในลำดับต่อมา ในการประเมินจะใช้แนวทางการมีส่วนร่วมในการกำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานและมาตรฐานพฤติกรรมที่คาดหวัง โดยหัวหน้างานและผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่ปรึกษาหรือเพื่อร่วมกันกำหนด วัตถุประสงค์ เป้าหมายและตัวชี้วัด ที่สอดคล้องกับแผนธุรกิจและทิศทางการดำเนินงานของบริษัททั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยต้องไม่สร้างแรงกดดันต่อบุคลากรมากเกินไป ซึ่งในการกำหนดตัวชี้วัดนั้น จะต้องมีความสมดุลกันระหว่างตัวชี้วัดเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

	ในการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดการปฏิบัติงาน เอไอเอสกำหนดการประเมินและทบทวนปีละ 2 ครั้ง กล่าวคือ รอบ 6 เดือน และรอบ 12 เดือน ซึ่งหัวหน้างานมีการชี้แจงให้พนักงานทราบทั้งด้านเชิงบวกและเชิงลบเพื่อให้การปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น กำหนดโครงสร้างเงินเดือน โบนัส และผลตอบแทนอื่นๆ ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงินที่เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและผลการปฏิบัติงานจริง โดยปราศจากอคติเรื่องความแตกต่างทางเพศ เชื้อชาติ และถิ่นที่อยู่อาศัย และมีการแจ้งให้พนักงานได้รับทราบอย่างชัดเจน โดยหน่วยงานบริหารบุคคลากรมีการทบทวนนโยบายและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับค่าตอบแทน โครงสร้างของค่าตอบแทนและการให้รางวัล รวมถึงโครงสร้างการสรรหาและการเลื่อนตำแหน่งอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มั่นใจว่าจะไม่เป็นปัจจัยสนับสนุนให้พนักงานเกิดการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม อีกทั้งเป็นอัตราที่แข่งขันได้ในตลาดแรงงาน เพื่อให้สามารถรักษามูลค่าบุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงานดี และดึงดูดบุคลากรที่มีสมรรถภาพสูงไว้กับบริษัท มีกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานที่โปร่งใสผ่านระบบประเมินผลงาน ทุกระดับ ตั้งแต่ผู้บริหาร พนักงานประจำ พนักงานชั่วคราว และ outsource โดยแบ่งการประเมินผล เป็นการปฏิบัติงานตามเป้าหมายงาน และการประเมินคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของบุคลากรที่สอดคล้องตามวัฒนธรรมองค์กร
องค์ประกอบที่ 2 การประเมินความเสี่ยง	
6. องค์การระบุวัตถุประสงค์ในด้านต่างๆ เช่น ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ อย่างเหมาะสม และชัดเจนเพียงพอ โดยมีการกำหนดระดับความเสี่ยงหรือความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้จากเป้าหมาย	กำหนดวัตถุประสงค์การดำเนินงานไว้ในแผนธุรกิจประจำปีอย่างชัดเจนครอบคลุมทั้งด้านรายได้ ด้านคุณภาพเครือข่าย การพัฒนาสินค้าและบริการ การส่งมอบประสบการณ์เหนือระดับให้แก่ลูกค้า การปฏิบัติตามกฎหมาย การบริหารต้นทุนและค่าใช้จ่าย การบริหารทรัพยากรบุคคล และการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นต้น โดยเป็นวัตถุประสงค์ที่มีความชัดเจนและวัดได้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์ ภารกิจ และกลยุทธ์ของบริษัท ในการกำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงจะพิจารณาจากเป้าหมายการดำเนินธุรกิจ ผลกระทบในเชิงฐานะการเงินและความยั่งยืนของบริษัท และนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ กำหนดระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้จากเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน ตามเกณฑ์การประเมินระดับการบรรลุวัตถุประสงค์
7. องค์การมีกลไกในการระบุความเสี่ยง ประเมินระดับความเสี่ยง และวิเคราะห์ว่าควรมีการจัดการกับความเสี่ยงอย่างไร โดยบริษัทควรมีการบริหารจัดการความเสี่ยงในทุกระดับ	จัดทำนโยบายการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Policy) และคู่มือการบริหารความเสี่ยง ซึ่งกำหนดกรอบแนวทางการบริหารความเสี่ยงครอบคลุมทุกกระบวนการ ทุกธุรกิจ รวมทั้งผู้บริหารและพนักงานทุกระดับ โดยคำนึงถึงกลยุทธ์และแผนการดำเนินการของบริษัท รวมทั้งการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ โดยกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบ

ขององค์กร มีการประเมินปัจจัยความเสี่ยงจากทั้งภายในและภายนอกบริษัท	คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ผู้บริหารและพนักงาน ไว้อย่างชัดเจน โดยนำเสนอคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงพิจารณาอนุมัติ จัดให้มีการบริหารความเสี่ยงทั้งในระดับองค์กรและระดับสายงาน ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และการประสานงานของหน่วยงานบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาประเมินความเสี่ยงทั้งจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก เช่น กฎระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อม ด้านกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติงาน บุคลากร หรือเทคโนโลยี เป็นต้น กำหนดให้มีเกณฑ์การประเมินระดับความเสี่ยงทั้งในระดับองค์กรและระดับสายงาน เพื่อให้ในการจัดลำดับความสำคัญและพิจารณาแนวทางจัดการความเสี่ยง โดยรายละเอียด ปรากฏในหัวข้อ ปัจจัยเสี่ยง ส่วนที่ 1 หน้า 35
8. องค์กรประเมินความเสี่ยงจากการทำทุจริต โดยพิจารณาการทำทุจริตหลากหลายรูปแบบ มีการประเมินแรงจูงใจ ประเมินโอกาส และประเมินทัศนคติในการทำทุจริต	ประกาศใช้นโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านทุจริต (Fraud Risk Management Policy) เป็นแนวทางการจัดการความเสี่ยงด้านทุจริตทั้งจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงด้านทุจริต โดยหน่วยงานบริหารความเสี่ยงรับผิดชอบประสานงาน ในปี 2560 มีการพัฒนาระบบการรวบรวมและประเมินการทำทุจริตที่อาจกระทำโดยบุคลากรหรือนักค้าภายนอกซึ่งพิจารณาการทุจริตและการประทุพติมิชอบที่เกิดขึ้นในด้านแรงจูงใจและความกดดัน ประเมินโอกาส และประเมินทัศนคติและการใช้เหตุผลเข้าข้างตนเอง เพื่อมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของดูแลรับผิดชอบ เช่น หน่วยงานบริหารความเสี่ยง หน่วยงานด้านความปลอดภัย หน่วยงานวิเคราะห์การใช้งานที่ผิดปกติของลูกค้า หน่วยงานบัญชี หน่วยงานจัดซื้อ หน่วยงานบริหารบุคคล เป็นต้น
9. องค์กรระบุและประเมินการเปลี่ยนแปลงที่จะส่งผลกระทบต่อระบบการควบคุมภายใน อย่างมีนัยสำคัญ เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมภายนอก การเปลี่ยนแปลงโมเดลธุรกิจ และการเปลี่ยนแปลงผู้นำ เป็นต้น	คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและหน่วยงานบริหารความเสี่ยงเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ในกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อระบบการควบคุมภายใน และถือเป็นเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์กร เนื่องจากกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงมีความสำคัญต่อประสิทธิผลของการควบคุมภายใน ทั้งนี้การควบคุมภายในที่กำหนดไว้ภายใต้เงื่อนไขหนึ่งอาจไม่มีประสิทธิผลเมื่อเงื่อนไขนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ เช่น การเปลี่ยนแปลงจากข้อกำหนดทางกฎหมาย หรือเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงของรูปแบบทางธุรกิจที่เกิดสายธุรกิจใหม่ การซื้อหรือขายธุรกิจ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงผู้นำองค์กร เป็นต้น คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงมีการระบุและประเมินความเสี่ยงดังกล่าว และพิจารณาระดับที่สามารถจัดการความเสี่ยงได้

	จัดทำกระบวนการรวบรวมและสรุปข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับบริษัทและอุตสาหกรรม แจ้งให้กรรมการและผู้บริหารทราบเป็นรายวัน เพื่อให้มีการระบุและประเมินผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอย่างครบถ้วน หน่วยงานบริหารความเสี่ยงให้คำแนะนำและรวบรวมประเด็นความเสี่ยงทั้งในระดับองค์กรและระดับสายธุรกิจ รวมทั้งประสานงานติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงในทุกระดับขององค์กรให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ มีการนำเสนอคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงพิจารณาผลการบริหารจัดการความเสี่ยงทุกไตรมาส และในกรณีที่เป็นการรายงานที่นัยสำคัญจะนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาด้วย
องค์ประกอบที่ 3 การควบคุมการปฏิบัติงาน	
10. องค์กรเลือกและพัฒนามาตรการควบคุมที่สามารถจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยพิจารณาใช้มาตรการที่มีความเหมาะสมกับบริษัท พิจารณาสมผสนมาตรการควบคุมแต่ละประเภท รวมทั้งให้มีการแบ่งแยกหน้าที่ที่เหมาะสม	ดำเนินการให้ความรู้ด้านระบบการควบคุมที่ดี แก่บุคลากรระดับผู้บริหารและหัวหน้างานอย่างต่อเนื่อง การจัดสัมมนาฝึกอบรม และการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้บริษัทเลือกใช้และพัฒนามาตรการควบคุมที่คุ้มค่าและมีประสิทธิผล ช่วยให้นั่นใจว่ามีการปฏิบัติตามวิธีการจัดการและลดความเสี่ยงที่ระบุไว้ คัดเลือกและพัฒนากิจกรรมควบคุมเพื่อการตอบสนองต่อความเสี่ยงเฉพาะที่ต้องการควบคุม โดยพิจารณาถึงสภาพแวดล้อม ความซับซ้อน ลักษณะและขอบเขตการปฏิบัติงาน รวมทั้งคุณลักษณะเฉพาะขององค์กร ในการปฏิบัติงานที่สำคัญจะมีการผสมผสานกิจกรรมควบคุมประเภทต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นประเภทที่ปฏิบัติโดยบุคลากร (Manual Control) หรือโดยระบบอัตโนมัติ (Automated Control) ซึ่งเป็นกิจกรรมควบคุมทั้งในเชิงป้องกัน (Preventive Control) หรือเชิงตรวจหารายการความเสี่ยง (Detective Control) เป็นต้น นอกจากนี้บริษัทพิจารณาหน้าที่ความรับผิดชอบที่แบ่งหรือแยกกันระหว่างบุคคลต่าง ๆ สำหรับ การบันทึกรายการ การอนุมัติให้ความเห็นชอบ และการจัดการดูแลทรัพย์สินที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดความเสี่ยงจากข้อผิดพลาดหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหรือการทุจริต เช่น ผู้ทำหน้าที่รับเงิน ไม่มีหน้าที่รับผิดชอบการบันทึกรายการลูกหนี้ในระบบ เป็นต้น ทุกหน่วยงานของฝ่ายจัดการในฐานะผู้รับผิดชอบในการป้องกันความเสี่ยงระดับที่สอง (Second Line of Defense) และหน่วยงานตรวจสอบภายใน ในฐานะผู้รับผิดชอบในการป้องกันความเสี่ยงขั้นสุดท้าย (Third Line of Defense) ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำการออกแบบระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
11. องค์กรเลือกและพัฒนามาตรการควบคุมทั่วไปด้านเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อให้ระบบสารสนเทศสามารถประมวลผลได้อย่างถูกต้องครบถ้วนและต่อเนื่อง มีความปลอดภัยจากผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง รวมถึงมีการจัดหา พัฒนา	กำหนดให้มีหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบต่อโครงสร้างระบบสารสนเทศและซอฟต์แวร์ ไม่ว่าจะเป็นในด้านงบประมาณ การวางแผน การจัดหา การพัฒนาระบบการปฏิบัติการดูแลให้มีการใช้งานอย่างคุ้มค่า การบริหารจัดการความต่อเนื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหา การบำรุงรักษา และการรักษาความปลอดภัย เป็นต้น

และบำรุงรักษาระบบสารสนเทศอย่างเหมาะสม	• แต่งตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยข้อมูลและระบบสารสนเทศ เพื่อกำหนดนโยบายกำกับดูแลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามข้อกำหนดเรื่องความปลอดภัยของข้อมูล การพิจารณาคัดเลือกเทคโนโลยี อุปกรณ์ที่ทันสมัย ดูแลให้บริษัทมีการติดตามข่าวสาร การบุกรุก การละเมิด เพื่อแจ้งเตือนให้กับหน่วยงานต่างๆ รวมถึงบุคลากรที่ได้รับการฝึกอบรมที่จำเป็นให้เข้าใจหลักปฏิบัติที่ถูกต้อง โดยรายละเอียดเพิ่มเติม ศึกษาได้จากหัวข้อ “การปกป้องระบบสารสนเทศและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้า” ในรายงานประจำปี 2560 หน้า 142-149 • กำหนดให้มีกระบวนการป้องกันการเข้าถึงระบบสารสนเทศที่สำคัญ เช่น ระบบเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และระบบฐานข้อมูล โดยกำหนดสิทธิการเข้าถึงในระดับต่าง ๆ เกี่ยวกับข้อมูล ระบบปฏิบัติการเครือข่ายระบบงาน และการเข้าถึงทางกายภาพเป็นแนวปฏิบัติอย่างชัดเจน รวมถึงจัดให้มีหน่วยงานเฉพาะในการติดตามตรวจจับการละเมิดสิทธิ การบุกรุกเข้าระบบต่าง ๆ ด้วยเครื่องมือลักษณะอัตโนมัติเพื่อให้การติดตามอย่างได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการแจ้งเหตุให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบและดำเนินการได้อย่างเหมาะสม • ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันกับเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงและนำเสนอบริการที่ทันสมัยให้กับลูกค้า และกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานการพัฒนาระบบ (System Development Life Cycle: SDLC) ไว้อย่างชัดเจน โดยจัดทำเป็นเอกสารระบุจุดควบคุมสำคัญที่จำเป็น เกี่ยวกับการจัดการพัฒนา การทดสอบ การบำรุงรักษา รวมถึงข้อควรระวังด้านกฎหมาย เพื่อให้การปฏิบัติงานการพัฒนาระบบงานจากพนักงานหรือผู้ให้บริการจากภายนอก มีการดำเนินงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน
12. องค์การนำมาตรการควบคุมไปใช้ โดยมี การกำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติที่ชัดเจน ซึ่งรวมถึงการกำหนดผู้ปฏิบัติและผู้รับผิดชอบต่อผลสำเร็จของมาตรการควบคุม ระยะเวลาที่เกี่ยวข้อง แนวทางปฏิบัติเพื่อแก้ไขความผิดปกติ และระดับความรู้ความสามารถที่จำเป็น ทั้งนี้บริษัทมีรอบการปรับปรุงนโยบายและวิธีปฏิบัติให้มีความเหมาะสมและเป็นปัจจุบัน	• คณะกรรมการ ผู้บริหาร และหน่วยงานชี้แจงจุดมุ่งหมายและวิธีการปฏิบัติตามมาตรการควบคุมต่างๆ ให้บุคลากรที่รับผิดชอบทราบ โดยสำหรับมาตรการควบคุมที่สำคัญหรือมีเกี่ยวข้องกับบุคลากรจำนวนมาก เอไอเอสจะจัดทำขึ้นเป็นนโยบายและวิธีปฏิบัติที่กระชับและชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น นโยบายและระเบียบทางการเงิน นโยบายและระเบียบการบริหารบุคลากร นโยบายและระเบียบปฏิบัติการจัดซื้อ แนวทางปฏิบัติงานสำหรับพนักงานเอไอเอส ซีโอป เป็นต้น • กำหนดให้หน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบแต่ละนโยบาย เช่น หน่วยงานกำกับดูแลกิจการ รับผิดชอบนโยบายการทำรายการระหว่างกันและนโยบายการซื้อขายหลักทรัพย์ของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน สำนักเลขานุการบริษัท รับผิดชอบนโยบายการกำกับดูแลกิจการและประมวลจริยธรรมธุรกิจ หน่วยงานบริหารความเสี่ยงรับผิดชอบนโยบายบริหารความเสี่ยง ต้องมีการทบทวนเพื่อพิจารณาความเหมาะสมหรือความเป็นปัจจุบันของนโยบายอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยนโยบายที่เป็นระดับองค์กร จะถูกนำเสนอให้

	คณะกรรมการชุดย่อยที่เกี่ยวข้องพิจารณา ก่อนนำเสนอให้คณะกรรมการบริษัทอนุมัติ สำหรับนโยบายย่อยของแต่ละสายงาน จะถูกนำเสนอต่อประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
องค์ประกอบที่ 4 ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล	
13. องค์กรมีข้อมูลที่มีคุณภาพสนับสนุนการควบคุมภายใน มีแหล่งข้อมูลมีคุณภาพพิจารณาต้นทุนและประโยชน์ของข้อมูล โดยระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลสามารถรวบรวมและประมวลผลข้อมูลที่ต้องการได้อย่างถูกต้องครบถ้วนและทันเวลา	ตามกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ ได้ให้อำนาจคณะกรรมการตรวจสอบสามารถเชิญฝ่ายจัดการ ผู้บริหาร หรือพนักงานที่เกี่ยวข้องมาให้อธิบายข้อมูลที่จำเป็นได้ รวมถึงมีอำนาจว่าจ้างที่ปรึกษา หรือเชิญบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเพื่อให้ความเห็น หรือคำแนะนำ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามขอบเขตหน้าที่ได้หากมีความจำเป็นได้ จัดให้มีระบบเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ ทันสมัย และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในการประมวลผลข้อมูลจำนวนมากเป็นข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการที่ใช้ได้ ทันเวลา และทันต่อการแข่งขัน (Big Data Analysis) เช่น การรวบรวมข้อมูลการใช้โทรศัพท์ของลูกค้าเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้งานและนำเสนอบริการที่เหมาะสมกับลูกค้า การวัดสัญญาณโทรศัพท์มือถือเพื่อประเมินคุณภาพการให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นต้น กำหนดให้มีหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบต่อระบบฐานข้อมูลของบริษัท ไม่ว่าจะเป็นในด้านงบประมาณ การวางแผน การควบคุมดูแล การเข้าถึงข้อมูล และรักษาความปลอดภัย กำหนดกรอบความปลอดภัยของข้อมูลของลูกค้าและข้อมูลอื่นๆ อย่างเข้มข้น โดยได้รับมาตรฐานความปลอดภัยของข้อมูล ISO27001:2013 มาตรฐานความปลอดภัยสำหรับระบบคลาวด์
14. องค์กรมีระบบการสื่อสารภายในบริษัทที่มีคุณภาพ โดยมีการเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม มีการสื่อสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบการควบคุมภายในอย่างเพียงพอไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการสื่อสารข้อมูลให้คณะกรรมการสามารถปฏิบัติหน้าที่กำกับดูแลบริษัท รวมทั้งกำหนดให้มีช่องทางการสื่อสารลับเฉพาะหรือนิรนาม	จัดตั้งช่องทางการสื่อสารข้อมูลข่าวสาร นโยบายและวิธีปฏิบัติงานต่างๆ ที่จำเป็นต้องพนักงานและเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในหลากหลายรูปแบบ อาทิ โซเชียล อินทราเน็ต แอปพลิเคชัน การสื่อสารผ่าน SMS หรืออีเมล การจัด CEO Talk Weekly 5 minutes และการจัดงาน Half Year Business Plan เพื่อรายงานความคืบหน้าผลประกอบการรอบครึ่งปีเมื่อเทียบกับเป้าหมายให้พนักงานรับทราบ และกำหนดให้มีหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบในการสื่อสาร เพื่อให้มีการแบ่งปันและได้รับข้อมูลที่จำเป็นทั่วทั้งองค์กร ช่วยให้ผู้บุคลากรได้รับทราบความคาดหวังที่ชัดเจนจากผู้บริหารระดับสูงว่าการควบคุมเป็นเรื่องสำคัญและเป็นความรับผิดชอบของทุกคน โดยเปิดโอกาสให้พนักงานสามารถเสนอความคิดเห็นผ่านเว็บบอร์ดในโซเชียล อินทราเน็ต และผ่านตัวแทน (People champion) ของแต่ละสายงานได้ เมื่อพนักงานพบเห็นการกระทำผิดและการทำทุจริต สามารถแจ้งข้อมูลผ่าน “นกหวีดฮอตไลน์” 3333 หรือแจ้งไปยังคณะกรรมการตรวจสอบที่ AuditCommittee@ais.co.th โดยพนักงานจะได้รับการคุ้มครองภายใต้นโยบายการให้ข้อมูลการกระทำผิดและการทุจริต การสอบสวนและการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูล

	นอกจากนี้ ยังจัดให้มีช่องทางการสื่อสารผ่านระบบ Board Portal และสำนักเลขานุการบริษัท ให้กับคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการชุดย่อย
15. องค์การมีระบบการสื่อสารเพื่อรับและส่งข้อมูลกับบุคคลภายนอกเช่น ลูกค้า คู่ค้า ผู้ถือหุ้น หน่วยงานกำกับดูแล เป็นต้น โดยมีการเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม รวมทั้งกำหนดให้มีช่องทางการสื่อสารลับเฉพาะหรือนิรนาม	มอบหมายหน่วยงานที่รับผิดชอบการติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอกอย่างชัดเจนตามกลุ่มของผู้มีส่วนได้เสีย โดยบริษัทมีกลไกในการติดตามการแก้ไขความผิดปกติหรือข้อร้องเรียนต่างๆ ที่ได้รับจากทุกช่องทาง ซึ่งท่านสามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จากรายงานประจำปี 2560 หน้า 309-310 กำหนดให้มีช่องทางการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดหรือการทำทุจริตที่อาจเกี่ยวข้องกับเอไอเอสและบริษัทในเครือได้อย่างปลอดภัยไปยังคณะกรรมการบริษัท ผ่านทางคณะกรรมการตรวจสอบที่ AuditCommittee@ais.co.th โดยมีการประชาสัมพันธ์อยู่บนเว็บไซต์องค์กรและรายงานประจำปี ซึ่งผู้แจ้งข้อมูลจะได้รับการคุ้มครองตามนโยบายการรับแจ้งข้อมูลการกระทำผิดและการทำทุจริต การสอบสวนและการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูล
องค์ประกอบที่ 5 ระบบติดตาม	
16. องค์การมีกระบวนการติดตามว่าระบบการควบคุมภายในกำลังดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง โดยประกอบด้วย กลไกการติดตามอย่างต่อเนื่องภายในระบบงานเอง และกลไกการติดตามเป็นระยะจากผู้ตรวจสอบที่เป็นอิสระ โดยผู้รับผิดชอบการติดตามมีความรู้ความสามารถที่เพียงพอ	ผู้บริหารและหัวหน้างานของเอไอเอสกำหนดกลไกต่างๆ ในการติดตามประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายใน เช่นการประชุมติดตาม และการสอบทานข้อมูลระดับความผิดปกติ เป็นต้น หน่วยงานตรวจสอบภายใน และผู้สอบบัญชีภายนอก เป็นหน่วยงานหลักในการติดตามประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายในอย่างเป็นอิสระ โดยมีการปรับเปลี่ยนแผนการติดตามเป็นประจำทุกปี เพื่อให้สอดคล้องกับระดับความเสี่ยง รูปแบบธุรกิจและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ในการประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 2/2561 เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2561 ได้มีการประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในโดยใช้แบบประเมินตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กำหนด โดยผลสรุปว่าบริษัทมีระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสม มีประสิทธิผลเพียงพอต่อการดำเนินธุรกิจ คณะกรรมการตรวจสอบได้มีการรายงานการสอบทานระบบการควบคุมภายใน ระบบการบริหารความเสี่ยงของเอไอเอสและบริษัทย่อยให้คณะกรรมการบริษัทรับทราบทุกไตรมาส ผู้สอบบัญชีภายนอกของบริษัท คือ บริษัท ดีลอยท์ ทูช โธมัส ไซยัค สอบบัญชี ได้ประเมินประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายในของปี 2560 และให้ความเห็นว่าบริษัทมีระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิผลเพียงพอและเหมาะสม

17. องค์การมีกระบวนการจัดลำดับความสำคัญและสื่อสารความผิดปกติที่ตรวจพบไปยังผู้รับผิดชอบ ผู้บริหาร และคณะกรรมการบริษัท เพื่อให้มีการวิเคราะห์หาต้นเหตุที่แท้จริงและมีการจัดการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ฝ่ายจัดการมีกลไกติดตามความคืบหน้าของการดำเนินการแก้ไข	เมื่อพบข้อบกพร่องของระบบการควบคุมภายในที่มีสาระสำคัญ ฝ่ายจัดการจะมีการวิเคราะห์หาต้นเหตุของข้อบกพร่อง และกำหนดผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการแก้ไขอย่างทันท่วงที คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดเกณฑ์ของระดับความผิดปกติที่ฝ่ายจัดการและหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องสื่อสารให้คณะกรรมการทราบทันทีอย่างชัดเจน เช่น ประเด็นที่มีมูลค่าความเสียหายจำนวนมาก กระทบต่อชื่อเสียงของบริษัท การฝ่าฝืนกฎหมาย การไม่ปฏิบัติตามมาตรการควบคุมที่สำคัญ หรือประเด็นที่อาจเกิดจากการทุจริต เป็นต้น หน่วยงานตรวจสอบภายใน และหน่วยงานอื่นที่ได้รับมอบหมายมีหน้าที่ติดตามความคืบหน้าการแก้ไขของฝ่ายจัดการต่อความผิดปกติที่ตรวจพบ และรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบจนกว่าจะมีการแก้ไขเสร็จสิ้น

การตรวจสอบภายใน

ประวัติหัวหน้าคณะผู้บริหารงานตรวจสอบภายใน

นางสุวิมล กุลเล็ค

ดำรงตำแหน่งหัวหน้าคณะผู้บริหารงานตรวจสอบภายใน ได้รับการแต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2542

คุณวุฒิการศึกษาสูงสุด

ปริญญาโท MBA Track Management Information System, Oklahoma City University, ประเทศสหรัฐอเมริกา

คุณวุฒิทางวิชาชีพ

- Certified Public Accountant (2528)
- Certified Internal Auditor (2543)
- Certificate in Risk Management Assurance (2556)

การผ่านหลักสูตรอบรม

ของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

- หลักสูตร Director Certification Program (DCP) ของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) ในปี 2553
- หลักสูตร HARVARD LEADERSHIP DEVELOPMENT PROGRAM

ประสบการณ์ทำงานในระยะ 5 ปี

- หัวหน้าคณะผู้บริหารงานตรวจสอบภายใน บมจ. แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส ตั้งแต่ปี 2542
- อาจารย์พิเศษ และวิทยากรด้านระบบการควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายใน ของสภาวิชาชีพบัญชี และมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ตั้งแต่ปี 2552 จนถึงปัจจุบัน

หน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้าคณะผู้บริหารงานตรวจสอบภายในและหน่วยงานตรวจสอบภายใน

1. หัวหน้าคณะผู้บริหารงานตรวจสอบภายในรายงานตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งกำกับดูแลให้หน่วยงานตรวจสอบภายในปฏิบัติงานอย่างเป็นอิสระ เที่ยงธรรม มีจรรยาบรรณ และปฏิบัติหน้าที่เยี่ยงมืออาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพการตรวจสอบภายใน และรายงานต่อประธานเจ้าหน้าที่บริหารในด้านงานบริหารหน่วยงาน
2. หน่วยงานตรวจสอบภายในเป็นหน่วยงานที่มีความอิสระ โดยในปฏิบัติงานภายใต้กฎบัตรของหน่วยงานตรวจสอบภายในซึ่งได้กำหนดภารกิจ ขอบเขตการปฏิบัติงาน อำนาจ และหน้าที่ความรับผิดชอบ และแนวทางการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน โดยมีการทบทวนให้เหมาะสมอยู่เสมอ
3. หน่วยงานตรวจสอบภายในทำหน้าที่ให้ความเชื่อมั่น (Assurance Service) และให้คำปรึกษา (Consulting Service) โดยการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายใน ระบบการบริหารความเสี่ยง และการกำกับดูแลกิจการ เพื่อสนับสนุนให้บริษัทสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายทางธุรกิจ
4. หน่วยงานตรวจสอบภายในจัดทำแผนการตรวจสอบภายในประจำปี สอดคล้องกับทิศทางการกลยุทธ์ของบริษัท ระดับความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไป และการสั่งการของคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งเป็นไปตามหลักการใช้ความเสี่ยงเป็นพื้นฐาน (Risk-based approach) ที่มุ่งเน้นความเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ วัตถุประสงค์และกลยุทธ์ของบริษัท โดยในปี 2560

แผนงานตรวจสอบภายในมุ่งเน้นเรื่อง กระบวนการจัดซื้อทุกระบบงานที่มีมูลค่าสูง เช่น งานวิศวกรรม งานขายและการตลาด งานบริการและบริหารลูกค้า, การตรวจสอบการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ ตลอดจนการตรวจสอบด้านการป้องกันทุจริต โดยแผนการตรวจสอบได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการตรวจสอบ และหน่วยงานตรวจสอบภายในมีหน้าที่รายงานผลการตรวจสอบและติดตามผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่พบจากการตรวจสอบให้แก่คณะกรรมการตรวจสอบเพื่อพิจารณาอย่างสม่ำเสมอ

5. นอกจากนี้ หน่วยงานตรวจสอบภายในยังปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อสนับสนุนให้คณะกรรมการตรวจสอบสามารถดำเนินการตามที่คณะกรรมการบริษัทได้มอบหมาย และปฏิบัติหน้าที่ในการรับข้อร้องเรียนการกระทำผิดและการทำทุจริตจากพนักงานภายในและบุคคลภายนอก ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตรวจสอบข้อเท็จจริงเป็นไปตาม นโยบายการรับแจ้งข้อมูลการกระทำผิดและการทำทุจริต การสอบสวนและการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูล และรายงานผลให้คณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาทุกเดือน
6. นอกเหนือจากกิจกรรมการตรวจสอบภายใน หัวหน้าคณะผู้บริหารงานตรวจสอบภายในยังปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ เช่นการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ฝ่ายจัดการ ในด้านการควบคุมภายใน ด้านการบริหารความเสี่ยง ด้านจริยธรรมธุรกิจ ด้านความปลอดภัยของระบบสารสนเทศ เป็นต้น ทั้งนี้คณะกรรมการอิสระกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่อื่นที่นอกเหนือจากการตรวจสอบภายในของหัวหน้าคณะผู้บริหารงานตรวจสอบภายในเพื่อป้องกันการบั่นทอนความเป็นอิสระจากฝ่ายจัดการ
7. หน่วยงานตรวจสอบภายในยึดถือกรอบโครงสร้างการปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายในตามมาตรฐานสากล และมีการทบทวนกฎบัตรและคู่มือการปฏิบัติงานตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ โดยมีการประเมินคุณภาพการตรวจสอบภายใน โดยการประเมินด้วยตนเองเป็นประจำทุกปี และได้รับการประเมินโดยองค์กรอิสระจากภายนอกทุก 5 ปี ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบว่าหน่วยงานได้ปฏิบัติงานเพิ่มมูลค่าให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียและพัฒนาองค์กรสู่ความยั่งยืน โดยส่งเสริมให้บริษัทมีระบบการควบคุมภายใน ระบบการบริหารความเสี่ยง และระบบการกำกับดูแลที่ดี ซึ่งผลการประเมินครั้งที่ 2 ในปี 2559 โดยบริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิไชย (KPMG) ซึ่งสรุปผลการประเมินในไตรมาส 1 ปี 2560 พบว่าหน่วยงานตรวจสอบภายในของเอไอเอสได้ปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากล และมีคุณภาพในระดับมาตรฐานเมื่อเทียบกับหน่วยงานตรวจสอบภายในอื่นทั่วโลกที่เป็นมืออาชีพ

กิจกรรมตรวจสอบภายในในปีที่ผ่านมา และแผนงานในอนาคต

1. การสนับสนุนฝ่ายจัดการนำระบบการควบคุมภายในมาปรับใช้อย่างมีประสิทธิภาพและกระตุ้นให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานด้วยตนเอง

ในปี 2560 หน่วยงานตรวจสอบภายในมีการปฏิบัติงานมุ่งเน้นการประเมินให้มีความเชื่อมั่นต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายในและให้คำปรึกษา

ชากระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารรายได้และค่าใช้จ่ายของบริษัท ตามแผนการตรวจสอบภายในประจำปีที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการตรวจสอบ นอกจากนี้หน่วยงานส่งเสริมให้เอไอเอสและบริษัทย่อยมีความเข้าใจและสามารถนำระบบการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO 2013 และแนวทางการป้องกันความเสี่ยง 3 ระดับ (Three Line of Defense) มาปรับใช้อย่างจริงจังและมีประสิทธิผล โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ร่วมกับฝ่ายจัดการเพื่อหาแนวทางจัดการประเด็นข้อบกพร่องของระบบการควบคุมภายในจำนวน 12 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมการประชุมประมาณ 340 ราย เป็นการสนับสนุนให้ฝ่ายจัดการเป็นผู้ตรวจสอบการปฏิบัติงานด้วยตนเอง (Self-Business Audit) ตามหลักการ การประเมินการควบคุมภายในด้วยตนเอง (Control Self-Assessment)

2. ปรับเปลี่ยนกระบวนการตรวจสอบภายในเพื่อปรับตัวเข้าสู่ยุคดิจิทัล

หน่วยงานตรวจสอบภายในได้เริ่มพัฒนาระบบการตรวจสอบโดยใช้ Digital Automation Audit ขึ้นเพื่อให้ระบบสารสนเทศสามารถปฏิบัติงานวิเคราะห์ข้อมูลจากฐานข้อมูลต่าง ๆ ของบริษัทแทนเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในโดยใช้ Big Data Analysis เพื่อให้กิจกรรมการตรวจสอบภายในมีความรวดเร็วและแม่นยำมากยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถขยายงานตรวจสอบภายในให้ครอบคลุมกระบวนการสำคัญขององค์กรได้มากยิ่งขึ้น

3. สร้าง Risk Center เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพงานตรวจสอบ

นอกจากนี้หน่วยงานตรวจสอบภายในมุ่งเน้นการสร้างความตระหนักเรื่องการบริหารความเสี่ยงให้กับพนักงานโดยการสร้าง Risk Center รวบรวมและวิเคราะห์ประเด็นความเสี่ยงสำหรับการวางแผนการตรวจสอบในงานที่มีความเสี่ยงสูง ทั้งความเสี่ยงจากการดำเนินงาน และความเสี่ยงด้านทุจริต โดยนำแนวทางการบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการตามแนวทาง COSO ERM 2017 และ Fraud Risk Management Policy มาปรับใช้และกระตุ้นให้พนักงานเข้าใจในการหาแนวทางควบคุมเชิงป้องกัน

4. ปรับเปลี่ยนบทบาทสู่การเป็น Trusted Advisor

ในปี 2561 หน่วยงานตรวจสอบภายในเสนอแผนการตรวจสอบจำนวน 221 งาน เพิ่มลักษณะงานให้คำปรึกษามากขึ้น ครอบคลุมการสอบทานให้ครบทุกระบบงานทั้งด้านประกันรายได้ (Revenue Assurance) ด้านรายจ่าย รวมถึงการปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ข้อบังคับของหน่วยงานกำกับดูแล เช่น ระบบงานพัฒนาสินค้าและงานขายสินค้ากลุ่มลูกค้าองค์กร ระบบงานขายและการตลาด ระบบ Billing และการจัดเก็บเงิน ระบบงานวิศวกรรม ระบบการจ่ายเงิน การบริหารช่องทางจำหน่าย งานบริการและการบริหารลูกค้า การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของ กสทช. ตลอดจนระบบงานสนับสนุน เป็นต้น โดยการใช้ Digital Automation เป็นเครื่องมือการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนการปฏิบัติงาน และหลักการ Self-Business Audit เป็นพื้นฐานการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น เพื่อมุ่งไปสู่การเป็น Trusted Advisor ตาม Internal Audit Roadmap

การฝึกอบรมและพัฒนาด้านการตรวจสอบภายใน

1. ติดตามความรู้ แนวปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานสากลที่ทันสมัย ที่มีการประกาศใหม่นำมาปรับใช้ในการทำงาน

เพื่อพัฒนาวิชาชีพงานตรวจสอบภายในของบริษัทให้ทันสมัย หน่วยงานตรวจสอบภายในจึงได้มีการติดตามแนวปฏิบัติด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ระบบการควบคุมภายใน ระบบการบริหารความเสี่ยง ระบบการกำกับดูแลที่ดี และแนวปฏิบัติอื่นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท ของสถาบันวิชาชีพชั้นนำทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบของบริษัทให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและทันสมัย ในปี 2560 หน่วยงานตรวจสอบภายในอยู่ระหว่างการศึกษาการบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการตามแนวทาง COSO ERM 2017 ที่ได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2560 เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานตามแผนงานตรวจสอบปี 2561 ต่อไป

2. ส่งเสริมการปฏิบัติงานแบบบูรณาการ (Integrated Audit) และค่านิยมการสร้างสรรค์แนวทางการตรวจสอบรูปแบบใหม่ๆ

หน่วยงานตรวจสอบภายในส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของทีมงานตรวจสอบภายในให้สามารถตรวจสอบได้ทุกด้าน (Integrated Audit) และมีการมุ่งเน้นพัฒนาให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในมีค่านิยมในการสร้างสรรค์แนวทางการตรวจสอบรูปแบบใหม่ๆ ที่มีประสิทธิผลยิ่งขึ้นอยู่เสมอ

3. การพัฒนาตนเองตามกรอบแนวทางการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านตรวจสอบภายใน

หน่วยงานตรวจสอบภายในสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะที่จำเป็นสอดคล้องกับการปฏิบัติงาน ในปีที่ผ่านมา ได้จัดทำแผนพัฒนาพนักงานตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของงานตรวจสอบภายใน อ้างอิงตามกรอบการพัฒนาความรู้และความสามารถ ของ The Institute of Internal Auditors (The IIA) แบ่งเป็น

3.1 ความรู้ความสามารถพื้นฐานการปฏิบัติงานตรวจสอบ Core Competency

3.2 ความรู้ความสามารถเฉพาะบทบาทหน้าที่ Essential Competency

โดยตั้งเป้าหมายให้พนักงานแต่ละคนได้รับการอบรมเฉลี่ยปีละ 11 วัน ตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้

4. การได้รับวุฒิบัตรวิชาชีพตรวจสอบหรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างมืออาชีพด้านงานตรวจสอบภายใน

นอกจากนี้มีการกระตุ้นและสนับสนุนให้พนักงานเกิดความเชี่ยวชาญด้านวิชาชีพตรวจสอบภายในเยี่ยงมืออาชีพด้วยการสอบวุฒิบัตรทางวิชาชีพตรวจสอบหรือวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้อง ในปี 2560 กำหนดเป้าหมายให้พนักงานได้รับวุฒิบัตรวิชาชีพเป็นร้อยละ 50 ของจำนวนพนักงานในหน่วยงาน ปัจจุบันบริษัทมีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในที่มีวุฒิบัตรทางวิชาชีพต่างๆ รวม 15 คน จากเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในทั้งหมด 57 คน คิดเป็นร้อยละ 26

วุฒิบัตร	รายละเอียดหลักสูตรโดยสังเขป	จำนวนเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในที่ได้รับการรับรอง (คน)
ประกาศนียบัตรผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาต (Certified Internal Auditor)	เป็นประกาศนียบัตรวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน ซึ่งทดสอบความรู้ด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน และความเข้าใจในงานตรวจสอบภายใน ความเสี่ยง และเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในปัจจุบัน	7
ประกาศนียบัตรผู้ตรวจสอบระบบสารสนเทศ (Certified Information System Auditor)	เป็นวุฒิบัตรสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพด้านการตรวจสอบควบคุม และรับรองระบบการรักษาความปลอดภัยของระบบสารสนเทศ ที่ต้องการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพให้เป็นที่รับรู้ต่อบุคคลในวงการในระดับสากล	5
ประกาศนียบัตรผู้เชี่ยวชาญระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยข้อมูลคอมพิวเตอร์ (Certified	เป็นประกาศนียบัตรสำหรับผู้ที่มีความเข้าใจศาสตร์ด้านการรักษาความปลอดภัยทั้ง 10 ด้าน เรียกว่า CBK หรือ “Common Body of Knowledge” ได้แก่ Access Control,	1

Information Systems Security Professional)	Telecom & Network Security, Application & System Development Security, Security Management, Cryptography, Security Management, Operation Security, Business Continuity Planning & Disaster Recovery Planning, Law Investigation & Ethic และ Physical Security	
ประกาศนียบัตรผู้ประเมินความเสี่ยง (Certification in Risk Management Assurance)	ประกาศนียบัตรที่ออกแบบสำหรับผู้ตรวจสอบภายในหรือเจ้าหน้าที่บริหารความเสี่ยงที่มีหน้าที่รับผิดชอบและประสบการณ์ในการให้ความเชื่อมั่นด้านการบริหารความเสี่ยง กระบวนการกำกับดูแล การให้ความเชื่อมั่นด้านคุณภาพ หรือการประเมินการควบคุมด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการประเมินสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลองค์กร และการประเมินความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร รวมถึงการให้คำปรึกษาและการให้ความเชื่อมั่นในเรื่องดังกล่าว	10
ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Certified Public Accountant)	ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ได้รับการขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาต เป็นผู้ที่มีความรู้ด้านวิชาการบัญชี การสอบบัญชี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี ความรู้เรื่องระบบสารสนเทศ การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี	5
ผู้ตรวจสอบการทุจริตรับอนุญาตสากล (Certified Fraud Examiners)	เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการทุจริต (Fraud Knowledge) ทักษะการตรวจสอบ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ทักษะการตรวจสอบ ทักษะการสื่อสาร และความรู้ด้านเทคโนโลยี	1
ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (Tax Auditor)	เป็นผู้ที่มีความรู้วิชาการบัญชี วิชาการสอบบัญชี และความรู้เกี่ยวกับประมวลรัษฎากร ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	1
ผู้ตรวจ/ผู้นำการตรวจมาตรฐาน ISO/IEC 27001:2013 ระบบบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยสำหรับสารสนเทศ (Information Security Management Systems Auditor/Lead Auditor: ISO/IEC 27001:2013)	ใบประกาศนียบัตรรับรอง มาตรฐานสำหรับผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในข้อกำหนดในมาตรฐานระบบการบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยสำหรับสารสนเทศ ISO/IEC 27001:2013 รวมถึงหลักการปฏิบัติเพื่อรักษาความมั่นคงปลอดภัยสำหรับสารสนเทศ และหลักการพื้นฐานของการตรวจประเมินต่างๆ เพื่อดำเนินการตรวจสอบกระบวนการตามมาตรฐาน ISO27001:2013	4

ผู้ตรวจ/ผู้นำการตรวจมาตรฐาน ISO/IEC 22301:2012 ระบบบริหาร จัดการความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Management System Auditor/Lead Auditor : ISO 22301:2012)	ใบประกาศนียบัตรรับรอง มาตรฐานสำหรับผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจและจัดลำดับความสำคัญภัยคุกคามต่อธุรกิจ ตามมาตรฐานสากลเพื่อความต่อเนื่องทางธุรกิจ และเพื่อ ดำเนินการตรวจสอบกระบวนการตามมาตรฐาน ISO 22301:2012	1

โดยเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในอีกจำนวนหนึ่งอยู่ระหว่างการพัฒนาให้ได้รับวุฒิปัตร CIA CISA CRMA และ CFE เพิ่มขึ้น
อย่างต่อเนื่องเพื่อสนับสนุนงานตรวจสอบภายในแบบมืออาชีพตามมาตรฐานสากล

12. รายการระหว่างกัน

บริษัทและบริษัทย่อยได้มีการตกลงเข้าทำรายการกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน โดยรายการดังกล่าวเป็นรายการตามธุรกิจปกติของบริษัทและบริษัทย่อย และเป็นไปตามเงื่อนไขการค้าทั่วไป

เพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดในพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2551) มาตรา 89/12 (1) คณะกรรมการบริษัทได้อนุมัติในหลักการเมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2551 ให้ฝ่ายจัดการมีอำนาจเข้าทำรายการระหว่างกันที่มีเงื่อนไขการค้าทั่วไปหากธุรกรรมเหล่านั้นมีข้อตกลงทางการค้าในลักษณะเดียวกับที่วิญญูชนจะพึงกระทำกับคู่สัญญาทั่วไปในสถานการณ์เดียวกัน ด้วยอำนาจต่อรองทางการค้าที่ปราศจากอิทธิพลในการที่ตนมีสถานะเป็นกรรมการผู้บริหาร หรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง

ขั้นตอนการอนุมัติการทำรายการระหว่างกันนั้น บริษัทจะยึดแนวปฏิบัติเช่นเดียวกันกับการทำรายการอื่นๆ ทั่วไป โดยมีการกำหนดอำนาจของผู้มีสิทธิอนุมัติตามวงเงินที่กำหนด นอกจากนั้น คณะกรรมการตรวจสอบยังทำหน้าที่เป็นผู้สอบทานการทำรายการระหว่างกันของบริษัทและบริษัทย่อยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันเป็นประจำทุกไตรมาส เพื่อขจัดความขัดแย้งทางผลประโยชน์อย่างรอบคอบ โดยยึดถือประโยชน์ของบริษัทโดยรวมเป็นสำคัญ

สำหรับงวดบัญชีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทและบริษัทย่อยมีรายการกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน โดยผู้ตรวจสอบบัญชีของบริษัทได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินที่ตรวจสอบและคณะกรรมการตรวจสอบทำหน้าที่สอบทานแล้ว และมีความเห็นว่ารายการระหว่างกันทุกรายการเป็นการทำรายการอย่างสมเหตุสมผลและเป็นไปในทางการค้าปกติ โดยบริษัทได้คิดราคาซื้อ-ขายสินค้า และบริการกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันด้วยราคาที่สมเหตุสมผล มีการเปรียบเทียบกับราคากลางของตลาดในธุรกิจนั้นๆ แล้ว โดยมีเงื่อนไขต่างๆ ตามปกติธุรกิจโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ความสัมพันธ์กับบริษัท	ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการระหว่างกันสำหรับงวดสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2560 (ล้านบาท)		เหตุผลและความจำเป็นของการทำรายการ
			งบการเงินเฉพาะ	งบการเงินรวม	
1. บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) (อินทัช)/ ประกอบธุรกิจโฮลดิ้งส์ ด้วยการเข้าถือหุ้นและลงทุนในธุรกิจโทรคมนาคม สื่อ และเทคโนโลยี	อินทัชเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ของบริษัท ในสัดส่วนร้อยละ 40.45 - กรรมการบริษัทร่วมกัน: 1. นายสมประสงค์ บุญยะชัย 2. นางสาวจิ้น โล เจริญ จง 3. นายกานต์ ตระกูลฮุน	<u>ขายสินค้าและบริการ</u> 1. รายได้จากการให้บริการ 2. รายได้อื่น 3. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น <u>ซื้อสินค้าและบริการ</u> 1. ค่าเช่าและค่าบริการอื่น 2. ดอกเบี้ยจ่าย 3. หุ้นกู้	- 1.11 0.48	0.91 1.50 1.54	บริษัทย่อยให้บริการและจำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่แก่อินทัช โดยเรียกเก็บค่าบริการและจำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอัตราเดียวกันกับลูกค้าทั่วไป บริษัทย่อยชำระค่าบริการให้แก่อินทัชในอัตราเดียวกันกับการจ่ายให้ผู้ให้บริการรายอื่น และบริษัทย่อยชำระดอกเบี้ยจ่ายจากหุ้นกู้ระยะยาวให้แก่อินทัช
2. บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) (ไทยคม)/ ประกอบธุรกิจให้บริการเช่าช่องสัญญาณดาวเทียมรายเดียวในประเทศไทย	ไทยคมเป็นบริษัทย่อยของอินทัช ซึ่งอินทัชเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ของบริษัท - กรรมการบริษัทร่วมกัน: นายสมประสงค์ บุญยะชัย	<u>ขายสินค้าและบริการ</u> 1. รายได้จากการให้บริการ 2. รายได้อื่น 3. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น <u>ซื้อสินค้าและบริการ</u> 1. ค่าเช่าและค่าบริการอื่น 2. ซื้อสินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์อื่น 3. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	- - -	1.40 0.48 0.13 59.93 0.02 6.38	บริษัทย่อยให้บริการโทรศัพท์ทั้งในประเทศ และระหว่างประเทศ และจำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่แก่ไทยคม โดยเรียกเก็บค่าบริการและจำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอัตราเดียวกันกับลูกค้าทั่วไป บริษัทย่อยต้องชำระค่าตอบแทนในอัตรา 1,400,000 USD/ปี สำหรับเช่าช่องสัญญาณดาวเทียม (Transponder) บนดาวเทียมไทยคม 7 แก่ไทยคม สัญญามีผลถึงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2563 โดยบริษัทย่อยชำระค่าบริการอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียม และใช้พื้นที่สำหรับติดตั้งอุปกรณ์ดาวเทียม โดยชำระค่าเช่าและค่าบริการในอัตราเทียบเคียงกับลูกค้าทั่วไป

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ความสัมพันธ์กับบริษัท	ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการระหว่างกันสำหรับงวด สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2560 (ล้านบาท)		เหตุผลและความจำเป็น ของการทำรายการ
			งบการเงินเฉพาะ	งบการเงินรวม	
3. บริษัท เทเลอินโฟ มีเดีย จำกัด (ทีเอ็มซี)/ ประกอบธุรกิจให้บริการที่มี ความเชี่ยวชาญในการจัดทำ เนื้อหาและช่วยค้นหาข้อมูล ต่างๆ รวมทั้งการให้บริการคอล เซ็นเตอร์	ทีเอ็มซีเป็นบริษัทย่อยทางอ้อม ของอินทัช ซึ่งอินทัชเป็นผู้ถือหุ้น รายใหญ่ของบริษัท	<u>ขายสินค้าและบริการ</u> 1. รายได้จากการให้บริการ 2. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	- -	1.06 0.26	บริษัทย่อยให้บริการแก่ทีเอ็มซี โดยเรียกเก็บค่าบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ในอัตราเดียวกันกับลูกค้าทั่วไป บริษัทย่อยว่าจ้างทีเอ็มซีจัดทำข้อมูลสำหรับบริการเสริมของ โทรศัพท์เคลื่อนที่ เช่น การจัดหาข้อมูลทางโหราศาสตร์ ข้อมูลสลากกินแบ่งรัฐบาล และ บริการบันเทิงต่างๆ ผ่าน SMS และบริษัทย่อยชำระค่าบริการเสริม (Content) ใน อัตราร้อยละของรายได้ที่บริษัทได้รับ โดยชำระค่าบริการเป็น รายเดือน รวมทั้งค่าบริการคอลเซ็นเตอร์แก่ทีเอ็มซี ในอัตรา เดียวกันกับการจ่ายให้ผู้บริการรายอื่น
		<u>ซื้อสินค้าและบริการ</u> 1. ค่าเช่าและค่าบริการอื่น 2. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	- -	61.79 11.15	

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ความสัมพันธ์กับบริษัท	ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการระหว่างกันสำหรับงวดสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2560 (ล้านบาท)		เหตุผลและความจำเป็นของการทำรายการ
			งบการเงินเฉพาะ	งบการเงินรวม	
4. บริษัท ไอ.ที. แอปพลิเคชันส์ แอนด์ เซอร์วิส จำกัด (ไอทีเอเอส)/ ประกอบธุรกิจให้บริการเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมและการดูแลจัดการระบบ SAP มีบริการที่ดี รวดเร็ว และราคาสัมเหตุสมผล	ไอทีเอเอสเป็นบริษัทย่อยของอินทัช ซึ่งอินทัชเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท	<u>ขายสินค้าและบริการ</u> 1. รายได้จากการให้บริการ 2. รายได้อื่น 3. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น <u>ซื้อสินค้าและบริการ</u> 1. ค่าเช่าและค่าบริการอื่น 2. ซื้อสินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์อื่น 3. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	- - - - - -	0.75 0.08 0.01 81.86 24.46 14.50	บริษัทย่อยให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แก่ไอทีเอเอส โดยเรียกเก็บค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอัตราเดียวกันกับลูกค้าทั่วไป บริษัทย่อยว่าจ้างไอทีเอเอสในการดูแลจัดการและพัฒนา ระบบ SAP รวมถึงการบำรุงรักษาระบบ โดยบริษัทย่อยชำระค่าที่ปรึกษาขึ้นอยู่กับลักษณะงานและระดับของที่ปรึกษาและค่าพัฒนาระบบแก่ไอทีเอเอสโดยเป็นอัตราเทียบเคียงกับราคาของบริษัทที่ปรึกษาระบบ SAP รายอื่น
5. กลุ่มบริษัท SingTel Strategic Investments Private Limited (SingTel)/ ประกอบธุรกิจโฮลดิ้งส์ ด้วยการเข้าถือหุ้นและลงทุนในธุรกิจอื่น ๆ	SingTel เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท ในสัดส่วนร้อยละ 23.32	<u>ขายสินค้าและบริการ</u> 1. รายได้จากการให้บริการ 2. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น <u>ซื้อสินค้าและบริการ</u> 1. ค่าเช่าและค่าบริการอื่น 2. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	- - - -	41.80 25.98 139.26 20.96	บริษัทย่อยทำสัญญาบริการข้ามแดนอัตโนมัติระหว่างประเทศ (IR) กับบริษัทในกลุ่ม SingTel โดยเรียกเก็บค่าบริการ IR ในอัตราเดียวกันกับผู้ให้บริการรายอื่นและค่าบริการเสริม(Content)ในอัตราเดียวกันกับผู้ให้บริการข้อมูลรายอื่น บริษัทย่อยทำสัญญาบริการโครงข่ายโทรคมนาคมระหว่างประเทศ(IPLC) ,ค่า IR โดยชำระค่า IPLC, ค่า IR ในอัตราเดียวกันกับผู้ให้บริการรายอื่น และชำระค่าบริการเสริม(Content) ในอัตราเดียวกันกับผู้ให้บริการข้อมูลรายอื่น

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ความสัมพันธ์กับบริษัท	ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการระหว่างกันสำหรับงวด สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2560 (ล้านบาท)		เหตุผลและความจำเป็น ของการทำรายการ
			งบการเงินเฉพาะ	งบการเงินรวม	
6. บริษัท ซีเอส ล็อกซ์ อินโฟ จำกัด (มหาชน) (ซีเอสแอล)/ * ประกอบธุรกิจเป็นผู้ให้บริการ ทางด้านอินเทอร์เน็ต ซึ่งสามารถ เชื่อมต่อข้อมูลภายในประเทศ ผ่านโครงข่ายไปยังผู้ใช้บริการทั่ว โลก	ซีเอสแอลเป็นบริษัทย่อยทางอ้อม ของอินทัช ซึ่งอินทัชเป็นผู้ถือหุ้น ใหญ่ของบริษัท	<u>ขายสินค้าและบริการ</u> 1. รายได้จากการให้บริการ 2. รายได้อื่น 3. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น <u>ซื้อสินค้าและบริการ</u> 1. ค่าเช่าและค่าบริการอื่น 2. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	- - - - -	13.60 6.79 2.13 4.52 2.05	บริษัทย่อยให้บริการและจำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ และให้ เช่าอุปกรณ์และบริการเกี่ยวกับ Datanet แก่ซีเอสแอล โดย บริษัทย่อยเรียกเก็บค่าบริการและจำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ในอัตราเดียวกันกับลูกค้าทั่วไป บริษัทย่อยว่าจ้างซีเอสแอลในการให้บริการด้านอินเทอร์เน็ต โดยเชื่อมโยงผ่านโครงข่ายทั้งภายในประเทศและ ต่างประเทศ โดยชำระค่าบริการแก่ซีเอสแอล ในอัตรา เดียวกันกับการจ่ายให้ผู้ให้บริการรายอื่น
7. บริษัท เอดี เวนเจอร์ จำกัด (มหาชน) (เอดีวี)/* ประกอบธุรกิจให้บริการออกแบบ เว็บไซต์ และมีความหลากหลาย ของเนื้อหา ซึ่งตรงกับ ความ ต้องการของบริษัทและบริษัทย่อย	เอดีวีเป็นบริษัทย่อยทางอ้อมของ อินทัช ซึ่งอินทัชเป็นผู้ถือหุ้นราย ใหญ่ของบริษัท	<u>ขายสินค้าและบริการ</u> 1. รายได้จากการให้บริการ 2. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น <u>ซื้อสินค้าและบริการ</u> 1. ค่าเช่าและค่าบริการอื่น 2. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	- - - -	0.50 0.01 143.74 17.95	บริษัทย่อยให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แก่เอดีวี โดยเรียกเก็บ ค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอัตราเดียวกันกับลูกค้าทั่วไป บริษัทย่อยว่าจ้างเอดีวีในการให้บริการเสริม(Content, VAS) บนสมาร์ตโฟนแก่ลูกค้า เช่นเกมส์ เสี่ยงรอสายและบริการ อื่นๆ โดยบริษัทย่อยชำระค่าบริการเสริม (Content) ให้แก่เอ ดีวี ในอัตราร้อยละของรายได้ที่บริษัทได้รับ ซึ่งเป็นอัตรา เดียวกันกับผู้ให้บริการข้อมูลรายอื่น

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ความสัมพันธ์กับบริษัท	ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการระหว่างกันสำหรับงวด สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2560 (ล้านบาท)		เหตุผลและความจำเป็น ของการทำรายการ
			งบการเงินเฉพาะ	งบการเงินรวม	
8. บริษัท ดีทีวี เซอร์วิส จำกัด (ดีทีวี)/ ประกอบธุรกิจให้บริการสื่อโฆษณา บริการขายเนื้อหา (Content) ผ่านช่องสัญญาณจานดาวเทียม รวมถึงเป็นผู้จำหน่ายอุปกรณ์ จานรับสัญญาณดาวเทียม	ดีทีวีเป็นบริษัทย่อยทางอ้อมของอินทัช ซึ่งอินทัชเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท	<u>ขายสินค้าและบริการ</u> 1. รายได้จากการให้บริการ 2. รายได้อื่น 3. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	- - -	0.06 0.04 0.04	บริษัทย่อยให้บริการและจำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่แกดีทีวี โดยเรียกเก็บค่าบริการและจำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอัตราเดียวกันกับลูกค้าทั่วไป
9. บริษัท ลาว เทเลคอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด (แอลทีซี)/ ประกอบธุรกิจโทรคมนาคมในประเทศไทย ให้บริการโทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์เคลื่อนที่ บริการอินเทอร์เน็ต และบริการข้ามแดนอัตโนมัติระหว่างประเทศ	แอลทีซีเป็นบริษัทย่อยทางอ้อมของอินทัช ซึ่งอินทัชเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท	<u>ขายสินค้าและบริการ</u> 1. รายได้จากการให้บริการ 2. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น <u>ซื้อสินค้าและบริการ</u> 1. ค่าเช่าและค่าบริการอื่น 2. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	- - - -	14.32 26.69 5.91 0.39	บริษัทย่อยร่วมมือกับแอลทีซีในการให้บริการข้ามแดนอัตโนมัติระหว่างประเทศ (IR) โดยเรียกเก็บค่าบริการ IR ในอัตราเดียวกันกับลูกค้าทั่วไป บริษัทย่อยชำระค่าบริการ IR ให้แก่แอลทีซีในอัตราเดียวกันกับผู้ให้บริการรายอื่น

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ความสัมพันธ์กับบริษัท	ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการระหว่างกันสำหรับงวด สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2560 (ล้านบาท)		เหตุผลและความจำเป็น ของการทำรายการ
			งบการเงินเฉพาะ	งบการเงินรวม	
10. บริษัท อู้คปี จำกัด (อู้คปี)/ ประกอบธุรกิจเป็นผู้ให้บริการสิ่ง ดิจิทัล (Digital Publication) และหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เช่น หนังสือ นิตยสาร หรือ หนังสือพิมพ์ผ่านสมาร์ต โฟน, แท็บเล็ต และคอมพิวเตอร์	อู้คปีเป็นบริษัทร่วมของอินทัช ซึ่ง อินทัชเป็นผู้ถือรายหุ้นใหญ่ของ บริษัท	<u>ขายสินค้าและบริการ</u> 1. รายได้จากการบริการ 2. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น <u>ซื้อสินค้าและบริการ</u> 1. ค่าเช่าและค่าบริการอื่น 2. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	- - - -	1.80 0.22 23.71 6.47	บริษัทย่อยให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แก่อู้คปี โดยเรียกเก็บ ค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอัตราเดียวกันกับลูกค้าทั่วไป บริษัทย่อยว่าจ้างอู้คปีสำหรับการให้บริการหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ผ่านสมาร์ตโฟน และแท็บเล็ต โดยชำระค่าบริการเสริม (Content) ให้แก่อู้คปีเป็นรายเดือน ในอัตราร้อยละของรายได้ที่บริษัทได้รับ ซึ่งเป็นอัตรา เดียวกันกับผู้ให้บริการข้อมูลประเภทเดียวกัน
11. บริษัท อินฟอร์เมชั่น ไฮเวย์ จำกัด (ไอเอช)/ ประกอบธุรกิจให้บริการสิ่ง อำนวยความสะดวก ภายใต้ สัญญาเช่าทางการเงินและ โครงข่ายสื่อสัญญาณ โทรคมนาคม	บริษัทเป็นผู้ถือหุ้นทางอ้อมใน ไอเอช	<u>ขายสินค้าและบริการ</u> 1. รายได้จากการบริการ <u>ซื้อสินค้าและบริการ</u> 1. ค่าเช่าและค่าบริการอื่น 2. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น 3. ซื้อสินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์อื่น 4. ดอกเบี้ยจ่าย 5. เจ้าหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน	- - - - -	0.04 241.14 22.15 14.48 6.37 76.70	บริษัทย่อยให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แก่อไอเอช โดยเรียกเก็บ ค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอัตราเดียวกันกับลูกค้าทั่วไป ไอเอช ให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกภายใต้สัญญาเช่า ทางการเงินและโครงข่ายสื่อสัญญาณโทรคมนาคมแก่บริษัท ย่อย โดยชำระค่าบริการแก่อไอเอชในอัตราเดียวกันโดยเป็น อัตราที่เทียบเคียงได้กับผู้ให้บริการรายอื่น

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ความสัมพันธ์กับบริษัท	ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการระหว่างกันสำหรับงวด สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2560 (ล้านบาท)		เหตุผลและความจำเป็น ของการทำรายการ
			งบการเงินเฉพาะ	งบการเงินรวม	
12. บริษัท ธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน) (เคทีบี) / ประกอบธุรกิจให้บริการทางการเงินครบวงจร เช่น เงินฝาก ธนาคาร การให้สินเชื่อ การบริการลูกค้า เป็นต้นกลาง การชำระเงิน และบริการอื่นๆ	มีกรรมกร่วมกัน คือ นายไกรฤทธิ อุฑากานนท์ชัย ซึ่งเป็นกรรมการอิสระของบริษัท และกรรมการของเคทีบี	<u>ขายสินค้าและบริการ</u> 1. รายได้จากการให้บริการ 2. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น <u>ซื้อสินค้าและบริการ</u> 1. ดอกเบี้ยรับจากเงินฝากธนาคาร 2. เงินฝากธนาคาร 3. ค่าเช่าและค่าบริการอื่น 4. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น 5. หุ้นกู้ 6. ดอกเบี้ยจ่าย	- - - 0.49 - - - -	86.47 0.47 0.13 101.17 0.14 0.08 29.00 11.85	บริษัทย่อยให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แก่เคทีบี โดยเรียกเก็บค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอัตราเดียวกันกับลูกค้าทั่วไป บริษัทย่อยรับดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารจากเคทีบีและจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืมโดยเป็นอัตราที่เทียบเคียงได้กับธนาคารพาณิชย์อื่น
13. บริษัท ไฮ ซ็อบปิ้ง จำกัด (ไฮ ซ็อบปิ้ง)/ ประกอบธุรกิจเป็นผู้ให้บริการทางด้านดิจิทัลคอนเทนต์ที่นำเสนอให้ผู้บริโภค โดยใช้ผ่านสื่อทีวี โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ตและช่องทางสื่อโฆษณาอื่น	ไฮ ซ็อบปิ้งเป็นบริษัทร่วมของ อินทัช ซึ่งอินทัชเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท	<u>ขายสินค้าและบริการ</u> 1. รายได้จากการให้บริการ 2. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	- -	0.73 0.08	บริษัทย่อยให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในแกไฮ ซ็อบปิ้ง โดยเรียกเก็บค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอัตราเดียวกันกับลูกค้าทั่วไป

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ความสัมพันธ์กับบริษัท	ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการระหว่างกันสำหรับงวด สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2560 (ล้านบาท)		เหตุผลและความจำเป็น ของการทำรายการ
			งบการเงินเฉพาะ	งบการเงินรวม	
14.บริษัท ทีซี บรอด คาสติ้ง จำกัด (ทีซีบี) / ทีซีบีให้บริการอุปกรณ์ระบบ ดาวเทียมและบริการ ช่องสัญญาณโทรทัศน์	ทีซีบีเป็นบริษัทย่อยทางอ้อมของ อินทัช ซึ่งอินทัชเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ ของบริษัท	<u>ซื้อสินค้าและบริการ</u> 1. ค่าเช่าและค่าบริการอื่น 2. เจ้าหน้าที่การค้าและเจ้าหน้าที่อื่น	- -	5.65 0.36	บริษัทย่อยชำระค่าบริการอุปกรณ์ระบบดาวเทียมและ บริการช่องสัญญาณโทรทัศน์แก่ทีซีบีในอัตราเดียวกันกับ ผู้ให้บริการรายอื่น
15. บริษัท กอล์ฟดิกก์ จำกัด (กอล์ฟดิกก์) / ประกอบธุรกิจเป็นผู้ให้บริการ แพลตฟอร์มการจองสนาม กอล์ฟผ่านแอปพลิเคชันบน สมาร์ทโฟน	กอล์ฟดิกก์เป็นบริษัทร่วมของ อินทัช ซึ่งอินทัชเป็นผู้ถือหุ้นราย ใหญ่ของบริษัท	<u>ขายสินค้าและบริการ</u> 1. รายได้จากการให้บริการ 2. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น <u>ซื้อสินค้าและบริการ</u> 1. ค่าเช่าและค่าบริการอื่น 2. เจ้าหน้าที่การค้าและเจ้าหน้าที่อื่น	- - - -	0.08 0.01 0.02 0.35	บริษัทย่อยให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แก่กอล์ฟดิกก์ โดยเรียกเก็บค่าบริการในอัตราเดียวกันกับลูกค้าทั่วไป
16. บริษัท อมตะ เน็ท เวอร์ค จำกัด (เอเอ็น) / ประกอบธุรกิจเป็นผู้ให้บริการ โครงข่ายโทรคมนาคมภายใน นิคมอุตสาหกรรมอมตะ * วันที่ 6 ธันวาคม 2559 บริษัท แอดวานซ์ บรอดแบนด์ เน็ทเวอร์ค จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อย ได้ลงทุน กับบริษัท อมตะ เน็ทเวอร์ค จำกัด มีสัดส่วนการถือหุ้นร้อยละ 60	บริษัทเป็นผู้ถือหุ้นทางอ้อมใน เอเอ็น	<u>ขายสินค้าและบริการ</u> 1. รายได้จากการให้บริการ 2. รายได้อื่น 3. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น 4. ขายสินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์อื่น <u>ซื้อสินค้าและบริการ</u> 1. ค่าเช่าและค่าบริการอื่น 2. เจ้าหน้าที่การค้าและเจ้าหน้าที่อื่น	- - - - - -	0.04 1.78 7.55 6.60 0.26 0.88	บริษัทย่อยให้บริการด้านการบริหารงานและ โทรศัพท์เคลื่อนที่แก่เอเอ็น โดยเรียกเก็บค่าบริการงานใน อัตราที่ตกลงกันและค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอัตรา เดียวกันกับลูกค้าทั่วไป เอเอ็นให้บริการค่าเช่าวงจรโทรคมนาคมภายในนิคม อุตสาหกรรมอมตะแก่บริษัทย่อย และชำระค่าเช่าวงจร โทรคมนาคมแก่เอเอ็นในอัตราเดียวกันกับผู้ให้บริการรายอื่น

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ความสัมพันธ์กับบริษัท	ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการระหว่างกันสำหรับงวด สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2560 (ล้านบาท)		เหตุผลและความจำเป็น ของการทำรายการ
			งบการเงินเฉพาะ	งบการเงินรวม	
17. บริษัท วงใน มีเดีย จำกัด (วงใน) / ประกอบธุรกิจให้บริการแอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟนเกี่ยวกับร้านอาหาร ความสวย ความงาม และสปา ในประเทศไทย	วงในเป็นบริษัทร่วมของอินทัช ซึ่งอินทัชเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท	ขายสินค้าและบริการ	-	0.01	บริษัทย่อยให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แก่วงใน โดยเรียกเก็บค่าบริการในอัตราเดียวกันกับลูกค้าทั่วไป บริษัทย่อยว่าจ้างวงในเพื่อให้บริการสร้างและออกแบบเว็บไซต์บนสมาร์ตโฟน โดยชำระค่าบริการ ค่าโฆษณาและค่าส่งเสริมการตลาดแก่วงใน ในอัตราเดียวกันกับผู้ให้บริการรายอื่น
		ซื้อสินค้าและบริการ	-	2.41	
18. บริษัท ดิจิไอ (ประเทศไทย) จำกัด (ดิจิไอ) / ประกอบธุรกิจผู้ให้บริการในการชำระเงินผ่านบัตรเครดิต โดยใช้อุปกรณ์เชื่อมต่อผ่านสมาร์ตโฟน	ดิจิไอเป็นบริษัทร่วมของอินทัช ซึ่งอินทัชเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท	ขายสินค้าและบริการ	-	0.06	บริษัทย่อยให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แก่ดิจิไอ โดยเรียกเก็บค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอัตราเดียวกันกับลูกค้าทั่วไป
		ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	-	0.01	

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ความสัมพันธ์กับบริษัท	ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการระหว่างกันสำหรับงวด สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2560 (ล้านบาท)		เหตุผลและความจำเป็น ของการทำรายการ
			งบการเงินเฉพาะ	งบการเงินรวม	
19. บริษัท บีอีซี เวิลด์ จำกัด(มหาชน) และ บริษัทย่อย (บีอีซี) / บริษัทย่อยของบริษัทบีอีซีเวิลด์ ประกอบธุรกิจ ให้บริการคอนเทนต์ เช่น รายการโทรทัศน์ และ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ต่างๆ ผ่านแอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟน	มีกรรมการบริษัทร่วมกัน คือ นายสมประสงค์ บุญยะชัย	<u>ขายสินค้าและบริการ</u> 1. รายได้จากการให้บริการ 2. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น <u>ซื้อสินค้าและบริการ</u> 1. ค่าเช่าและค่าบริการอื่น 2. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	- - - -	0.56 0.07 12.66 0.40	บริษัทย่อยได้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แก่บีอีซี โดยเรียกเก็บค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอัตราเดียวกันกับลูกค้าทั่วไป บริษัทย่อยได้ว่าจ้างบริษัทย่อยของบีอีซีเวิลด์ในการให้บริการเสริมบนสมาร์ตโฟน โดยชำระค่าบริการเสริม (Content) ให้แก่บีอีซี ในอัตราร้อยละของรายได้ที่บริษัทได้รับ ซึ่งเป็นอัตราเดียวกันกับผู้ให้บริการข้อมูลรายอื่น
20. การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย และบริษัทย่อย (เอ็มอาร์ทีเอ) / กลุ่มบริษัทเอ็มอาร์ทีเอเป็นองค์กรชั้นนำในการให้บริการขนส่งมวลชนที่มีประสิทธิภาพและครบถ้วนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน	มีกรรมการบริษัทร่วมกัน คือ นายไกรฤทธิ อุษากานนท์ชัย	<u>ขายสินค้าและบริการ</u> 1. รายได้จากการให้บริการ 2. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น <u>ซื้อสินค้าและบริการ</u> 1. ค่าเช่าและค่าบริการอื่น 2. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	- - - -	0.10 0.05 9.00 0.32	บริษัทย่อยให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แก่เอ็มอาร์ทีเอ โดยเรียกเก็บค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอัตราเดียวกันกับลูกค้าทั่วไป เอ็มอาร์ทีเอให้บริการพื้นที่เช่าแก่บริษัทย่อย โดยชำระค่าบริการเช่า (ค่าเช่าพื้นที่สถานีฐานและค่าไฟ) ให้แก่เอ็มอาร์ทีเอในอัตราเดียวกันกับผู้ให้เช่ารายอื่น

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ความสัมพันธ์กับบริษัท	ลักษณะรายการ	มูลค่ารายการระหว่างกันสำหรับงวด สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2560 (ล้านบาท)		เหตุผลและความจำเป็น ของการทำรายการ
			งบการเงินเฉพาะ	งบการเงินรวม	
21.บริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) และ บริษัทยอย (เอสซีจี) / กลุ่มบริษัทเอสซีจีเป็นบริษัท ปูนซีเมนต์และวัสดุก่อสร้างที่ ใหญ่ที่สุดในประเทศไทยและใน ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	มีกรรมการบริษัทร่วมกัน คือ นายกานต์ ตระกูลสุน	<u>ขายสินค้าและบริการ</u> 1. รายได้จากการให้บริการ 2. รายได้อื่น 3. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	- - -	42.85 0.46 4.47	บริษัทยอยให้บริการและจำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่แก่เอสซีจี โดยเรียกเก็บค่าบริการและจำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอัตรา เดียวกันกับลูกค้าทั่วไป เอสซีจีให้บริการพื้นที่เช่าแก่บริษัทยอย โดยชำระค่าบริการ เช่า (ค่าเช่าพื้นที่สถานที่ฐานและค่าไฟ) ให้แก่เอสซีจีในอัตรา เดียวกันกับผู้ให้เช่ารายอื่น
		<u>ซื้อสินค้าและบริการ</u> 1. ค่าเช่าและค่าบริการอื่น	-	1.01	